

SLUŽBENI VJESNIK

2014.

BROJ: 16	SRIJEDA, 28. SVIBNJA 2014.	GODINA LX
----------	----------------------------	-----------

OPĆINA TOPUSKO

AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA

11.

Na temelju članka 21. stavak 4. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (»Narodne novine« broj 94/13), prethodne suglasnosti nadležnog tijela Sisačko-moslavačke županije, Upravni odjel za zaštitu okoliša i prirode i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 34/09, 10/13 i 48/13 - pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Općine Topusko, na 6. redovnoj sjednici, održanoj 27. svibnja 2014. godine, donosi

O D L U K U

o usvajanju Plana gospodarenja otpadom Općine Topusko

I.

Usvaja se Plan gospodarenja otpadom Općine Topusko za razdoblje 2014. do 2020. godine.

II.

Plan gospodarenja otpadom Općine Topusko objavit će se u »Službenom vjesniku« Općine Topusko i stupa na snagu 8 dana računajući od dana objave.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 351-02/09-01/04
URBROJ: 2176/18-01-14-6
Topusko, 27. svibnja 2014.

Predsjednik Općinskog vijeća
Dragan Čučković, v.r.

IRI SISAK, d.o.o. za istraživanje, razvoj i ispitivanje
44010 Sisak, Braće Kavurića 10

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE TOPUSKO

Sisak, prosinac 2013.

Izrađivač: IRI SISAK d.o.o. za istraživanje, razvoj i ispitivanje,
44010 SISAK, Braće Kavurića 10

Naručitelj: Općina Topusko
Opatovina 10, 44415 Topusko

Narudžbenica br.: 20/13 od 26.11.2013.

Naslov: **PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE TOPUSKO**

Voditelj izrade: Marija Deanović, dipl. ing. kem.

Stručni tim: Tomislav Glušac, dipl. ing. kem.

Monika Pruša, mag. biol. exp.

Dorđe Momčilović, dipl. ing. str.

Dragica Stojadinović, dipl. ing. met.

Jurica Vučetić, dipl. ing. sig.

Direktor Društva:

Dorđe Momčilović, dipl.ing.str.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 351-02/13-08/79

URBROJ: 517-06-2-2-13-3

Zagreb, 10. listopada 2013.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju odredbe članka 40. stavka 2. i u svezi s odredbom članka 269. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13) te članka 22. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 57/10), povodom zahtjeva tvrtke IRI SISAK d.o.o., sa sjedištem u Sisku, Braće Kavurića bb, zastupanog po osobi ovlaštenoj za zastupanje sukladno zakonu, radi izdavanja suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, donosi

R J E Š E N J E

- I. Tvrtki IRI SISAK d.o.o., sa sjedištem u Sisku, Braće Kavurića bb, izdaje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša:
 1. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš;
 2. Izrada operativnog programa praćenja stanja okoliša;
 3. Izrada programa zaštite okoliša;
 4. Izrada izvješća o stanju okoliša;
 5. Izrada izvješća o sigurnosti;
 6. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš;
 7. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća;
 8. Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijeteeće opasnosti;
 9. Praćenje stanja okoliša;
 10. Izrada podloga za ishođenje znaka zaštite okoliša „Prijatelj okoliša“.
- II. Suglasnost iz točke I. ove izreke prestaje važiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 40. stavka 12. Zakona o zaštiti okoliša.
- III. Ovo rješenje upisuje se u očevidnik izdanih suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša koji vodi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.
- IV. Uz ovo rješenje prileži popis zaposlenika ovlaštenika: voditelja stručnih poslova u zaštiti okoliša i stručnjaka slijedom kojih su ispunjeni propisani uvjeti glede zaposlenih stručnjaka za izdavanje suglasnosti iz točke I. ove izreke.

O b r a z l o ž e n j e

IRI SISAK d.o.o. iz Siska (u daljnjem tekstu: ovlaštenik) podnio je 29. srpnja 2013. godine ovom Ministarstvu zahtjev i 9. listopada 2013. dopunu zahtjeva za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša: Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i

dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš; Izrada operativnog programa praćenja stanja okoliša; Izrada programa zaštite okoliša; Izrada izvješća o stanju okoliša; Izrada izvješća o sigurnosti; Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš; Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća; Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijetnje opasnosti; Praćenje stanja okoliša; Izrada podloga za ishođenje znaka zaštite okoliša "Prijatelj okoliša".

Ovlaštenik je uz zahtjev za izdavanje suglasnosti priložio odgovarajuće dokaze prema zahtjevima propisanim odredbama članka 5. i 20. Pravilnika o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: Pravilnik), koji je donesen temeljem Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 110/07), a odgovarajuće se primjenjuje u predmetnom postupku slijedom odredbe članka 271. stavka 2. točke 21. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13) kojom je ostavljen na snazi u dijelu u kojem nije suprotan tom Zakonu.

Ovlaštenik je naveo činjenice i podnio dokaze na podlozi kojih se moglo utvrditi pravo stanje stvari a također i iz razloga jer su sve činjenice bitne za donošenje odluke o zahtjevu ovlaštenika poznate ovom tijelu (ovlaštenik je za iste poslove ovlašten prema ranije važećem Zakonu o zaštiti okoliša rješenjima ovoga Ministarstva: KLASA: UP/I 351-02/10-08/92, URBROJ: 531-14-1-1-06-10-2 od 2. studenog 2010.; KLASA: UP/I 351-02/10-08/107, URBROJ: 531-14-1-1-06-10-2 od 19. listopada 2010. i KLASA: UP/I 351-02/10-08/93, URBROJ: 531-14-1-1-06-10-2 od 19. listopada 2010.).

U postupku je obavljen uvid u zahtjev i priloženu dokumentaciju te je utvrđeno da su ispunjeni svi propisani uvjeti i da je zahtjev osnovan.

Slijedom naprijed navedenog, zbog odgovarajuće primjene Pravilnika, ovu suglasnost potrebno je uskladiti s odredbama propisa iz članka 40. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša, nakon njegova donošenja. Stoga se suglasnost izdaje s rokom važnosti kako stoji u točki II. izreke ovoga rješenja. Točka III. izreke ovoga rješenja utemeljena je na odredbi članka 40. stavka 9. Zakona o zaštiti okoliša. Točka IV. izreke ovoga rješenja temelji se na naprijed izloženim utvrđenom činjeničnom stanju.

Temeljem svega naprijed navedenoga valjalo je riješiti kao u izreci ovoga rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 6 i 8, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo Rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, brojevi 8/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 49/11, 126/11, 112/12 i 19/13).

Privitak: Popis zaposlenika kao u točki IV. izreke rješenja.

Dostaviti:

- ①. IRI SISAK d.o.o., Braće Kavurića bb, Sisak, **R s povratnicom!**
2. Uprava za inspekcijske poslove, ovdje
3. Očevidnik, ovdje
4. Spis predmeta, ovdje

POPIS zaposlenika ovlaštenika: IRI SISAK d.o.o., Braće Kavurića bb, Sisak slijedom kojih je ovlaštenik ispunio propisane uvjete za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša sukladno rješenju Ministarstva KLASA: UP/I 351-02/13-08/79, URBROJ: 517-06-2-2-13-3, od 10. listopada 2013.			
STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OKOLIŠA		VODITELJI STRUČNIH POSLOVA	ZAPOSLENI STRUČNJACI
1. Izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš	X	Đorđe Momčilović, dipl.ing.str. Marija Deanović, dipl.kem.ing.	Dragica Stojadinović, dipl.ing.met. Jurica Vučetić, dipl.ing.sig. (ZNR i ZOP), ing.zašt.pr. i lov. Tomislav Glušac, dipl.ing.kem. Monika Pruša, mag.biol.exp.
2. Izrada operativnog programa praćenja stanja okoliša	X	voditelji navedeni pod 1.	stručnjaci navedeni pod 1.
3. Izrada programa zaštite okoliša	X	voditelji navedeni pod 1.	stručnjaci navedeni pod 1.
4. Izrada izvješća o stanju okoliša	X	voditelji navedeni pod 1.	stručnjaci navedeni pod 1.
5. Izrada izvješća o sigurnosti	X	voditelji navedeni pod 1.	stručnjaci navedeni pod 1.
6. Izrada elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš	X	voditelji navedeni pod 1.	stručnjaci navedeni pod 1.
7. Izrada sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća	X	voditelji navedeni pod 1.	stručnjaci navedeni pod 1.
8. Procjena šteta nastalih u okolišu uključujući i prijetnje opasnosti	X	voditelji navedeni pod 1.	stručnjaci navedeni pod 1.
9. Praćenje stanja okoliša	X	voditelji navedeni pod 1.	stručnjaci navedeni pod 1.
10. Izrada podloga za ishođenje znaka zaštite okoliša »Priatelj okoliša«.	X	voditelji navedeni pod 1.	stručnjaci navedeni pod 1.

1. UVOD	525
1.1. Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj	525
1.2. Korišteni pojmovi	526
2. POLAZIŠTA ZA IZRADU PLANA	529
2.1. Zakonska regulativa	529
2.2. Planski dokumenti gospodarenja otpadom	534
2.3. Institucionalni okvir i sudionici u postupku gospodarenja otpadom	539
2.4. Direktive Europske Unije	541
2.5. Obveze iz nove i postojeće zakonske regulative	545
3. OSNOVNE ZNAČAJKE OPĆINE TOPUSKO	546
3.1. Prostorna obilježja	546
3.2. Demografska obilježja	547
3.4. Gospodarska obilježja	548
4. PREGLED POSTOJEĆEG STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU S OTPADOM	549
4.1. Odlagalište otpada	550
4.2. Prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje otpada	559
4.3. Vrste i količine proizvedenog otpada	565
4.4. Emisije u okoliš	570
5. MJERE GOSPODARENJA I ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADA	575
5.1. Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom	575
5.2. Procjena količine otpada za razdoblje 2013. - 2019. godine	584
5.3. Ciljevi i mjere	586
5.3.1. Mjere za izbjegavanje nastanka i smanjivanje količine otpada	589
5.3.2. Mjere odvojenog prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada	593
6. MJERE ZA UPRAVLJANJE I NADZOR ODLAGALIŠTA OTPADA	599
6.1. Sanacija odlagališta komunalnog otpada	599
6.1.1. Mjere zaštite okoliša	603
6.2. Program praćenja stanja okoliša (monitoring)	607
6.4. Sanacija divljih odlagališta	610
7. ODGOVORNOST U PROVEDBI PLANIRANIH AKTIVNOSTI	613
8. PREGLED FINACIJSKIH SREDSTAVA	616
9. PRILOZI	619

1. UVOD

1.1. Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom bitna je sastavnica modernog društva, a za njegovo razvijanje i učinkovitost važne su gospodarske odrednice koje potiču smanjivanje otpada, odvojeno skupljanje, obradu, recikliranje i oporabu te usmjeravanje i kontinuirani razvoj navedenog. Trenutno u Republici Hrvatskoj, gradovi i županije organiziraju prikupljanje i odlaganje otpada na način koji ne možemo nazvati cjelovitim sustavom gospodarenja otpadom.

Gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj prioritetno je pitanje zaštite okoliša, te jedno od najzahtjevnijih područja u smislu usklađivanja sa standardima Europske Unije (EU). Za razliku od zemalja članica EU, gdje je otpad strateški resurs od kojeg se dobivaju određene količine energije, Hrvatska je suočena s kompleksnim i višestrukim problemima u gospodarenju otpadom koji ozbiljno ugrožavaju okoliš. Rješavanje tih problema i orijentacija prema suvremenom gospodarenju otpadom bili su jedan od preduvjeta za ulazak u Europsku Uniju.

U Hrvatskoj je zakonodavni dio sustava gospodarenja otpadom velikim dijelom riješen i usklađen sa zahtjevima i standardima EU, međutim veliki problem predstavlja neprovođenje propisa. Nema potpunih i pouzdanih podataka o količinama otpada i tokovima otpada, niti odgovarajuće kontrole. Osobito je loše stanje s infrastrukturom koja je nedostatna ili se ne koristi na zadovoljavajući način. Postupci zbrinjavanja otpada uglavnom se svode na odlaganje na odlagališta, od kojih vrlo mali dio zadovoljava propisane standarde. Edukacija i aktivnosti podizanja svijesti javnosti nedovoljno su razvijeni.

1.2. Korišteni pojmovi

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom Planu imaju slijedeće značenje:

- ***Centar za gospodarenje otpadom*** je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada.
- ***Divlje odlagalište*** je odlagalište na koje neko naselje, skupina domaćinstava ili pojedina domaćinstva unutar neke općine ili grada odlažu svoj otpad na nekontroliran način.
- ***Građevina za gospodarenje otpadom*** je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom. Ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost oporabe otpada.
- ***Inertni otpad*** jest otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama.
- ***Komunalni redar*** je osoba koja prema zakonu kojim se uređuje komunalno gospodarstvo obavlja poslove za komunalno redarstvo u Gradu Zagrebu, odnosno jedinicama lokalne samouprave.
- ***Komunalni otpad*** je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.
- ***Mobilni uređaj za obradu otpada*** je pokretna tehnička jedinica u kojoj se otpad obrađuje, u pravilu, na mjestu nastanka ili na mjestu ugradnje u materijale postupcima obrade, osim R1, D1, D2, D3, D4, D5, D6, D7, D10, D11 i D12 i postupaka R i D u kojima nastaje otpadna voda koja se ispušta u okoliš. Mobilnim uređajem za obradu otpada ne smatra se onaj uređaj koji se koristi duže od šest mjeseci na određenoj lokaciji, osim mobilnog uređaja kojim se koristi radi sanacije onečišćene lokacije.
- ***Neopasni otpad*** je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- ***Obrada otpada*** su postupci oporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije oporabe ili zbrinjavanja.
- ***Odlagalište otpada*** je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište), uključujući:

- a) interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje,
- b) odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. za razdoblje duže od jedne godine),
- c) iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada.

- **Opasni otpad** je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom.
- **Oporaba otpada** je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu. U Dodatku II. Zakona o održivom gospodarenju otpadom sadržan je popis postupaka uporabe koji ne isključuje druge moguće postupke uporabe.
- **Otpad** je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa.
- **Posjednik otpada** je proizvođač otpada ili pravna i fizička osoba koja je u posjedu otpada.
- **Pretovarna stanica** (transfer stanica) je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove uporabe ili zbrinjavanja.
- **Proizvodni otpad** je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača.
- **Proizvođač otpada** je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav ili svojstva otpada.
- **Reciklažno dvorište** je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.
- **Reciklažno dvorište za građevni otpad** je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada.

- **Recikliranje** je svaki postupak oporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje.
- **Sanacija onečišćenog tla** je skup aktivnosti i radova radi uklanjanja posljedica onečišćenja tla otpadom kojima se vraćaju, ako je to moguće, prirodna svojstva tla ili se tlo priprema za novu namjenu.
- **Skladištenje otpada** je privremeni smještaj otpada u skladištu najduže do godinu dana.
- **Skupljanje otpada** jest prikupljanje, razvrstavanje i/ili miješanje otpada u svrhu prijevoza na skladištenje, obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje.
- **Termička obrada otpada** su postupci spaljivanja, suspaljivanja i drugi postupci obrade otpada kojima se promjenom temperature otpada postiže promjena strukture i svojstva otpada.
- **Zbrinjavanje otpada** je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. U Dodatku I. Zakona o održivom gospodarenju otpadom sadržan je popis postupaka zbrinjavanja koji ne isključuje druge moguće postupke zbrinjavanja otpada.
- **Zeleni otoci** su skupine raznovrsnih posuda u kojima se odvojeno skupljaju reciklirajući materijali (papir, staklo, plastika, metali, biorazgradljivi otpad).

2. POLAZIŠTA ZA IZRADU PLANA

2.1. Zakonska regulativa

Polazišta za izradu Plana gospodarenja otpadom Općine Topusko su pravno-zakonodavni okviri Republike Hrvatske i EU, međunarodni ugovori, državni strateški dokumenti gospodarenja otpadom, planski dokumenti gospodarenja otpadom (državni i županijski), prostorno-planska dokumentacija (državna, županijska, lokalna), pravni akti lokalne samouprave i projektni zadatak. Plan je izrađen i na temelju informacija dobivenih od općinskih službi i poduzeća koji su na području općine važni sudionici u gospodarenju otpadom.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)

Ovim se Zakonom uređuje način gospodarenja otpadom: načela i ciljevi gospodarenja, planski dokumenti, nadležnosti i odgovornosti u svezi s gospodarenjem, troškovi, informacijski sustav, uvjeti za građevine u kojima se obavlja gospodarenje otpadom, način obavljanja djelatnosti, prekogranični promet otpadom, koncesije i nadzor nad gospodarenjem otpadom.

Gospodarenje otpadom temelji se na uvažavanju načela zaštite okoliša propisanih zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša i pravnom stečevinom Europske unije, načelima međunarodnog prava zaštite okoliša te znanstvenih spoznaja, najbolje svjetske prakse i pravila struke, a osobito na sljedećim načelima:

- a) „onečišćivač plaća“ – proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom, te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad,
- b) „blizine“ – obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš,
- c) „samodostatnosti“ – gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada,

- d) „sljediivosti“ – utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu.

Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05, 39/09)

Ovom se Uredbom određuju kategorije, vrste i klasifikacija otpada ovisno svojstvima i mjestu nastanka otpada, te utvrđuje katalog otpada, lista opasnog otpada i popis otpada u prekograničnom prometu (Tab. 1.).

Tablica 2.1. Kategorizacija otpada.

Kategorija	
Q1	Ostaci iz proizvodnje ili uporabe koji nisu drugačije specificirani
Q2	Proizvodi koji ne odgovaraju normama
Q3	Proizvodi kojima je rok za odgovarajuću uporabu istekao
Q4	Materijali koji su prosuti, odnosno proliveni, izgubljeni ili su pretrpjeli neku drugu nezgodu, uključujući i sve druge materijale, opremu itd., koji su onečišćeni kao posljedica takve nezgode
Q5	Materijali koji su zagađeni ili onečišćeni planiranim djelovanjem (npr. ostaci nakon postupaka čišćenja, ambalaža, spremnici itd.)
Q6	Neuporabljivi dijelovi (npr. odbačene baterije i akumulatori, istrošeni katalizatori itd.)
Q7	Tvari koje više ne zadovoljavaju kakvoćom (npr. onečišćene kiseline, onečišćena otapala, istrošene soli za otvrdnjavanje)
Q8	Ostaci iz proizvodnih procesa (npr. šljaka, destilacijski talog itd.)
Q9	Ostaci od procesa uklanjanja onečišćenja (npr. muljevi iz uređaja za pročišćavanje, prašina iz filtra za zrak, istrošeni filtri itd.)
Q10	Ostaci strojne i završne obrade (npr. tokarske strugotine, proizvodno iverje itd.)
Q11	Ostaci od vađenja i prerade sirovina (npr. jalovina, talog iz naftnih polja itd.)
Q12	Onečišćene tvari (npr. ulja onečišćena PCB-om/polikloriranim bifenilom itd.)
Q13	Materijali, tvari i proizvodi čija je uporaba zakonom zabranjena
Q14	Proizvodi koje posjednik više neće koristiti (npr. iz poljoprivrede, kućanstava,

	ureda, trgovačkih djelatnosti ili dućana)
Q15	Onečišćeni materijali, tvari i proizvodi nastali kao rezultat sanacije tla
Q16	Svi materijali, tvari ili proizvodi koji nisu navedeni u gornjim kategorijama

Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknada na opterećivanje okoliša otpadom (NN 71/04)

Ovom se Uredbom propisuju iznosi jedinične naknade, korektivni koeficijenti i pobliži kriteriji i mjerila za utvrđivanje naknada na opterećivanje okoliša otpadom za neopasni industrijski otpad i opasni otpad.

Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom (NN 69/06, 17/07, 39/09)

Ovom se Uredbom uređuje način i postupci nadzora prekograničnog prometa otpadom na graničnim prijelazima, granični prijelazi otvoreni za prekogranični promet otpadom i ovlaštenja inspektora zaštite okoliša u prekograničnom prometu otpadom na području Republike Hrvatske.

Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06 i 109/12)

Ovim Pravilnikom su utvrđena mjerila, postupak i način određivanja iznosa te način uplate i isplate naknade vlasnicima nekretnina koje se nalaze u zoni utjecaja građevine čija je isključiva namjena zbrinjavanje otpada i jedinici lokalne samouprave na čijem području se nalazi građevina kojoj je isključiva namjena zbrinjavanje otpada.

Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/14)

Pravilnikom se propisuju uvjeti za gospodarenje otpadom, poslovi osobe odgovorne za gospodarenje otpadom, način rada reciklažnog dvorišta, izdavanje, oblik i sadržaj dozvole za gospodarenje otpadom, sadržaj Elaborata gospodarenja otpadom, uvjeti za sustav upravljačkog nadzora metoda, sadržaj i način vođenja očevidnika otpada, sadržaj i izgled obrasca za dostavu podataka o masi biorazgradivog komunalnog otpada odloženog na odlagalište, sadržaj i izgled obrasca o masi otpada odloženog na neusklađeno odlagalište, obrazac pratećeg lista proizvođača i posjednika otpada, uvjete i način vođenja očevidnika o nastanku i tijeku otpada, način vođenja i dostave podataka u taj očevidnik, rokove za dostavu podataka, te obrazac plana gospodarenja otpadom proizvođača otpada.

Pravilnik o načinima i uvjetima termičke obrade otpada (NN 45/07)

Ovim Pravilnikom se propisuju uvjeti za početak rada, uvjeti rada, uvjeti za prekid rada, način ulazne kontrole otpada, način zaštite zraka, tla i voda te gospodarenje s ostacima u procesima termičke obrade otpada.

Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (NN 35/08)

Ovim Pravilnikom propisuje se obvezni sadržaj i način vođenja registra onečišćavanja okoliša, obveznici dostave podataka u registar, način, metodologije i rokovi prikupljanja i dostavljanja podataka o ispuštanju, prijenosu i odlaganju onečišćujućih tvari u okoliš i otpadu, podaci o onečišćivaču, tvrtki, postrojenju, organizacijskoj jedinici u sastavu onečišćivača, rok i način obavješćavanja javnosti, način provjere i osiguranja kvalitete podataka, rok čuvanja podataka i obavljanje stručnih poslova vođenja registra.

Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknada na opterećivanje okoliša otpadom (NN 95/04)***Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika obveznika plaćanja naknade na opterećivanje okoliša otpadom (NN 120/04)******Pravilnik o očevidniku pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću posredovanja u organiziranju uporabe i/ili zbrinjavanja otpada i pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada (NN 51/06)******Naputak o postupanju s otpadom koji nastaje pri pružanju zdravstvene zaštite (NN 50/00)***

Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagalište otpada (NN 117/07, 111/11, 17/13, 62/13)

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13)

Ovim se Zakonom uređuju: načela zaštite okoliša i održivog razvitka, zaštita sastavnica okoliša i zaštita okoliša od utjecaja opterećenja, subjekti zaštite okoliša, dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša, instrumenti zaštite okoliša, praćenje stanja u okolišu, informacijski sustav, osiguranje pristupa informacijama o okolišu, sudjelovanje javnosti u pitanjima okoliša, osiguranje prava na pristup pravosuđu, odgovornost za štetu, financiranje i instrumenti opće politike zaštite okoliša, upravni i inspekcijski nadzor.

Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 126/11, 38/13, 86/13)

Odluka o uvjetima označavanja ambalaže (NN 155/05, 24/06 i 28/06)

Odluka o nacionalnim ciljevima udjela povratne ambalaže u 2008. godini (NN 082/07)

Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/06, 31/09, 156/09, 111/11, 86/13)

Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13)

Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 133/06, 31/09, 156/09, 45/12, 86/13)

Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 136/06, 31/09, 156/09, 53/12, 86/13)

Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 42/07)

Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 72/07)

Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN 74/07, 133/08, 31/09, 156/09, 143/12, 86/13)

Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08)

Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)

Zakon o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07)***Zakon o kemikalijama (NN 18/13)*****2.2. Planski dokumenti gospodarenja otpadom**

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom propisano je donošenje sljedećih planskih dokumenata gospodarenja otpadom:

- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
- Plan sprječavanja nastanka otpada
- Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave

Nacionalna strategija zaštite okoliša i Nacionalni plan djelovanja za okoliš (NN 46/02)

Nacionalnom strategijom zaštite okoliša i Nacionalnim planom djelovanja za okoliš, utvrđeno je da je neodgovarajuće gospodarenje otpadom najveći problem zaštite okoliša u Hrvatskoj. Količina otpada raste, a infrastruktura koja bi taj otpad trebala zbrinuti nije dostatna. Sustav gospodarenja otpadom ne funkcionira u potpunosti, između ostaloga i zbog toga što se kasnilo s donošenjem cjelovite strategije na razini Republike Hrvatske, nedostatka znanja i obučanih kadrova, nedorečenih propisa te nepostojanja financijskih poticaja/mehanizama. Neuređeni sustav gospodarenja otpadom negativno se odražava na sastavnice okoliša kao što su voda, zrak, more i tlo te na klimu, ljudsko zdravlje i drugi živi svijet. Osobito su ugrožene podzemne vode koje su glavni izvor zaliha pitke vode i temeljni nacionalni resurs.

Strategija i program prostornog uređenja Republike Hrvatske (izmjene i dopune NN 76/13)

Prema strategiji i programu prostornog uređenja, zbrinjavanje neopasnog tehnološkog otpada ustrojava se na razini županije dok se zbrinjavanje komunalnog otpada ustrojava na lokalnoj razini gradova i općina. Otpad se treba zbrinjavati na načelima teritorijalnog i gradskog pristupa što znači za područje i za sustave u kojima nastaje otpad, prema vrsti i količini. Lokacije za građevine skladištenja, obrađivanja i odlaganja otpada utvrdit će se u prostornim planovima na temelju propisanih postupaka. Prednost ostvarivanja u sustavu imaju lokacije: na područjima gdje postoji veći izvor otpada, na kojima su na istom prostoru moguća rješenja smještaja više razina zbrinjavanja (prikupljanje, skladištenje i odlaganje), na području

gdje se utvrde sigurni uvjeti s gledišta hidrologije i hidrogeologije te ostalih aspekata djelovanja na okoliš a posebno udaljenosti od naselja i drugih funkcija (šport, rekreacija, određene djelatnosti).

Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine (NN 85/07, 126/10, 31/11)

Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj osnovni je dokument o gospodarenju otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007-2015. god. Okvir za pripremu ovog plana je bila Strategija gospodarenja otpadom (NN 130/05), postojeći zakoni i smjernice Europske unije (EU). Temeljni zadatak Plana u navedenom razdoblju je organiziranje provođenja glavnih ciljeva postavljenih za razdoblje od 2005. do 2025. godine u području gospodarenja otpadom i to:

- uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom; sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta,
- sanacija "crnih točaka", lokacija u okolišu visoko opterećenih otpadom,
- razvoj i uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom, s predbradom otpada prije konačnog zbrinjavanja ili odlaganja i uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom,
- uspostava potpune informatizacije sustava gospodarenja otpadom.

Vlada Republike Hrvatske donosi Plan koji sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) sadrži sljedeće:

- vrste, količine i podrijetlo otpada za koje treba osigurati gospodarenje; uvjete gospodarenja posebnim kategorijama otpada,
- razmještaj lokacija (mreža) građevina i uređaja za oporabu i zbrinjavanje otpada i rokove za njihovu izgradnju; opće tehničke zahtjeve za građevine i uređaje za gospodarenje otpadom,
- procjenu i moguće izvore sredstava potrebnih za provođenje ciljeva u gospodarenju otpadom,
- opće tehničke zahtjeve za građevine i uređaje za gospodarenje otpadom, i
- procjenu i moguće izvore sredstava potrebnih za provođenje ciljeva u gospodarenju otpadom.

Provedbom ovog Plana postići će se:

- uspostava sustava gospodarenja otpadom po regionalnom/županijskom konceptu, povećanje udjela odvojeno prikupljanjem otpada,
- recikliranje i ponovna uporaba otpada, prethodna obrada otpada prije konačnog odlaganja,
- smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu,
- izdvajanje goriva iz otpada (GIO),
- smanjenje količina otpada koje se odlažu na odlagalištima,
- smanjivanje štetnih utjecaja otpada na okoliš, te
- samoodrživo financiranje sustava gospodarenja komunalnim otpadom.

Nadzor nad provedbom Plana obavlja Ministarstvo zaštite okoliša i prirode koje je dužno, jednom godišnje, podnositi Vladi Republike Hrvatske izvješće o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz Plana. Opći i tehnički zahtjevi za građevine i uređaje za gospodarenje otpadom u ovom Planu obrađeni su u sklopu pojedinih poglavlja, a ne kao zasebna cjelina.

Planovi gospodarenja otpadom (grada Zagreba, gradski i općinski) moraju biti usklađeni sa Strategijom i Planom.

Plan gospodarenja otpadom grada, odnosno općine donosi gradsko/općinsko vijeće za razdoblje od šest godina, a njegovu provedbu nadzire nadležni ured.

Plan sprječavanja nastanka otpada

Plan sprječavanja nastanka otpada sastavni je dio Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i sadrži ciljeve sprječavanja nastanka otpada te mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada. Za donesene mjere sprječavanja nastanka otpada određuju se odgovarajuća posebna kvalitativna i kvantitativna mjerila s ciljem praćenja i procjene napretka postignutih primjenom mjera, a u istu svrhu mogu se odrediti i posebni kvalitativni i kvantitativni ciljevi i pokazatelji.

Plan gospodarenja otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji

Problematika gospodarenja otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji gotovo je istovjetna s evidentiranim postojećim stanjem i problemima u gospodarenju otpadom u cijeloj

Hrvatskoj. Postojeći sustav gospodarenja u stvarnosti ne funkcionira na odgovarajući i zadovoljavajući način, nije podjednako razvijen u svim segmentima i nije efikasan. Efikasno gospodarenje otpadom podrazumijeva koordinirano provođenje aktivnosti gospodarenja otpadom, podjednako na državnoj i regionalnoj, odnosno lokalnoj razini. Zahtjeva poštivanje zakonskih obveza i EU direktiva, te rukovođenje ekonomskim principima, optimalnim tehničkim rješenjima i stvarnim količinama i vrstama otpada.

Plan gospodarenja otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji predlaže koncept sustavnog gospodarenja otpadom u Županiji. S prostorno-planskog gledišta, uzevši u obzir važne elemente zaštite okoliša, te u konačnici i elemente gospodarskog razvoja i održivosti, bitna značajka koncepta je uspostava centra za gospodarenje otpadom (CGO) kao središnjeg županijskog (a moguće i regionalnog) objekta/prostora za gospodarenje komunalnim i neopasnim otpadom (predobradu, obradu i odlaganje), te sabirnog mjesta za skladištenje i razvrstavanje opasnog otpada. Polazište Plana je iznalaženje povoljne lokacije i uspostava CGO, te postupno smanjivanje broja aktivnih odlagališta u Županiji, uz odgovarajuću provedbu sanacija i rekultiviranja prostora.

Glavni problemi u gospodarenju otpadom u Hrvatskoj, a koji su u velikoj mjeri prisutni i u županiji su sljedeći:

- porast količina otpada (kao posljedica nedostatnog djelovanja mjera za izbjegavanje otpada),
- nedovoljan udio kontroliranog skupljanja (posebice proizvodnog otpada) i zbrinjavanja otpada,
- nepouzdana podaci o količinama i tokovima otpada,
- neprimjerena rješenja konačnog odlaganja otpada ("divlja" odlagališta, odabir nepovoljnih lokacija za odlaganje otpada, zajedničko odlaganje različitih kategorija otpada itd.),
- nedovoljno razvijeno odvojeno skupljanje korisnih i štetnih komponenti otpada i recikliranje,
- nedostatak uređaja za obradu otpada,
- nedostatak financijskih sredstava za izgradnju objekata za gospodarenje otpadom,
- problemi vezani uz financiranje naknada za otpad (preniske naknade i nemogućnost plaćanja naknada),

- nedosljednost provođenja postojeće zakonske regulative i neusklađenost s zakonskom regulativom EU.

Prostorni plan uređenja Općine Topusko

Prostorni plan uređenja Općine Topusko utvrđuje uvjete uređivanja prostora, određuje svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i saniranje građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša te zaštitu kulturnih dobara i osobito vrijednih dijelova prirode na razmatranom prostoru. Uvjeti za određivanje i razgraničenje namjena površina proizašli su iz karakteristika razmatranog područja, mogućnosti korištenja prostornih resursa, uvjeta zaštite prirodnih vrijednosti i kulturnih dobara, uključivo ciljeve i smjernice utvrđene prostorno-planskom dokumentacijom više razine, te razvojnih potreba Općine, kao što su:

- prostorno-prirodni i prometni uvjeti,
- zatečena izgrađena struktura naselja (objekti i komunalna infrastruktura),
- prirodne i krajobrazne vrijednosti,
- smjernice Strategije i Programa prostornog uređenja te Strategije prometnog razvitka Republike Hrvatske, uključivo PP Sisačko-moslavačke županije,
- poljoprivredno i šumsko zemljište,
- vodoopskrbna i vodozaštitna područja,
- potreba urbanog, demografskog i gospodarskog razvoja,
- održivo korištenje resursa te očuvanje kvalitete prostora i okoliša, uz unaprijeđenje kvalitete života.

Prostornim se planom osiguravaju temeljni uvjeti za ukupni društveni i gospodarski razvitak, zaštitu okoliša, te svrhovito korištenje prostora, prirodnih i kulturno-povijesnih dobara.

2.3. Institucionalni okvir i sudionici u postupku gospodarenja otpadom

Hrvatski sabor i **Vlada Republike Hrvatske** su tijela državne vlasti. Sabor donosi odgovarajuće zakonodavstvo i nacionalne strategije, poput Strategije gospodarenja otpadom. Saborski odbor daje mišljenja o konkretnim zakonima i dokumentima. Vlada donosi plan gospodarenja otpadom i provedbene propise (uredbe), predlaže Saboru odgovarajuće zakonodavstvo i strategije te utvrđuje obvezujuće lokacije. Vlada osigurava uvjete i propisuje mjere za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode jedno je od tijela državne uprave (ministarstva, uredi državne uprave u županijama) koje je u sektoru otpada nadležno za:

- izradu novog primarnog zakonodavstva i standarda;
- izradu Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske;
- izradu provedbenih propisa;
- odobravanje Izvješća o stanju okoliša i Programa zaštite okoliša;
- davanje suglasnosti za aktivnosti (intervencije) koje se temelje na procjenama utjecaja na okoliš;
- izdavanje dozvola za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada te koncesija za gospodarenje posebnim kategorijama otpada (otpadne gume, ambalažni otpad, otpadna ulja itd.);
- gospodarenje opasnim otpadom (provedba mjera);
- inspekciju i nadzor nad provedbom zakona i sekundarnog zakonodavstva;
- nadziranje Agencije za zaštitu okoliša i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU), osnovan 2003. godine i djeluje od početka 2004., izvanproračunska je ustanova s javnim ovlastima u vlasništvu Republike Hrvatske koja ima svrhu financirati programe i projekte zaštite okoliša; ovo također uključuje energetske učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije. FZOEU ubire razne naknade zaštite okoliša koje čine vlastiti prihod Fonda, a ove naknade uključuju naknade za opterećivanje okoliša opasnim i neopasnim industrijskim otpadom.

Agencija za zaštitu okoliša (AZO) je neovisna javna ustanova osnovana odlukom Vlade Republike Hrvatske. AZO prikuplja, obrađuje i pruža podatke koji su potrebni za učinkovitu provedbu politike zaštite okoliša. Obavlja zadatke vezane uz razvoj i koordinaciju informacijskog sustava zaštite okoliša. Izrađuje izvješće o stanju okoliša (izvješća o gospodarenju otpadom sastavni dio) koje potvrđuje Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.

Županije i Grad Zagreb su jedinice regionalne samouprave nadležne za gospodarenje svim vrstama otpada na svom području, prikupljanje i prosljeđivanje podataka o otpadu u Registar onečišćavanja okoliša a nadležni Upravni odjeli za zaštitu okoliša i prirode u županijama izdaju dozvole za gospodarenje neopasnim otpadom.

Gradovi i općine su jedinice lokalne samouprave koje su nadležne za gospodarenje komunalnim otpadom te izrađuju planove gospodarenja otpadom i određuju lokacije u prostornim planovima za svoje područje.

Ostali sudionici koji sudjeluju u gospodarenju otpadom su društva koja su registrirana i imaju dozvolu za skupljanje i prijevoz, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada, ili za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, konzultantske tvrtke, stručne organizacije i nevladine udruge.

Inspekcija zaštite okoliša provodi nadzor nad provedbom Zakona o održivom gospodarenju otpadom i podzakonskih propisa.

Informacijski sustav gospodarenje otpadom (ISGO) je sastavni dio informacijskog sustava zaštite okoliša koji se vodi prema zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša, a u fazi je implementacije u onim županijama u kojima je počelo organizirano gospodarenje otpadom. ISGO je cjelovit dio informacijskog sustava zaštite okoliša, a Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i podzakonskim propisima određen je sadržaj ISGO-a, procedure dostavljanja i vođenja podataka, rokovi i obrasci na kojima se podaci dostavljaju. Vođenje ISGO-a povjereno je Agenciji za zaštitu okoliša (AZO), a nadzor nad izvršavanjem poslova vođenja ISGO-a ima Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.

2.4. Direktive Europske Unije

Europska politika gospodarenja otpadom sadržana je u rezoluciji Europskog Vijeća o Strategiji gospodarenja otpadom (97/C76/01) koja se temelji na tada važećoj okvirnoj direktivi o otpadu (75/442/EEC) i drugim europskim propisima na području gospodarenja otpadom.

Postoje tri ključna europska načela:

- prevencija nastajanja otpada,
- reciklaža i ponovna uporaba te
- poboljšanje konačnog zbrinjavanja i nadzora.

U dokumentu *Kohezijska politika Europske unije kao podrška razvoju i zaposlenosti, Strateške smjernice zajednice, 2007. – 2013.*, zemlje članice zajednički nastoje maksimalno povećati ekonomsku dobit i smanjiti troškove na način da riješe zagađivanja okoliša na samom izvoru. U sektoru gospodarenja otpadom to znači da se prvenstvo daje prevenciji, reciklaži i biološkoj razgradnji otpada koje su jeftinije i osiguravaju višu zaposlenost u odnosu na spaljivanje i odlaganje otpada.

U kontekstu pristupanja RH u EU, usvajanje i početak provedbe Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj bio je jedan od kratkoročnih prioriteta definiranih u Pristupnom partnerstvu. Pristupno partnerstvo glavni je instrument prepristupne strategije zemlje kandidata i EU kojim se zajednički određuju kratkoročni i srednjoročni prioriteti na putu k punopravnom članstvu. Sukladno tome, usvajanje i početak provedbe Plana je prioritet za koji se određuje financijska pomoć EU-a u cilju njegova ispunjavanja i uvjeti vezani uz tu financijsku pomoć.

Direktive EU-a za područje gospodarenja otpadom organizirane su u četiri grupe direktiva, ovisno o tome propisuju li:

- okvir gospodarenja otpadom (okvirna direktiva o otpadu (2006/12/EC) i direktiva opasnom otpadu (91/689/EEC)),
- posebne tokove otpada (direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu, direktiva o otpadnih ulja, direktiva o otpadu iz industrije u kojoj se koristi titan-dioksid, direktiva otpadnim vozilima, direktiva o mulju iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, direktiva o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi, direktiva o

baterijama i akumulatorima koji sadrže određene opasne tvari, direktiva o zbrinjavanju polikloriranih bifenila i polikloriranih terfenila),

- pošiljke otpada, uvoz i izvoz otpada (uredba o nadzoru i kontroli otpreme otpada unutar područja, na području i s područja Europske Unije) i
- građevine za obradu i odlaganje otpada (direktiva o odlagalištima, direktiva o spaljivanju otpada, direktiva o integriranoj prevenciji i kontroli onečišćenja).

Obvezu planiranja gospodarenja otpadom, na način da se od nadležnih tijela traži izrada planova gospodarenja otpadom, direktno propisuju tri direktive: okvirna direktiva o otpadu, direktiva o opasnom otpadu i direktiva o ambalaži i ambalažnom otpadu. Međutim, i drugi europski propisi, tj. direktive koje se odnose na posebne tokove otpada i na objekte za obradu i odlaganje otpada moraju se uzeti u obzir tijekom izrade planova gospodarenja otpadom (Tab. 2.). Šesti akcijski plan EU-a „Okoliš 2010: naša budućnost, naš izbor“, usvojen 2001. definira prevenciju i gospodarenje otpadom kao jedan od četiri glavna prioriteta s primarnim ciljem razdvajanja nastajanja otpada od gospodarskih aktivnosti.

Tablica 2.2. Europske direktive iz područja gospodarenja otpadom

Posebne vrste otpada	75/439/EEC, 78/178/EEC, 86/278/EEC, 91/157/EEC, 94/62/EC, 96/59/EC, 00/53/EC, 00/53/EC, 00/59/EC, 00/95/EC
Procesiranje i odlaganje otpada	89/429/EEC, 89/369/EEC, 94/67/EE, 2000/76/EC, 99/31/EC, 96/91/EC
Okvirna struktura gospodarenja otpadom	75/442/EEC, 91/689/EEC
Transport, uvoz i izvoz	EEC/259/93

Hrvatska je u procesu usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije donijela Zakon o otpadu i Pravilnik o gospodarenju otpadom kojim je u potpunosti prenijela Direktivu o otpadu EU-a 2006/12/EC. Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) u pravni poredak Republike Hrvatske prenose se sljedeće direktive EU:

- Direktiva 2008/98/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o otpadu i ukidanju određenih direktiva (SL L 312, 22. 11. 2008.),
- Direktiva 2010/75/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17. 12. 2010.),
- Direktiva Vijeća 1999/31/EZ o odlaganju otpada (SL L 182, 16. 7. 1999.),
- Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida i o izmjenama i dopunama Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskoga parlamenta i Vijeća 2006/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ-e) br. 1013/2006 (SL L 140, 5. 6. 2009.),
- Direktiva 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima kojom se ukida Direktiva 91/157/EEZ (SL L 266, 26. 9. 2006.),
- Direktiva 2004/12/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. koja izmjenjuje i dopunjuje Direktivu 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 047 18/02/2004.),
- Direktiva 2000/53/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o otpadnim vozilima (SL L 269, 21. 10. 2000.),
- Direktiva 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO) (SL L 197, 24. 7. 2012.).

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom utvrđuje okvir za provedbu sljedećih akata Europske unije:

- Uredba (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 190, 12.7.2006.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU-e) br. 255/2013 kojom se, u svrhu prilagodbe znanstvenom i tehničkom

napretku, dopunjuju prilozi I.C, VII. i VIII. Uredbe (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (SL L 79, 21.3.2013.),

- Odluka Komisije 2000/532/EZ koja zamjenjuje Odluku 94/3/EZ koja donosi popis otpada u skladu s člankom 1. točkom (a), Direktive Vijeća 75/442/EEZ o otpadu i Odluku Vijeća 94/904/EZ koja donosi popis opasnog otpada u skladu s člankom 1. stavkom 4., Direktive Vijeća 91/689/EEZ o opasnom otpadu (SL L 226, 6.9.2000.),
- Odluka Komisije 2011/753/EU o uspostavi pravila i metoda izračuna za provjeru poštivanja ciljeva iz članka 11(2) Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 310, 25.11.2011.).

Zakon o održivom gospodarenju otpadom je po pravnoj strukturi okvirni zakon kojim se uređuje gospodarenje otpadom u skladu s Direktivom Vijeća o otpadu 91/156 te njezinim izmjenama i dopunama. Kao takav predstavlja pravni temelj za donošenje planova gospodarenja otpadom i provedbenih propisa te konačno usklađivanje hrvatskih propisa s pravnom stečevinom EU na području gospodarenja otpadom. Glavne odlike ovog Zakona su: usklađenost s odredbama Okvirne Direktive Vijeća ministara o otpadu (75/442/EEZ) i njezinim izmjenama i dopunama; preuzeti su svi pojmovi iz Okvirne Direktive o otpadu i uspostavljeni pravni mehanizmi za preuzimanje sekundarnog zakonodavstva EU kroz provedbene propise Zakona. Ovim zakonom također je definirana posebna kategorija otpada čije se zbrinjavanje odvija u zasebnom toku obrade. Shodno tome doneseni su provedbeni propisi za gospodarenje pojedinom kategorijom otpada koji su u potpunosti usklađeni s Direktiva EU za iste kategorije.

U skladu s gore navedenim doneseni su pravilnici o gospodarenju pojedinim tokovima otpada (otpadna ambalaža, otpadne baterije i akumulatori, otpadna ulja, otpadna vozila o otpadnim električnim i elektroničkim uređajima), a uskoro će biti doneseni i drugi pravilnici. Pravilnicima se uvodi sustav naknada za zbrinjavanje otpada po načelu „onečišćivač plaća“, potiče se proizvođače na čistiju proizvodnju i time izbjegavanje i smanjivanje nastanka otpada, a građane se potiče na odvojeno prikupljanje.

2.5. Obveze iz nove i postojeće zakonske regulative

Gospodarenje otpadom i učinkovitost gospodarenja otpadom osiguravaju Vlada i Ministarstvo propisivanjem mjera gospodarenja otpadom. Provedbena tijela na državnoj razini su Agencija i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom. Više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom.

Troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstvu otpada, uz primjenu načela „onečišćivač plaća“. Za komunalni otpad iz kućanstva mogu se primijeniti i drugi obračunski kriteriji u skladu s propisom kojim se uređuje komunalno gospodarstvo.

Troškovi gospodarenja otpadom moraju obuhvatiti:

- odvojeno skupljanje otpada,
- prijevoz otpada,
- druge mjere gospodarenja otpadom koje nisu pokrivene prihodom ostvarenim prometom otpada,
- procijenjene troškove uklanjanja otpada koji je nepoznata osoba odbacila u okoliš i oporabu i/ili zbrinjavanje otpada koji obuhvaćaju troškove projektiranja i gradnje građevina za oporabu i /ili zbrinjavanje otpada, troškove rada građevina za oporabu i/ili zbrinjavanje otpada te procjenu troškova zatvaranja građevina za oporabu i/ili zbrinjavanje otpada, njihova naknadnog održavanja i gradnje nove građevine koja će se koristiti nakon prestanka rada postojeće.

Novim Pravilnikom o gospodarenju otpadom postignuta su značajna usklađivanja s propisima EU-a, posebno s Uredbom o europskom registru ispuštanja i prijenosa onečišćavala (PRTR) koja zahtijeva da zemlje članice EU-a do 2009. uspostave odgovarajuće registre. U skladu s Arhuškom konvencijom, javnosti bi se na taj način osigurao pristup podacima o emisijama u zrak, tlo i vodu te, među ostalima, i prometu otpada izvan poslovnog kruga (off-site transfer of waste). U Pravilnik su ugrađeni elementi koji osiguravaju da, načelno, sustav Katastra otpada bude podloga iz koje će se filtrirati podaci za PRTR. Dio obveza (vezano uz dvije operacije zbrinjavanja otpada, D2 i D3) još je potrebno riješiti.

3. OSNOVNE ZNAČAJKE OPĆINE TOPUSKO

3.1. Prostorna obilježja

Općina Topusko nalazi se na jugozapadnom dijelu Sisačko-moslavačke županije. Na zapadu graniči s Karlovačkom županijom (Općina Vojnić), na sjeveru s općinom Gvozd, gradom Glinom na istoku i sjeveroistoku, a na jugu sa susjednom državom Bosnom i Hercegovinom. Općina Topusko se nalazi na granici Korduna i Banovine u slivu srednjega toka rijeke Gline. Ovaj kraj je brežuljkasto zemljište između Petrove gore na zapadu i nešto udaljenije Zrinske gore na jugoistoku. Iako teren Općine Topusko nije znatnije uzdignut, ipak je raznolik, a nadmorska mu je visina prosječno nešto preko 200 metara. Općina Topusko se prostire na 198,3 km², te zauzima 4,3% teritorija Sisačko-moslavačke županije.

Područje Općine Topusko povezano je državnom cestom D-6 sa Siskom i Karlovcem, a županijskim cestama preko Viduševca i Pokupskog, te Lasinje i Pisarovine, sa Zagrebom. Županijskom cestom Topusko - Maljevac Topusko je povezano s Bosnom i Hercegovinom (Velika Kladuša - Cazin - Bihać), te Slunjem i Plitvičkim jezerima. Prostornim planom Sisačko-moslavačke županije planiran je koridor brze ceste na cestovnom smjeru Sisak - Petrinja - Glina - Topusko - Slunj, s odvojkom prema Općini Gvozd. Slijedom toga ovaj koridor prenesen je i u Prostorni plan uređenja Općine Topusko.

Slika 3.1. Upravno-teritorijalni smještaj Općine Topusko.

3.2. Demografska obilježja

Na prostoru Općine Topusko, prema popisu stanovništva iz 2011. godine živi 2.985 stanovnika u 1.157 kućanstava. Prosječna gustoća naseljenosti je 15 st/km², što je značajno manje od prosjeka Sisačko-moslavačke županije (42 st/km²).

U sastav Općine Topusko ulazi ukupno 16 naselja: Batinova Kosa, Bukovica, Crni Potok, Donja Čemernica, Gređani, Hrvatsko Selo, Katinovac, Mala Vranovina, Malička, Pecka, Perna, Ponikvari, Staro Selo Topusko, Topusko, Velika Vranovina, Vorkapić selo.

Tablica 3.1. Naseljenost Općine Topusko (izvod iz popis stanovništva 2011.).

Naselje	Stanovnika
Batinova Kosa	50
Bukovica	2
Crni Potok	153
Donja Čemernica	170
Gredani	341
Hrvatsko Selo	310
Katinovac	90
Mala Vranovina	1
Malička	43
Pecka	27
Perna	176
Ponikvari	347
Staro Selo Topusko	154
Topusko	945
Velika Vranovina	150
Vorkapić selo	26

3.4. Gospodarska obilježja

Gospodarske djelatnosti na području današnje Općine Topusko, kako u prošlosti, tako i danas, ovisile su o fizičko-geografskim karakteristikama ovoga prostora, ali i o društveno-političkim kretanjima kroz povijest. Glavno zanimanje stanovništva od davnina je bilo ratarstvo, stočarstvo i šumarstvo, ali i iskorištavanje prirodnih bogatstava kao što su šume, termalne mineralne vode i rudno bogatstvo. Najveći broj radno aktivnoga stanovništva se bavi poljoprivredom. Na obradive površine ovoga područja otpada oko 56% od ukupnoga teritorija. Značajnu gospodarsku ulogu ima turističko i medicinsko iskorištavanje izvorišta termalnih voda, eksploatacija mineralnih sirovina (kamen), obrtništvo, ugostiteljska i trgovačka djelatnost, ciglana, te drvna industrija.

4. PREGLED POSTOJEĆEG STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU S OTPADOM

Problematika gospodarenja otpadom na području Općine Topusko uklapa se u stanje koje je trenutno prisutno u svim većim sredinama. Posljedice neprimjernog gospodarenja komunalnim i ostalim vrstama otpada su brojne, od nepovoljnog stanja u prostoru koji je onečišćen raznolikim otpadom pa do smanjena kakvoće okoliša i kakvoće življenja te nepovoljnih i povećanih učinaka na zdravstvene rizike stanovništva.

Postojeće stanje također je posljedica, u prošlosti nedostatne zakonske regulative, ali i nedosljedne primjene one regulative koja je bila na snazi. Od velike je važnosti na ovom mjestu istaknuti i dugo postojanje sindroma "Ne u mojem dvorištu" i s time povezane teškoće odabira lokacija za zabrinjavanje komunalnog i proizvodnog otpada. Naravno ovaj sindrom prati i efekt "Ne za mojega mandata", tj. neodlučnost političara za poduzimanje aktivnosti po pitanju gospodarenja otpadom, a posebice kod odabira lokacija za zabrinjavanje otpada. Navedeno nije iznimka već svjetska specifičnost kada je u pitanju gospodarenje s otpadom.

Prema podacima Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije (PPSMŽ), sadašnje stanje u postupanju s komunalnim otpadom u Županiji u cijelosti nije prihvatljivo posebno zbog toga što:

- na cijelom prostoru Županije postoje dva odlagališta komunalnog otpada koja zadovoljavaju kriterije glede zaštite okoliša i tehnologije odlaganja (odlagalište "Goričica" Sisak i odlagalište komunalnog otpada "Kutina"),
- većina ostalih odlagališta ne zadovoljava kriterije, te je nužna izgradnja uređenih i nadziranih odlagališta, odnosno sanacija istih,
- prisutnost divljih odlagališta je sveopća pojava.

Postupnim uvođenjem odvojenog sakupljanja i iskorištavanja korisnih sastojaka iz otpada, mogu se smanjiti troškovi odlaganja, proširenja i održavanja odlagališta, te ostvariti prihod od prodaje materijala koji se mogu iskorištavati kao sekundarne sirovine. Uz sve ove financijske učinke ujedno se smanjuje štetan utjecaj na okoliš, što ni u kom slučaju nije od manjeg značenja.

Za sada je najveći problem iskorištavanja sekundarnih sirovina iz komunalnog otpada, nepostojanje postrojenja za obradu odnosno sakupljača i iskorištavača (obrađivača), te tržišta sekundarnih sirovina. Ove spoznaje upućuju na nužnost izrade odgovarajućih programa gospodarenja otpadom u gradovima i općinama na području Županije putem kojih bi se, uvažavajući poteškoće i razinu dosadašnjeg postupanja s otpadom, odredili prioriteti rješavanja, kao i mogućnosti izgradnje postrojenja za obradu sekundarnih sirovina iz komunalnog otpada, te korištenje sekundarnih sirovina u postojećim proizvodnim pogonima.

4.1. Odlagalište otpada

Komunalno gospodarstvo je u nadležnosti gradova i općina koji organiziraju i obavljaju djelatnosti prikupljanja komunalnog otpada, odvojenog prikupljanja otpada, prikupljanja i odvoza glomaznog otpada, čišćenja divljih odlagališta te odlaganja komunalnog otpada na odlagališta.

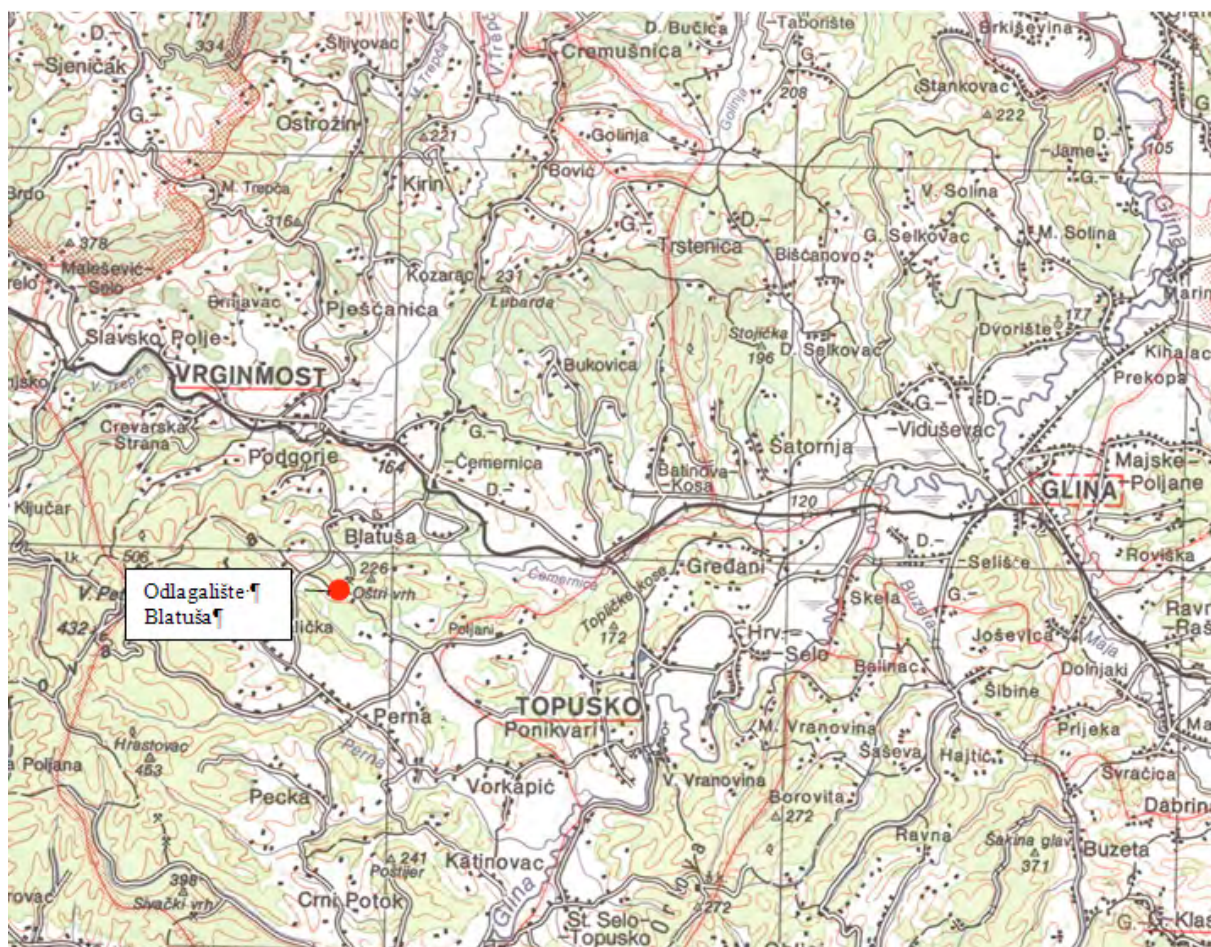
Organizirano sakupljen otpad s područja Općine Topusko odvozi se i odlaže na odlagalište komunalnog otpada Blatuša u općini Gvozd. O odlagalištu skrbi komunalno poduzeće "Komunalno Topusko" d.o.o., u vlasništvu općina Topusko, Gvozd i Lasinja. Odlagalište se katastarski nalazi u općini Gvozd u naselju Blatuša, na području sela Blatuše na k.č. 796/22, 1341, 1348, 1349, 1346/1, 1351/1, 1351/2, k.o. Blatuša i udaljeno je od prvih kuća oko 1000 m. Odlaganje otpada na toj lokaciji započelo je 1995. godine samovoljnim odlaganjem mještana bez odluke općine za sakupljanje i prijevoz otpada. Prije početka odlaganja otpada na ovoj lokaciji pod nazivom „Dnevni kop gline Blatuša“ vršena je eksploatacija vatrostalno-keramičke gline sve do 1991. godine. Zbog malih zaliha i velike dubine sloja gline prestalo se sa eksploatacijom 1991. godine. Na njemu se danas odlažu komunalni i neopasni industrijski otpad općina Topusko i Gvozd. Do sada je na odlagalište, ukupne površine oko 12 ha odloženo oko 30.000 tona otpada, a predviđeni kapacitet iznosi oko 200.000 tona. Godišnje se odloži oko 2.500 tona otpada, a projektom i Studijom utjecaja na okoliš obuhvaćeno buduće odlagalište zauzimati će oko 5 ha uređene površine.

Odlagalište se nalazi u šumi u bivšem glinokopu. Pristup odlagalištu osiguran je makadamskim putem, koji se odvaja sa glavne prometnice. Na ulazu je postavljena rampa sa natpisom pravnog subjekta koji gospodari odlagalištem. Odlagalište nije ograđeno niti s jedne strane, ali je zbog prirodnih barijera (šuma) i bivših glinokopa onemogućen pristup osim s puta na kojem je rampa koja se zaključava i otvara samo po dovozu otpada od strane ovlaštenih osoba. (Komunalno Topusko d.o.o., Eko Flor d.o.o.). Na lokaciji se obavlja redovna deratizacija od strane poduzeća Škarda Sanitarna zaštita d.o.o., Čazma. Na lokaciji nije bilo požara i redovno se obavlja nasipanje aktivne plohe sa zemljom (jalovina iz gliništa). Odlagalište ima priključak na javnu prometnicu. Lokacija nije uređena temeljem Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 117/07). Na odlagalištu nema čuvarske službe, djelomično je ograđeno, nema vodovod, protupožarnu opremu, nema uređeni protupožarni pojas, nema obodne kanale niti opažačke

bušotine, nema vagu niti opremu za pranje vozila, nema odvodnje niti sabiranja procjednih voda, nema monitoring tla voda i zraka na odlagalištu. U neradne dane povremeno, po potrebi se vrši obilazak odlagališta.

Svrha planirane sanacije odlagališta "Blatuša" je smanjiti neželjene utjecaje na okoliš već odloženog otpada i osigurati odlaganje novih količina otpada na istoj lokaciji do uključivanja Općina Topusko i Gvozd u sustav centralnog gospodarenja otpadom Sisačko-moslavačke županije. Općina Gvozd je početkom 2005. godine osigurala putem Ugovora s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost iz programa sanacije odlagališta komunalnih otpada u Republici Hrvatskoj sredstva za istražne radove, izradu Studije utjecaja na okoliš sanacije odlagališta te za pribavljanje lokacijske dozvole. Ugovorom su bila odobrena sredstva u iznosu od 250.000,00 Kn od kojih je 196.000,00 utrošeno na istražne radove i potrebnu dokumentaciju, a do sada je izrađeno 6 dodataka osnovnom Ugovoru u razdoblju od 2005 do 2011. godine. Izrađena je Studija utjecaja na okoliš ciljanog sadržaja i provedena procjena utjecaja na okoliš te dobiveno Rješenje MZOPUG od 28. 2. 2007. o prihvatljivosti zahvata Klasa: UP/I-351-03/06-02/152. Lokacijska dozvola za odlagalište (Klasa: UP/I: 350-05/07-01/134) izdana je 24. 7. 2008. godine. Zatražena je izrada posebna geodetska podloga kojom je utvrđeno da se katastarske čestice navedene u lokacijskoj dozvoli razlikuju od stvarnog stanja na lokaciji. Obzirom na nastale probleme u projektnoj dokumentaciji općina Gvozd mora riješiti imovinsko-pravne odnose vezano za katastarske čestice te će se tada pristupiti daljnjoj sanaciji odlagališta.

Predviđa se uporaba odlagališta Blatuša do daljnjeg, do realizacije Županijskog centra za gospodarenje otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji ili do iznalaženja boljeg rješenja u roku od 5 godina. Trenutno Sisačko-moslavačka županija još nije odredila lokaciju centra za gospodarenje otpadom.

Slika 4.1. Geografski položaj odlagališta Blatuša.

Lokacije odbačenog otpada (divlja odlagališta)

Unatoč postojanju službenog odlagališta na području Općine Topusko otpad se nelegalno odlaže na više lokacija. Uglavnom se radi o slučajno odabranom prostoru koji je idealan za nelegalno odlaganje otpada (laka dostupnost i teža kontrola). Divlje odlagalište je odlagalište na koje neko naselje, skupina domaćinstava ili pojedina domaćinstva unutar neke općine ili grada odlažu svoj otpad na nekontroliran način.

Na području Općine Topusko zabilježeno je 11 lokacija divljih odlagališta. Divlja odlagališta su zapuštena i na njima se odlaže otpad u dužem vremenskom periodu. Lokacije su dane u tablici 4.1.

Tablica 4.1. Divlja odlagališta otpada na području Općine Topusko.

Rb.	Naziv	Položaj - opis odlagališta	Sastav otpada	Procjena količine otpada
1.	Divlje odlagalište na Mokrim poljima	Odlagalište se nalazi u naselju Ponikvari, pokraj ŽC 3228. Odlagalište je na širem području, a teren je ravničarski (Mokra polja) i obrastao raslinjem.	Komunalni, glomazni i građevinski	400 m ³
2.	Divlje odlagalište žuti jarak	Odlagalište se nalazi u naselju Velika Vranovina, iznad naselja u šumi Orlava. Teren je šumovit i brdovit i teško pristupačan.	Glomazni i građevinski	150 m ³
3.	Divlje odlagalište u Velikoj Vranovini	Odlagalište se nalazi u naselju Velika Vranovina, u šumi Orlava. Odlagalište je u neposrednoj blizini izlazišta s izvorom pitke vode Jelačić vrelo. Teren je šumovit.	Komunalni i glomazni	100 m ³
4.	Divlje odlagalište u naselju Batinova Kosa	Odlagalište se nalazi u naselju Batinova Kosa, pokraj D6 (Glina -Topusko - Gvozd). Odlagalište je na širem području, a teren je ravničarski i obrastao raslinjem. Nalazi se u blizini vodotoka (potok Čemernica)	Komunalni, glomazni i građevinski	100 m ³
5.	Divlje odlagalište u kamenolomu u Hrvatskom Selu	Odlagalište se nalazi u naselju Hrvatsko Selo u nekadašnjem kamenolomu.	Komunalni, glomazni i građevinski	200 m ³
6.	Divlje odlagalište u Hrvatskom Selu (zaselak Likarevići)	Odlagalište se nalazi u naselju Hrvatsko Selo, na izlasku iz zaselka Likarevići u polja. Otpad je uz nerazvrstanu cestu.	Komunalni, glomazni i građevinski	200 m ³
7.	Divlje odlagalište u naselju Topusko	Odlagalište se nalazi u naselju Topusko u neposrednoj blizini centra mjesta Lječilišta Topusko i otvorenih bazena. Odlagalište je na širem području, teren je ravničarski i obrastao raslinjem.	Građevinski	1.000 m ³
8.	Divlje odlagalište u naselju Vorkapići	Odlagalište se nalazi u naselju Vorkapići uz LC 33080. Nalazi se u blizini potoka koji se ulijeva u rijeku Glinu.	Komunalni, glomazni i građevinski	50 m ³
9.	Divlje odlagalište u naselju Crni Potok	Odlagalište se nalazi u naselju Crni Potok, uz ŽC 3228 Crni Potok -Pecka. Teren je brdovit	Komunalni, glomazni i građevinski	200 m ³
10.	Divlje odlagalište u naselju Perna (zaslak Trkulje)	Odlagalište se nalazi u naselju Perna u zaselku Trkulje. Teren je šumovit i brdovit, a odlagalište je uz nerazvrstanu cestu.	Komunalni, glomazni	50 m ³
11.	Divlje odlagalište u naselju Gredani (Kose)	Odlagalište se nalazi u naselju Gredani. Teren je šumovit i brdovit, a odlagalište je uz nerazvrstanu cestu na više lokacija.	Komunalni, glomazni i građevinski	150 m ³

Slika 4.2. Divlje odlagalište na Mokrim poljima

Slika 4.3. Divlje odlagalište žuti jarak

Slika 4.4. Divlje odlagalište u Velikoj Vranovini

Slika 4.5. Divlje odlagalište u naselju Batinova Kosa

Slika 4.6. Divlje odlagalište u kamenolomu u Hrvatskom Selu

Slika 4.7. Divlje odlagalište u Hrvatskom Selu (zaselak Likarevići)

Slika 4.8. Divlje odlagalište u naselju Topusko

Slika 4.9. Divlje odlagalište u naselju Vorkapići

Slika 4.10. Divlje odlagalište u naselju Crni Potok

Slika 4.11. Divlje odlagalište u naselju Perna (zaselak Trkulje)

Slika 4.12. Divlje odlagalište u naselju Gređani (Kose)

4.2. Prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje otpada

Proces prikupljanja i zbrinjavanja otpada je važan zbog očuvanja zdravlja ljudi, okoliša, životne sredine, estetskih i ekonomskih razloga. U ovaj proces su uz skupljanje otpada uključene i transportne aktivnosti prenošenja istog do mjesta obrade odnosno zbrinjavanja.

Djelatnost sakupljanja i odlaganja komunalnog otpada na odlagalište "Blatuša" obavlja tvrtka Komunalno Topusko d.o.o. Ponikvari 77a, za područja Gvozda, Topuskog i pripadajućih naselja; Hrvatsko selo, Velika Vranovina, Ponikvari, Gređani, Slavsko polje, Crevarska strana, Dugo Selo, Čremušnica, Blatuša, Bović i Čemernica, te ga postupkom D1 (odlaganje otpada u ili na tlo) zbirjava na odlagalištu Blatuša (Odluka o odobrenju korištenja odlagališta Blatuša Kl. 363-05/12-01/02 Ur.br. 2176/09-02-12-1 od list. 2012). Komunalno Topusko posjeduje dozvolu za gospodarenje neopasnim otpadom (20 03 01 – miješani komunalni otpad i 20 03 07 – glomazni otpad) koju je izdao Upravni odjel za zaštitu okoliša i prirode SMŽ 21.11.2012. godine, klasa UP/I-351-01/12-11/18, urbroj 2176/01-10-12-4, na rok od dvije godine. Organiziranim odvozom obuhvaćeno je ukupno oko 4.000 stanovnika sa područja općina Topusko i Gvozd. Komunalno Topusko je sa Eko Flor Plus d.o.o. 2008. godine zaključio ugovor odlaganju komunalnog otpad na odlagalište Blatuša za područje općine Lasinja koja spada u Karlovačku županiju.

Općine Topusko i Gvozd su odlukama obvezali sve vlasnike ili korisnike nekretnina na području Općine Topusko i Gvozd da koriste uslugu skupljanja i odvoza komunalnog otpada sukladno zakonskim propisima (Odluka o obavljanju komunalnih djelatnosti u Općini Topusko, Službeni vjesnik 18/10).

Komunalni otpad iz domaćinstava prikuplja se u PVC posudama od 120 ili 240 litara s poklopcem koji sprječava pristup životinjama i širenje neugodnih mirisa. Pored posuda zabranjeno je ostavljanje ostalog otpada i raznih vrećica koje omogućavaju razbacivanje otpada i nekontrolirano rasipanje. Posudu sa komunalnim otpadom korisnici iznose ispred ulaza objekta uz rub kolnika do 8 sati na dan odvoza. Komunalni otpad odvozi se dva puta tjedno u naselju Topusko, a u ostalim mjestima jednom tjedno, prema planu odvoza o kojem su korisnici pravovremeno obaviješteni. Za odvoz dodatnih količina otpada korisnici mogu zatražiti veću posudu ili odvoz van reda odvoza otpada. Pravne osobe u pravilu otpad odlažu u posude od 120 (111 kom.) ili 240 litara (10 kom.), te kontejnere 1.100 litara (48 kom.) i 5-7 m³ (16 kom.). Veličina posuda je definirana u Ugovoru koji Komunalno poduzeće sklapa sa korisnikom.

Komunalni otpad se sakuplja pomoću dva specijalnog vozila MAN kapaciteta 10 m³ i 6 m³. Kamion kapaciteta 10 m³ ima sustav prešanja otpada s potisnom pločom. Kamion je zatvoren sa svih strana tako da nije moguće rasipanje otpada. Na vozilu je univerzalni automat za pražnjenje posuda i omogućava pražnjenje kanti i kontejnera od 120 do 1.100 litara. Na prikupljanju otpada rade dva radnika i vozač. Drugi kamion za kontejnere od 6 m³ je autopodizač za otvorene i zatvorene kontejnere, pri čemu se otvoreni kod transporta prekrivaju mrežom. Po potrebi, na kamionima se obavlja čišćenje tovarnog prostora sa tekućinom za uklanjanje mirisa.

Krupni komunalni otpad se organizirano odvozi i zasebno odlaže na izdvojen prostor na odlagalištu Blatuša. Opasni i neopasni proizvodni otpad se privremeno skladišti na mjestima nastanka (industrija, bolnice). Građevinski otpad se preuzima na postojećoj lokaciji odlagališta komunalnog otpada Blatuša.

Prikupljeni otpad se odvozi na deponiju Blatuša, gdje se obavlja istovar. Otpad se odlaže na plato deponije, gdje se gura strojem, prema potrebi. Nakon toga se otpad prekriva jalovinom sa gliništa koja je ostala kod iskopa gline. Za rad na deponiji koriste se strojevi

rovokopač-utovarivač i buldožer- gusjeničar. Za komunalni otpad se vodi očevidnik na obrascu ONTO

Tablica 4.2. Naselja, broj stanovnika i domaćinstava obuhvaćenih organiziranim skupljanjem otpada (podaci dobiveni od Komunalno Topusko d.o.o.).

Područje odvoza komunalnog otpada	Ukupan broj stanovnika u naselju 2012.	Ukupan broj domaćinstava u naselju 2012.	Broj domaćinstava obuhvaćenih odvozom otpada u 2012 god.	Broj tjednih odvoza otpada od istog korisnika usluge
Naselje Topusko uže središte, zgrade, kućanstva (popis 2011)	929	588	580 domaćinstava (1172 članova)	2 x tjedno
Okolna sela (popis 2011)	2005	858	445	1 x tjedno
Gospodarstvo	71 korisnik		površina 26675 m2	2 x tjedno
UKUPNO	2934	1446	1025	

Naplata odvoza otpada

Sadašnji model naplate odvoza komunalnog otpada se temelji na obračunskoj jedinici broja članova po domaćinstvu (kn/čl.) za građane, a za gospodarske subjekte, obrte i ustanove na obračunskoj jedinici tlocrtne površine (kn/m²).

Sustav naplate odvoza otpada će se uskladiti sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom kroz donošenje odgovarajućeg cjenika odvoza komunalnog otpada pružatelja usluge kojim će se definirati naplata po jedinici volumena otpada. Korisnici usluge odvoza otpada bit će pravovremeno obaviješteni o promjeni sustava naplate.

Zeleni otoci i reciklažno dvorište

Zeleni otok je mjesto na kojem građani mogu odložiti odvojeno prikupljeni otpad koji svakodnevno nastaje u većim količinama kao što je papir, plastika, staklo itd. Reciklažno dvorište je nadzirani i ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada (npr. odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, drva, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada).

Prema članku 35., točka 2. stavka 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području u roku godine dana od stupanja na snagu Zakona. Reciklažno dvorište mora omogućavati pristupačno korištenje svim stanovnicima, a osoba koja njime upravlja dužna je otpad zaprimati bez naknade te voditi evidenciju o zaprimljenom otpadu. Popis otpada koji je reciklažno dvorište obvezno zaprimiti propisan je Pravilnikom o gospodarenju otpadom (NN 23/14), a dan je u prilogu 9.4. Općina Topusko nema izgrađeno reciklažno dvorište niti postavljene zelene otoke.

Izgradnja reciklažnog dvorišta je predviđena na lokaciji na području naselja Ponikvari (slika 4.13), u vlasništvu tvrtke Komunalno Topusko d.o.o.. Lokacija se nalazi u zoni poslovne namjene predviđene Prostornim planom Općine Topusko. Predviđena je fazna izgradnja:

1. Pripremni radovi - izrada dokumentacije

Izrada projektne dokumentacije potrebne za ishođenje potrebnih dozvola - izrada geodetskog projekta, idejnog projekta, neophodnih elaborata i glavnog projekta, sve sukladno Zakonu o gradnji i Zakonu o prostornom uređenju.

2. Pripremni radovi - izgradnja i nabava opreme

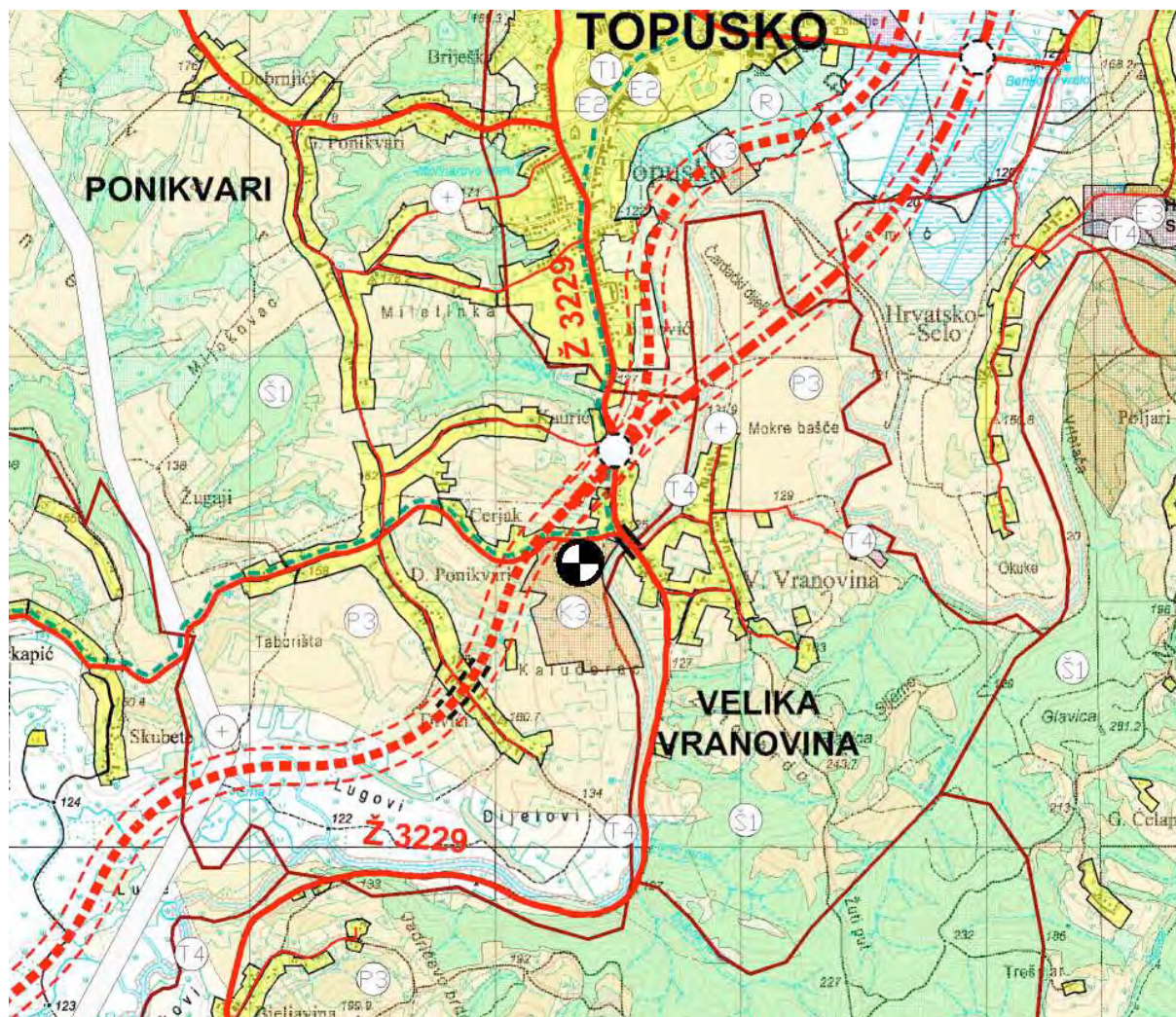
Obavljanje građevinskih radova, nabava svih potrebnih elemenata za reciklažno dvorište sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom i drugim propisima (kontejneri za neopasni otpad, spremnici za opasni otpad, spremnici s tankvanama za opasni tekući otpad, nabava opreme za za čišćenje rasutog i razlivenog otpada, itd.).

3. Završetak radova i početak korištenja

Završetak građevinskih radova, ishođenje uporabne dozvole, početak rada.

Vremenski plan izgradnje reciklažnog dvorišta dan je u tablici 5.6.

Po uspostavi reciklažnog dvorišta i njegovog puštanja u rad utvrdit će se potreba postavljanja zelenih otoka. Općina Topusko već posjeduje potrebne spremnike za opremanje zelenih otoka. Planirano je eventualno postavljanje 10 zelenih otoka u dvije faze, u prvoj bi bilo pokriveno naselje Topusko i bliska okolna naselja, a u drugoj fazi ostala naselja. Lokacije zelenih otoka bi se odredile tako da se osigura lak pristup korisnicima.

predviđena lokacija reciklažnog dvorišta

GRANICE		POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE			
TERITORIJALNE I STATISTIČKE GRANICE		RAZVOJ I UREĐENJE POVRŠINA NASELJA			
	DRŽAVNA GRANICA		IZGRAĐENI DIO GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA		ŽUPANIJSKA CESTA
	ŽUPANIJSKA GRANICA		NEIZGRAĐENI DIO GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA		LOKALNA CESTA
	OPĆINSKA GRANICA				NERAZVISTANA CESTA
	GRANICA NASELJA	RAZVOJ I UREĐENJE POVRŠINA IZVAN NASELJA			RASKRŠĆE CESTA U DVIJE RAZINE
OSTALE GRANICE		GOSPODARSKA NAMJENA			MOST
	OBUHVAT PROSTORNOG PLANA		PROJEKCIJA		TUNEL
PROMET			POVRŠINE ZA USTROJSTVENJE NASELJA I SROVINA (POSLOVATILNOSTI POSEBNO)		ŽELJEZNIČKI PROMET
CESTOVNI PROMET			POSLOVNA NAMJENA		LOKALNA PRUGA
	KORIDOR DRŽAVNE BRZE CESTE		POSLOVNA NAMJENA		PUTNICA I MEĐUMJESENI KOLOVOZI
	MOGUĆI ILI ALTERNATIVNI KORIDOR (TRASA) CESTE	ŠPORTSKO REKREACIJSKA NAMJENA			CESTOVNI PRIJELAZ U JEDNOJ RAZINI
	OSTALE DRŽAVNE CESTE		ŠPORT I REKREACIJA		POSTOJEĆE PLANIRANO
					POLJOPRIVREDNO TLO ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE
					VRIJEDNO OBRADIVO TLO P2
					OSTALA OBRADIVA TILA P3
					ŠUMA ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE
					GOSPODARSKA
					OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE
					VODNE POVRŠINE
					VODOTOCI, JEZERA, AKUMULACIJE, RETENCIJE
					POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA
					LINIJSKE I POVRŠINSKE INFRASTRUKTURE GRAĐEVINE DRŽAVNOG I ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA
					ČIHOJE

Slika 4.13. Položaj predviđenog reciklažnog dvorišta – prikaz na izvodu iz prostornog plana Općine Topusko.

4.3. Vrste i količine proizvedenog otpada

U 2005. godini donesena je Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05, 39/09) koja je osigurala točno razvrstavanje i nadzor otpada. Osnovna svrha podjele otpada je praćenje tijeka otpada što je jedna od najvažnijih i prioriternih mjera u cjelovitom sustavu gospodarenja otpadom.

Otpad se razvrstava prema svojstvu na:

- komunalni otpad,
- neopasni otpad,
- opasni otpad,
- inertni otpad.

Komunalni otpad nastaje u kućanstvu, komunalnim djelatnostima (čišćenje i održavanje javnih površina, tržnica), u privredi (uredi), ustanovama (škole) itd. Komunalni otpad pretežno obuhvaća kruti otpad, koji se organizirano sakuplja i zbrinjava u okviru komunalnih djelatnosti. To je otpad koji se zbog svojih svojstava može zbrinjavati bez posebne predobrade odnosno pripreme. Za gospodarenje komunalnim otpadom odgovorni su gradovi i općine.

Neopasni otpad je svaki onaj otpad koji nema neko od navedenih svojstava koja karakteriziraju opasni otpad (vidjeti definiciju opasnog otpada).

Opasni otpad sadrži tvari koje imaju jedno od sljedećih obilježja:

- H 1 – Eksplozivno
- H 2 – Oksidirajuće
- H 3-A – Jako zapaljivo
- H 3-B – Zapaljivo
- H 4 – Nadražujuće
- H 5 – Opasno
- H 6 – Toksično
- H 7 – Karcinogeno
- H 8 – Nagrizajuće

- H 9 – Zarazno
- H 10 – Reproaktivno toksično
- H 11 – Mutageno
- H 12 Otpad koji u dodiru s vodom, zrakom ili kiselinom oslobađa toksične ili vrlo toksične plinove.
- H 13 – Senzibilizirajuće
- H 14 – Ekotoksično
- H 15 Otpad sposoban na bilo koji način, nakon zbrinjavanja, rezultirati drugom tvari, koja posjeduje bilo koje od gore navedenih svojstava.

Opasni otpad se zbog svoje štetnosti i potencijalne opasnosti mora posebno nadzirati i to od mjesta nastanka do mjesta konačnog odlaganja, uključujući monitoring samog mjesta privremenog ili trajnog odlaganja.

Problematične tvari su opasni otpad koji nastaje u kućanstvu, kao što su:

- otpadne baterije, akumulatori,
- onečišćena ambalaža od raznih kemikalija,
- žarulje, svjetiljke,
- posude pod tlakom,
- motorna ulja, uljni filteri,
- lijekovi, kozmetički proizvodi,
- razni drugi predmeti koji sadrže opasne tvari.

Zbog velikog sadržaja štetnih odnosno opasnih sastojaka, problematične tvari izravno ugrožavaju zdravlje ljudi i životinja te predstavljaju opasnost za okoliš.

U području proizvodnoga otpada, a osobito opasnoga otpada stanje se pogoršalo 2002. godine prestankom rada jedine spalionice opasnoga otpada u RH – postrojenja PUTO. Trenutno u RH ne postoji ni jedan kvalitetan objekt za gospodarenje opasnim otpadom, ako se izuzme suspaljivanje dijela ulja u nekim objektima. Stoga je velik dio opasnoga otpada usmjeren na izvoz ili je privremeno uskladišten kod proizvođača.

U Republici Hrvatskoj je prihvaćena međunarodna konvencija za nadziranje toka opasnog otpada - Baselska konvencija. Opasni otpad mora se sakupljati, skladištiti i prevoziti odvojeno od drugih vrsta otpada i međusobno se ne smije miješati. Zakonom o otpadu

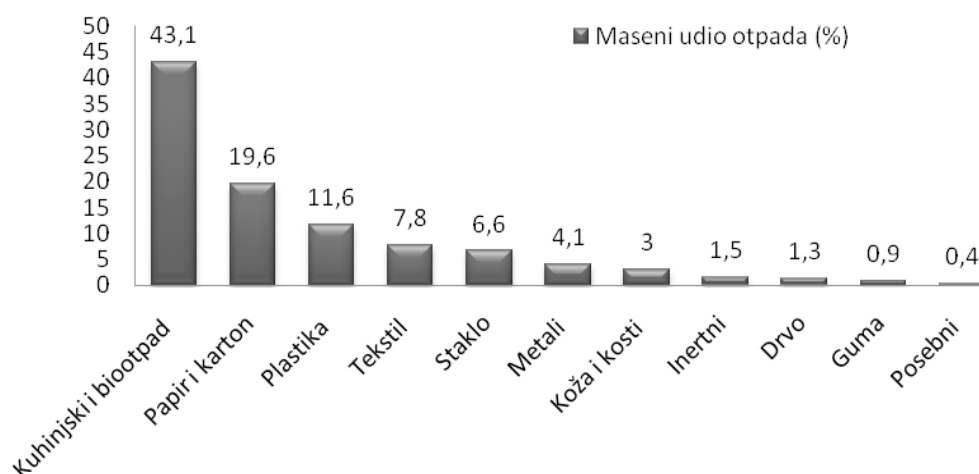
određeno je da se postupanje s opasnim otpadom smatra djelatnošću od interesa za Republiku Hrvatsku. Vlada Republike Hrvatske osigurava provođenje mjera postupanja s opasnim otpadom utvrđenih Strategijom zaštite okoliša. Kriterij i smjernice za određivanje lokacija građevina za skladištenje, obrađivanje ili odlaganje opasnog otpada određuje se Strategijom zaštite okoliša i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Radioaktivni otpad podliježe posebnim propisima (međunarodni i nacionalni propisi), pa je često izuzet iz kataloga opasnog otpada.

Inertni otpad je otpad koji ne podliježe značajnim fizičkim, kemijskim ili biološkim promjenama. Inertni otpad nije topljiv, nije zapaljiv, nije biorazgradiv. S tvarima s kojima dolazi u kontakt ne djeluje tako da bi to utjecalo na zdravlje ljudi, životinjskog i biljnog svijeta ili na povećanje dozvoljenih emisija u okoliš.

Količine i sastav komunalnog otpada

Sastav komunalnog otpada mijenja se ovisno o sredini u kojoj nastaje i ovisi o mnoštvu čimbenika kao što su: standard stanovništva, tip naselja, dostignuta razina komunalne infrastrukture i slično.

Prosječni sastav komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj u kontinentalnom dijelu je prikazan na Sl. 11. U sitnom otpadu (manji od 40 mm) pretežni udio ima biootpad, usitnjeno staklo, metali (čepovi boca) i dr. Kako bi se utvrdio stvarni sastav otpada na području Općine Topusko potrebno je provesti sortiranje otpada u trajanju od najmanje tjedan dana u dva godišnja doba (zima-ljeto).

Slika 4.13. Prosječni sastav komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj u kontinentalnom dijelu (Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine).

Tablica 4.3. Količine skupljenog komunalnog otpada (PL-SKO) na području Općine Topusko (izvor: ROO AZO).

Godina	Broj stanovnika obuhvaćenih skupljanjem	Ključni broj otpada	Naziv otpada	Osnova određivanja količine	Ukupno skupljeno u izvještajnoj godini (t/god)	Prosjek kg/st./dan
2012	1450	20 03 01	miješani komunalni otpad	izračun	1.200	2,3
2011	1450	20 03 01	miješani komunalni otpad	procjena	1.218,5	2,3
2010	1450	20 03 01	miješani komunalni otpad	vaganje	1.295	2,4
2009	1767	20 03 01	miješani komunalni otpad	vaganje	2000	3,8
2008	1800	-	-	-	-	-
Ukupno					5.713,5	

Količine i sastav otpada odloženog na odlagalištu Blatuša

Prema dostupnim podacima, u razdoblju 2008. -2012. na odlagalište "Blatuša" je odloženo oko 13.647 t komunalnog otpada sa područja općina Topusko i Gvozd kako je prikazano u tablici 6. O sastavu odloženog otpada ne postoje podaci. Za potrebe dimenzioniranja pojedinih segmenata sustava za provedbu izdvojenog skupljanja otpada (primarne reciklaže), potrebno je utvrditi stvarni sastav otpada sortiranjem otpada u trajanju od najmanje tjedan dana, na osnovi programa skupljanja otpada.

Tablica 4.4. Količine otpada s područja Općine Topusko i Gvozd odložene na odlagalište Blatuša u razdoblju 2008. - 2012. godine (izvor: Registar onečišćenja okoliša).

Godina	Količina otpada godišnje/t
2008	2.500
2009	3.088
2010	2.590
2011	2.437
2012	3.032
Ukupno	13.647

Komunalno Topusko d.o.o. prikuplja i odlaže isključivo miješani komunalni otpad, odnosno kruti otpad koji se po svojoj veličini može odložiti u posudu za otpad. Iz komunalnog otpada se posebno izdvaja metal, krupni otpad i stare gume. U 2011 g. Općina Lasinja (Karlovačka županija) odložila je 1.200 m³ komunalnog otpada.

4.4. Emisije u okoliš

Na području Općine Topusko su evidentirani slijedeći stvaratelji proizvodnog otpada i količine proizvodnog otpada:

Tablica 4.5. Popis proizvođača otpada na području Općine Topusko (izvor: Registar onečišćivača okoliša, www.azo.hr).

Tvrtka	Adresa	Djelatnost
SAŠA PROMET CIGLANA BLATUŠA d.o.o.	Donja Čemernica 151	NKD 23.32 - Proizvodnja opeke, crijepa i ostalih proizvoda od pečene gline za građevinarstvo
Ina d.d. Zagreb	Gredani bb	NKD 47.30 - Trgovina na malo motornim gorivima i mazivima u specijaliziranim prodavaonicama
TOP TERME d.o.o.	Trg bana J.Jelačića 16	NKD 55.10 - Hoteli i sličan smještaj
DOM ZDRAVLJA PETRINJA	Vranovinska cesta 6	NKD 86.22 - Djelatnosti specijalističke medicinske prakse
VULKANIZERSKI OBRT "OTTEN"	Ponikvari 81 A	NKD 45.20 - Održavanje i popravak motornih vozila
DALEKOVOD TIM dd TOPUSKO	Školska bb	NKD 25.stu - Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova

Tablica 4.6. Količine skupljenog neopasnog proizvodnog otpada (PL-PPO) na području Općine Topusko (izvor: Registar onečišćivača okoliša, www.azo.hr).

Godina	Ključni broj otpada	Osnova određivanja količine	Proizvedeno u izvještajnoj godini (t/god)	Predano skupljaču (t/god)	¹⁾ postupak R/D	Predano oporabitelju / zbrinjavatelju – količina (t/god)	Izvoz (t/god)
2012	12 01 01 (strugotine i opiljci koji sadrže željezo)	vaganje	154,000	167,770	R4	167,770	-
	12 01 02 (prašina i čestice koje sadrže željezo)	vaganje	0,520	0,520	R4	0,520	-
	12 01 17 (otpad od pjeskarenja koji nije naveden pod 12 01 16)	vaganje	12,010	12,010	D1	12,010	-
	20 01 01 (papir i karton)	vaganje	0,560	0,560	R5	0,560	-
2011	12 01 01 (strugotine i opiljci koji sadrže željezo)	vaganje	171,04	171,04	R4	171,04	-
	12 01 02 (prašina i čestice koje sadrže željezo)	vaganje	0,19	0,19	R4	0,19	-

	12 01 17 otpad od pjeskarenja koji nije naveden pod 12 01 16)	vaganje	15,2	15,2	D1	15,2	-
2010	12 01 01 strugotine i opiljci koji sadrže željezo)	vaganje	147,47	147,47	R4	142,97	4,5
	16 01 03 (istrošene gume)	vaganje	5,98	4,32	R3	4,32	-
	19 08 09 (mješavine masti i ulja iz separatora ulje/voda, koje sadrže samo jestivo ulje i masnoće)	vaganje	0,685	0,685	-	-	-
	20 01 02 (staklo)	procjena	0,3	0,3	-	-	-
	20 01 25 (jestiva ulja i masti)	vaganje	0,49	0,49	-	-	-
	20 03 01 (miješani komunalni otpad)	procjena	4	4	-	-	-
2009	12 01 01 (strugotine i opiljci koji sadrže željezo)	vaganje	383	383	R4	383	-
	20 01 01 (papir i karton)	procjena	0,1	0,1	D1	0,1	-
	20 01 02 (staklo)	procjena	0,2	0,2	D1	0,2	-
	20 01 25 (jestiva ulja i masti)	vaganje	0,55	0,55	D1	0,55	-
	20 03 01 (miješani komunalni otpad)	procjena	4	4	D1	4	-
2008	12 01 01 (strugotine i opiljci koji sadrže željezo)	vaganje	498,32	498,32	R4	498,32	-
	20 01 01 (papir i karton)	vaganje	0,1	0,1	-	-	-
	20 01 02 (staklo)	vaganje	0,4	0,4	-	-	-
	20 01 25 (jestiva ulja i masti)	vaganje	0,6	0,6	-	-	-
	20 01 36 (odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23)	vaganje	0,56	0,56	D15	0,56	-
	20 01 39 (plastika)	vaganje	0,1	0,1	-	-	-

¹⁾šifarnik postupaka uporabe (R) i zbrinjavanja (D) dan je u prilogu 3.

Tablica 4.7. Količine skupljenog opasnog proizvodnog otpada (PL-PPO) na području Općine Topusko (izvor: ROO AZO).

Godina	Ključni broj otpada	Osnova određivanja količine	Proizvedeno u izvještajnoj godini (t/god)	Predano skupljaču (t/god)	¹⁾ postupak R/D	Predano oporabiteljju /zbrinjavatelju - količina (t/god)	Izvoz (t/god)
2012	08 01 11* (otpadne boje i lakovi koji sadrže organska otapala ili druge opasne tvari)	vaganje	1,330	1,330	-	-	1,330
	12 01 01 (strugotine i opiljci koji sadrže željezo)	vaganje	154,000	167,770	R4	167,770	-
	12 01 02 (prašina i čestice koje sadrže željezo)	vaganje	0,520	0,520	R4	0,520	-
	12 01 17 (otpad od pjeskarenja koji nije naveden pod 12 01 16)	vaganje	12,010	12,010	D1	12,010	-
	13 02 08* (ostala maziva ulja za motore i zupčanike)	vaganje	0,350	0,350	D10	0,350	-
	15 01 10* (ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima)	vaganje	3,740	0,070	R3	0,070	-
			-	3,670	-	-	3,670
	15 02 02* (apsorbensi, filtarski materijali (uključujući filtre za ulje koji nisu specifikirani na drugi način), tkanine i sredstva za brisanje i upijanje i zaštitna odjeća, onečišćeni opasnim tvarima)	vaganje	7,760	7,760	R4	1,520	6,240
2011	20 01 01 (papir i karton)	vaganje	0,560	0,560	R5	0,560	-
	08 01 11* (otpadne boje i lakovi koji sadrže organska otapala ili druge opasne tvari)	vaganje	1,7	1,7	-	-	1,7
	12 01 01 (strugotine i opiljci koji sadrže željezo)	vaganje	171,04	171,04	R4	171,04	-
	12 01 02 (prašina i čestice koje sadrže željezo)	vaganje	0,19	0,19	R4	0,19	-
	12 01 17 (otpad od pjeskarenja koji nije naveden pod 12 01 16)	vaganje	15,2	15,2	D1	15,2	-
	15 01 10* (ambalaža koja sadrži	vaganje	1,44	1,44	R4	1,44	-
			0,549	0,549	D9	0,539	-

	ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima)		-	-	R3	0,01	-
	15 02 02* (apsorbensi, filtarski materijali (uključujući filtere za ulje koji nisu specifikirani na drugi način), tkanine i sredstva za brisanje i upijanje i zaštitna odjeća, onečišćeni opasnim tvarima)	vaganje	0,92	0,92	D10	0,92	-
2010	08 01 11* (otpadne boje i lakovi koji sadrže organska otapala ili druge opasne tvari)	vaganje	2,67	2,67	D10	2,67	-
	09 01 01* (razvijači i aktivatori na bazi vode)	vaganje	0,125	0,125	R5	0,125	-
	09 01 04* (otopine za fiksiranje)	vaganje	0,125	0,125	D9	0,125	-
	12 01 01 (strugotine i opilci koji sadrže željezo)	vaganje	147,47	147,47	R4	142,97	4,5
	13 02 05* (neklorirana maziva ulja za motore i zupčanike, na bazi mineralnih ulja)	vaganje	0,4	-	-	-	-
	15 01 10* (ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima)	vaganje	2,31	2,31	-	-	2,31
			0,044	0,44	R7	0,44	-
	15 02 02* (apsorbensi, filtarski materijali (uključujući filtere za ulje koji nisu specifikirani na drugi način), tkanine i sredstva za brisanje i upijanje i zaštitna odjeća, onečišćeni opasnim tvarima)	vaganje	0,87	0,87	D10	0,87	-
	16 01 03 (istrošene gume)	vaganje	5,98	4,32	R3	4,32	-
	16 01 07* (filtri za ulje)	vaganje	0,01	-	-	-	-
	18 01 03* (otpad čije je skupljanje i odlaganje podvrgnuto specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije)	vaganje	0,511	0,511	D9	0,511	-
	19 08 09 (mješavine masti i ulja iz separatora ulje/voda, koje sadrže samo jestivo ulje i masnoće)	vaganje	0,685	0,685	-	-	-
	20 01 02 (staklo)	procjena	0,3	0,3	-	-	-

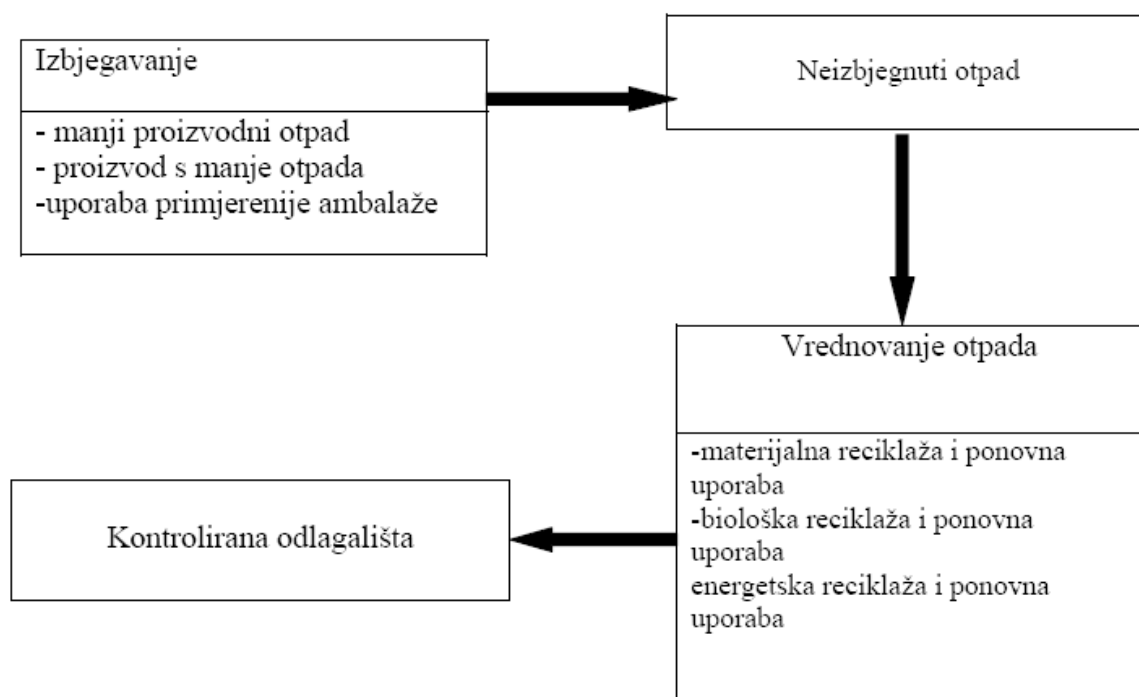
	20 01 25 (jestiva ulja i masti)	vaganje	0,49	0,49	-	-	-
	20 03 01 (miješani komunalni otpad)	procjena	4	4	-	-	-
2009	08 01 11* (otpadne boje i lakovi koji sadrže organska otapala ili druge opasne tvari)	vaganje	1	1	-	-	1
	12 01 01 (strugotine i opiljci koji sadrže željezo)	vaganje	383	383	R4	383	-
	15 01 10* (ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima)	vaganje	0,018	0,018	-	0,018	-
	20 01 01 (papir i karton)	procjena	0,1	0,1	D1	0,1	-
	20 01 02 (staklo)	procjena	0,2	0,2	D1	0,2	-
	20 01 25 (jestiva ulja i masti)	vaganje	0,55	0,55	D1	0,55	-
	20 03 01 (miješani komunalni otpad)	procjena	4	4	D1	4	-
2008	12 01 01 (strugotine i opiljci koji sadrže željezo)	vaganje	498,32	498,32	R4	498,32	-
	15 01 10* (ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima)	vaganje	0,049	0,049	R3	0,049	-
	20 01 01 (papir i karton)	vaganje	0,1	0,1	-	-	-
	20 01 02 (staklo)	vaganje	0,4	0,4	-	-	-
	20 01 25 (jestiva ulja i masti)	vaganje	0,6	0,6	-	-	-
	20 01 36 (odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23)	vaganje	0,56	0,56	D15	0,56	-
	20 01 39 (plastika)	vaganje	0,1	0,1	-	-	-

¹⁾šifarnik postupaka uporabe (R) i zbrinjavanja (D) dan je u prilogu 3.

5. MJERE GOSPODARENJA I ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADA

5.1. Koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom

Gospodarenje otpadom obuhvaća mjere za sprječavanje nastanka i smanjivanje količina otpada, bez uporabe postupaka i/ili načina koji predstavljaju rizik po okoliš te mjere za sprječavanje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš (Sl. 12.).

Slika 5.1. Shematski prikaz gospodarenja otpadom.

Prioritet svakog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom treba biti sprečavanje nastanka otpada. Suština izbjegavanja nastanka otpada sadržana je u izreci: "Najbolji otpad je onaj koji uopće ne nastane". Pod tim se podrazumijeva činjenica, da otpad koji se izbjegne ne oštećuje čovjekovo zdravlje i okoliš i ne troše se sredstva za njegovu obradu i/ili odlaganje. Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište "povoljnih" vrsta proizvoda te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača mogu se smanjiti količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti.

Izbjegavanje i smanjenje nastajanja otpada u praksi se vrlo teško postiže, ali tome treba težiti. Smanjenje količina otpada, kao i opasnih svojstava otpada, može se postići:

- sprečavanjem nastajanja pojedinih vrsta i količina otpada,
- sprečavanjem ugrađivanja štetnih sastojaka u proizvode za tržište,
- sprečavanjem miješanja raznih vrsta materijala pri proizvodnji novih roba za tržište koji onemogućava da se otpadni materijal koristi za ponovnu upotrebu.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom propisuje obvezu odvojenog skupljanja i skladištenja otpada kojega se vrijedna svojstva mogu iskoristiti (Sl. 13.). Osim toga, prigodom sakupljanja komunalnog otpada, iz njega se mora izdvojiti opasan otpad.

Slika 5.2. Odvojeno prikupljanje otpada.

Primarna reciklaža i odvojeno skupljanje otpada provodi se za one otpadne tvari koje se mogu tehnički i financijski vratiti u kružni tok. Temeljna zadaća odvojenog sakupljanja otpada je smanjivanje potencijalnog komunalnog otpada koji treba odložiti na odlagališta otpada, odnosno obraditi i energetske iskoristiti prije odlaganja. Odvojeno skupljanje otpada provodi se cjelovitim stručnim osmišljavanjem i tržišnim nadmetanjem u kojem sudjeluju privatni i javni sektor. U Republici Hrvatskoj su se od 1990-tih postupno razvijali sustavi odvojenog skupljanja papira, kartona, ambalažnog otpada (staklenog, PET i metalnog), zelenog otpada, starih baterija, lijekova, ulja, auto-guma, metalnoga glomaznog otpada i građevinskog otpada a u tu svrhu utemeljena su reciklažna dvorišta i „zeleni otoci“.

Tijekom 2005. i 2006. uspostavljeni su sustavi gospodarenja posebnim kategorijama otpada (ambalaža i ambalažni otpad, otpadne gume, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori) koji su polučili odlične efekte, kako u zaštiti okoliša tako i u razvoju gospodarstva. Tako je značajan napredak u odvojenom skupljanju ambalaže i ambalažnog otpada postignut uspostavljanjem novoga „depozitnog“ sustava prikupljanja ambalaže i

ambalažnog otpada na temelju Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 126/11).

Rast otpada je uzrokovan porastom životnog standarda i potrošačkih navika, velikim industrijskim rastom koji sa sobom nosi i povećanu proizvodnju otpada uključujući i opasan otpad. Nastojanja da se količina otpada za odlaganje smanji te da se isti zbrine na ekološki prihvatljiv način pokrenuta su još sedamdesetih godina prošlog stoljeća kada su u EU donese i prve konkretne zakonske odredbe. U zadnjih tridesetak godina osmišljeno je i više tehničko-tehnoloških postupaka za obradu različitih vrsta otpada koji su sastavni dijelovi sustava gospodarenja otpadom na razini pojedinih gradova odnosno regija.

Osnovni koncept cjelovitog sustava gospodarenja otpadom čine sljedeći elementi:

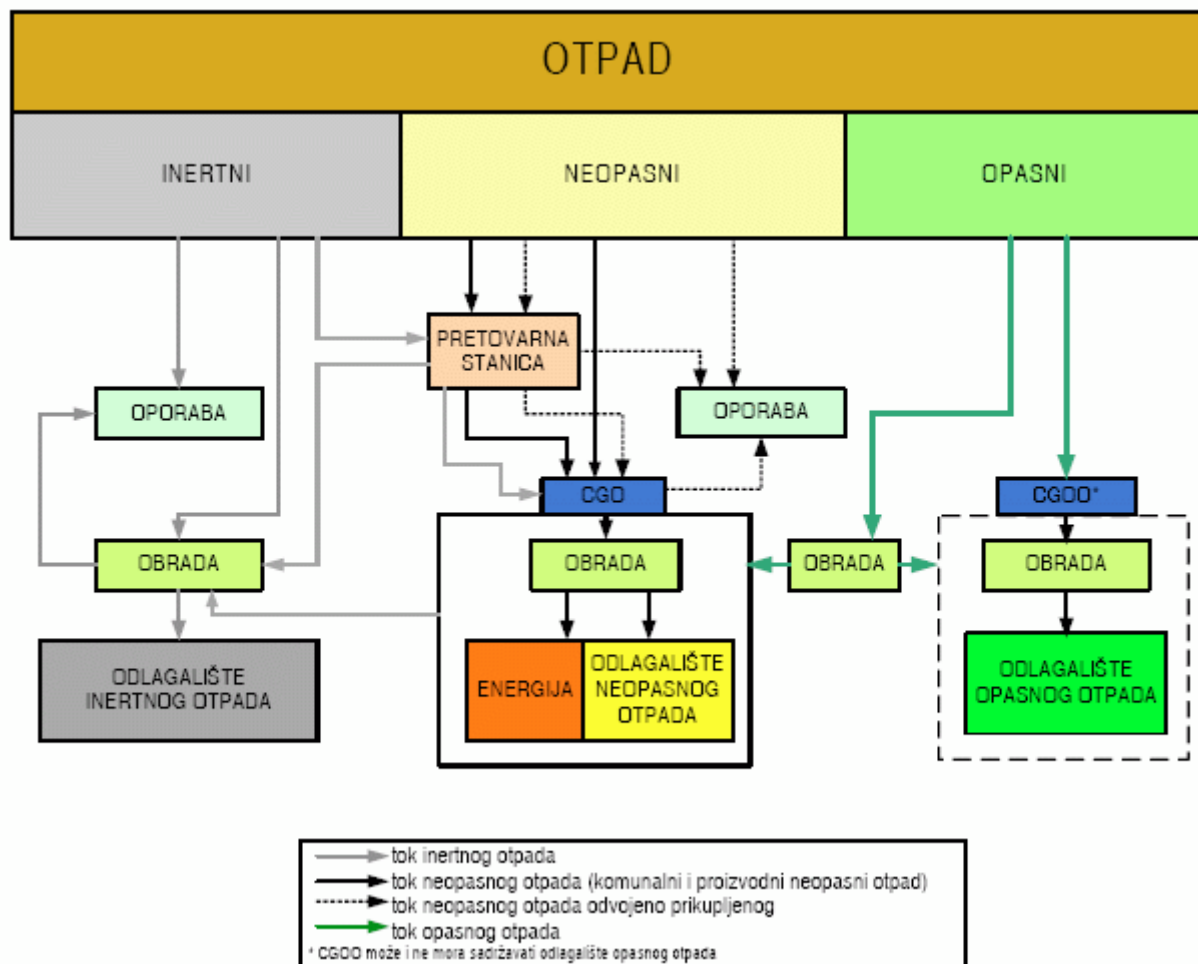
- izbjegavanje i smanjivanje količina otpada,
- odvojeno skupljanje otpada (primarna reciklaža),
- skupljanje i prijevoz otpada,
- skladištenje otpada - centar za gospodarenje otpadom,
- obrada otpada,
- odlaganje otpada

koji su usmjereni prema i objedinjuju se u osnovnoj infrastrukturi sustava, a to je **centar za gospodarenje otpadom** (CGO). Suvremeno, ekonomski opravdano i racionalno odlagalište može se izvesti samo kao novo odlagalište i to pod uvjetom da se na njemu odlažu dovoljno velike količine otpada.

Ciljevi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom su u najvećoj mogućoj mjeri:

- smanjivanje količina otpada koji nastaje;
- smanjivanje količina otpada koji se odlaže na odlagališta tijekom primarnog odvajanja korisnog otpada;
- smanjivanje udjela biorazgradivog otpada u odloženom komunalnom otpadu;
- smanjivanje negativnog utjecaja odloženog otpada na okoliš, klimu i ljudsko zdravlje;
- gospodarenje proizvedenim otpadom na principima održivog razvoja;
- energetska iskorištavanje otpada za proizvodnju energije.

Sustav gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj organizirat će se kao integralna cjelina svih subjekata u sustavu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kao što je prikazano na Sl. 14.

Slika 5.3. Organizacija sustava sakupljanja otpada.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom ima osnovni cilj, a to je ostvariti pozitivni učinak na okoliš kako se generiranjem otpada ne bi narušile postojeće ekološke bilance i ravnoteža. Navedeno se može postići samo odgovornim i razumnim postupanjem s proizvedenim otpadom čime se jedino može jamčiti društveni razvitak u skladu s prirodom, što je terminološki definirano pojmom održivog razvoja. U tom smislu osnovne postavke cjelovitog sustava gospodarenja otpadom polaze od načela potpunog nazora otpada od mjesta nastanka pa do mjesta konačne obrade i zbrinjavanja. Između ove početne i krajnje točke postoji cijeli niz mjera koje su u postupku provođenja hijerarhijski podređena jedna drugoj.

Sukladno novodonesenoj zakonskoj regulativi, cjeloviti sustavi gospodarenja otpadom definiraju zbirne radnje u okviru tehničkih i organizacijskih normi koje sukladno tehničkim i ekonomskim polazištima uključuju sljedeće hijerarhijske postavke:

- 1) izbjegavanje nastanka otpada,
- 2) smanjenje količina i vrsta otpada,
- 3) ponovna upotreba otpada za istu namjenu uz obradu,
- 4) ponovna upotreba bez obrade,
- 5) recikliranje otpada, iskorištavanje uz obradu,
- 6) obrada otpada,
- 7) odlaganje otpada.

Navedene postavke utjelovljuju cjelovitu verziju **I.V.O.** koncepta (**I**zbjegavanje – **V**rednovanje – **O**dlaganje) koja je općeprihvaćena univerzalna koncepcija za postupanje sa svim vrstama otpada. I.V.O. koncept je u potpunosti implementiran na razini tehničkih propisa i Strategija gospodarenja otpadom te se u Republici Hrvatskoj postojeći sustav gospodarenja otpadom prilagođava navedenom konceptu.

Glavni elementi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom po I.V.O. konceptu mogu se prikazati na sljedeći način:

- ***Nastanak otpada*** - otpad nastaje gotovo u svim djelatnostima. Kada je u pitanju komunalni otpada, nastanak se većim dijelom veže uz domaćinstva, a manjim dijelom na industrijske djelatnosti koje ipak po svojstvima proizvode otpad različit od komunalnog;
- ***Postupanje s otpadom*** - podrazumijeva one aktivnosti manipulacije s otpadom kojima se isti odlaže u za to predviđene kante i kontejnere. Navedeno uključuje i aktivnosti odvojeno prikupljenog dijela otpada putem posebnih posuda (zeleni otoci ili zeleni otoci) ili u za to predviđenim mjestima (reciklažna dvorišta);
- ***Privremeno odlaganje tj. skladištenje*** - obavlja se na unaprijed određenim mjestima u sklopu adekvatnih posuda ili pretovarnih stanica;
- ***Sakupljanje privremeno skladištenog otpada*** - uključuje radnje njegovog prekrcanja i/ili pretovara;

- **Prijevoz privremenog skladištenog otpada** - podrazumijeva prijevoz i pretovar otpada u veća/manja vozila do mjesta obrade odnosno konačnog zbrinjavanja;
- **Obrada otpada** - podrazumijeva aktivnosti tretiranja otpada bilo u sklopu pogona za reciklažu ili u kompostnim odnosno termičkim jedinicama;
- **Odlaganje** - odlaganje je konačno zbrinjavanje u okviru uređenog odlagališnog prostora.

U cjelovitom sustavu gospodarenja otpadom definirane su kategorije i vrste otpada. Svaka kategorija i vrsta otpada ima zaseban tok obrade i zbrinjavanja. Mnoge korisne komponente otpada mogu se izdvojiti i odvojeno prikupljati u za to predviđenim mjestima. Odvojeno prikupljanje otpada predstavlja polazište suvremenog gospodarenja i njime se omogućava očuvanje prirodnih resursa (manje sirovina), štednja energije, izbjegava se nastajanje otpada i na taj način potencijalno zagađenje okoliša.

U cjelovitom sustavu gospodarenja otpadom, dvije su glavne odrednice odvojenog prikupljanja i to:

- izdvajanje iskoristivih komponenti kao sekundarnih sirovina, i
- izdvajanje problematičnih tvari s ciljem njihove detoksikacije i recikliranja.

Odvajanje otpada na mjestu nastanka, bilo da se radi o korisnim ili problematičnim tvarima, podrazumijeva njihovo odlaganje i privremeno skladištenje u posebnim prihvatnim jedinicama. Miješani komunalni otpad se odlaže u za to pripremljene posude i kontejnere koji su efikasno raspoređeni. Iskoristive ili problematične tvari također se odlažu u posude, ali u sklopu posebno opremljenih prostora kao što su reciklažna dvorišta ili zeleni otoci. Ovi prostori su opremljeni posebnim prihvatnim spremnicima koji su količinski postavljeni obzirom na broj gravitirajućih stanovnika odnosno kućanstava. Odloženi otpad u spremnicima, prikuplja se putem odgovarajućih kamiona tj. pogodnog voznog parka koji mora biti prilagođen sustavu prikupljanja.

Sakupljanje podrazumijeva jednostavne operacije punjenja voznog parka otpadom, koji se odvozi na privremeno skladištenje prema transfer stanici ili direktno na obradu odnosno zbrinjavanje. Obrada prikupljenog komunalnog otpada podrazumijeva postupke mehaničke obrade, mehaničko-biološke obrade, fizikalno kemijske obrade, biološke obrade i različitih oblika termičke obrade. Iz karaktera pojedinih tehnologija za obradu otpada, vidljivo je da iste

podrazumijevaju iskorištenje korisnih svojstava u materijalne i energetske svrhe, smanjenje volumena otpada i uklanjanje njihove eventualne toksičnosti.

Centar za gospodarenje otpadom

Strategija budućeg zbrinjavanja otpada u Sisačko-moslavačkoj županiji temelji se na izgradnji centra za gospodarenje otpadom (CGO) koji čini osnovnu infrastrukturu sustava kao jedan od ukupno petnaestak centara planiranih za uspostavu u Republici Hrvatskoj. Pri tom treba naglasiti da postoje znatni problemi i poteškoće vezane uz izgradnju (nedostatak sredstava, pitanje lokacija, dogovaranje potencijalnih korisnika, otpor lokalnog stanovništva i dr.) pa je pitanje zbrinjavanja otpada otvoreno do izgradnje CGO-a.

Općenito su županijski/regionalni centri zamišljeni kao lokacije na kojima je omogućeno:

- prihvata sortiranog i nesortiranog otpada,
- obrada otpada (mehaničko-biološka obrada, kompostana),
- sabirno mjesto za opasni otpad,
- odlaganje komunalnog i neopasnog otpada, itd.

Uspostavom cjelovitog sustava gospodarenja komunalnim otpadom Sisačko-moslavačke županije se za postojeća odlagališta planira sanacija, zatvaranje i/ili prenamjena u pretovarne stanice ili u CGO. Sustav cjelovitog gospodarenja komunalnim otpadom podrazumijeva i izgradnju reciklažnih dvorišta, zelenih otoka, odnosno sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada na području županije.

Uspostava centra za gospodarenje otpadom planira se etapno, u fazama koje uključuju:

- obustavu dovoza novog otpada, zatvaranje i sanaciju/rekultiviranje onih postojećih odlagališta za koja se ocijeni da ne zadovoljavaju uvjete zaštite okoliša, ali ih je po potrebi moguće prenamijeniti u pretovarne stanice
- odvoz i odlaganje novog otpada na postojeća odlagališta za koja je ocijenjeno da je uz manje uređenje i podizanje kvalitete rada i sustava zaštite okoliša, moguće zaprimati i odlagati otpad do trenutka otvaranja novog odlagališta na prostoru CGO, nakon čega bi se odlagališta sanirala/rekultivirala i zatvorila, odnosno prema potrebi prenamijenila u pretovarne stanice.

U centru za gospodarenje otpadom predviđa se:

- prihvata sortiranog i nesortiranog otpada
- obrada otpada (mehaničko-biološka obrada, kompostana za biološku obradu)
- obrada glomaznog otpada
- reciklažno dvorište
- sabirno mjesto za opasni otpad
- odlaganje ostatnog komunalnog i neopasnog otpada
- kompostiranje
- obrada tekućih i plinovitih ostataka na odgovarajućim instalacijama
- monitoring (praćenje stanja okoliša).

Jedan od ciljeva cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom je smanjiti ukupnu količinu komunalnog otpada, te smanjiti udio organskog otpada u komunalnom otpadu koji se zbrinjava odlaganjem na odlagališta, a u skladu sa zahtjevima Europske direktive. Stoga se u sklopu CGO predviđa mehaničko-biološka obrada otpada i kompostiranje biootpada. Kako je za dobivanje kvalitetnog biokomposta koji će zadovoljavati uvjete njegovog kasnijeg iskorištavanja izuzetno važna kvaliteta i čistoća sirovine – biootpada, preduvjet za takvu biološku obradu je organizacija sustava odvojenog prikupljanja biootpada. Način te organizacije i opseg/obuhvat prikupljanja u nadležnosti je gradova i općina.

Prioritet CGO-a biti će zaštita i očuvanje kakvoće okoliša. U tom smislu će biti potrebno izraditi program praćenja kakvoće pojedinih sastavnica okoliša, monitoring okoliša tj. sustavni nadzor nad potencijalnim utjecajima takvog objekta na okoliš, a sve u skladu s predmetnom regulativnom. Pretovarne stanice omogućit će selekciju otpada prije zbrinjavanja (identificiranje i odvajanje reciklažnog otpada) i privremeno skladištenje izdvojeno skupljenih vrsta otpada. Pretovarne stanice će biti namijenjene i za javnu upotrebu, odnosno građani će i sami moći dovoziti svoj otpad. Ujedno su premještajne stanice iz kojih će se u velikim kontejnerima otpad transportirati na centralno odlagalište.

Miješani komunalni otpad i neopasni proizvodni otpad sakupljat će se sustavom organiziranog sakupljanja koji provode tvrtke ovlaštene za obavljanje komunalne djelatnosti, a sakupljeni otpad će se transportirati do pretovarne stanice i/ili CGO-a. Neopasni proizvodni otpad mogu sakupljati i ovlaštene sakupljači koji ga zatim predaju u pretovarnu stanicu i/ili

CGO. U CGO-u se provodi sekundarno odvajanje korisnih sirovina, preostali otpad se obrađuje i nakon toga odlaže na odlagalište.

Dio komunalnog otpada sakupljat će se sustavom odvojenog sakupljanja i provedbom posebnih propisa za određene kategorije otpada (ambalaža, otpadne gume, EE otpad). Odvojeno sakupljeni otpad može se odvoziti direktno na materijalnu i energetske oporabu, tj. do CGO-a te se procesuirati na daljnju materijalnu ili energetske oporabu.

Opasni otpad čini manji dio ukupne mase miješanog komunalnog otpada, ali predstavlja veliku opasnost za okoliš. Tu spadaju: ostaci lijekova, baterije i akumulatori, rabljeno motorno ulje, pesticidi, herbicidi, ostaci boja i lakova, elektronički otpad itd. Osnovna mjera postupanja s opasnim komponentama komunalnog otpada podrazumijeva da se isti preda ovlaštenim firmama na zbrinjavanje/oporabu/reciklažu, kako bi se zbog njihove štetnosti tijekom procesa prerade/obrade osigurala maksimalna zaštita okoliša.

Pretovarna stanica

S obzirom na koncept gospodarenja otpadom u RH, tok otpada uključuje i njegov prolazak kroz pretovarnu stanicu. Pretovarna stanica je postrojenje u kojem se komunalni otpad, sakupljen u sakupljačkoj mreži, istovaruje iz vozila za sakupljanje otpada, pregledava uz eventualno izdvajanje glomaznog otpada, kratko zadržava, utovaruje u veća vozila i transportira na daljnju obradu u centar za gospodarenje otpadom.

Svjetska iskustva pokazuju da vozila za skupljanje otpada imaju racionalni radijus kretanja do 35 km i za veće udaljenosti predviđa se izgradnja pretovarnih stanica. Primarni razlog za to je smanjenje troškova prijevoza otpada do regionalnog centra za gospodarenje otpadom koji bi služio samo za odlaganje otpada s područja županije. Pretovarna stanica uključuje i smanjenje vremena skupljanja otpada te smanjenje potrošnje goriva i troškova održavanja vozila, a posljedično se smanjuje i ukupni promet te ispuštanje štetnih plinova u zrak.

Za pretovarnu stanicu najbolji izbor je postojeće odlagalište, koje se po sanaciji prenamjenjuje te time postaje novi prostorni potencijal koji se može prilagoditi selektivnijem postupanju s otpadom. Pretovarna stanica omogućuje selekciju otpada prije zbrinjavanja (identificiranje i odvajanje reciklažnog otpada) i privremeno skladištenje izdvojeno skupljenih vrsta otpada. Otpad koji je namijenjen odlaganju zatim se transportira u kontejnerima na centralno regionalno odlagalište.

5.2. Procjena količine otpada za razdoblje 2014. – 2020. godine

Rast količine otpada koju generira prosječan stanovnik je u izravnoj vezi s količinom potrošnje, a potrošnja se potiče radi prioriteta rasta ekonomije. Kretanje količina otpada u narednim godinama ovisit će o mnogim promjenama, primjerice demografskim, gospodarskim, sociološkim, itd. Također, ovisit će i o provođenju mjera za postupanje s otpadom (odvojeno skupljanje i odvoz otpada, odvojeno skupljanje i predavanje izdvojeno skupljenih sekundarnih sirovina prerađivačima itd.), a koje su predložene ovim Planom gospodarenja otpadom.

Općina Topusko će problem zbrinjavanja otpada za period 2013-2019. god. rješavati na postojećoj lokaciji odlagališta otpada Blatuša. Ukoliko se u međuvremenu pronađe cjelovito rješenje gospodarenja otpadom na razini županije, otpad koji se danas odlaže na lokaciji odlagališta Blatuša odvozit će se na novoizgrađeno, regionalno odlagalište komunalnog otpada.

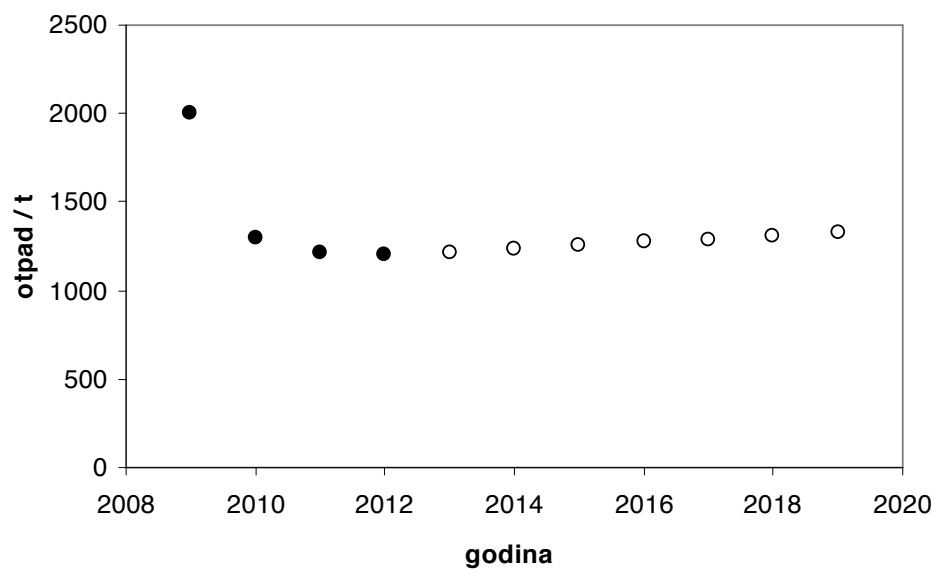
Procjena količine otpada sa područja Općine Topusko kojeg će se odlagati na odlagalište rađena je za slučaj da neće doći do odlaganja na regionalnom odlagalištu otpada. Pretpostavlja se da će porasti količina otpada koji će građani sami dovoziti na odlagalište tako da će se smanjivati broj novonastalih divljih deponija kao i količina otpada na već postojećim divljim deponijama.

U posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine, Općine Topusko ima 2.985 stanovnika, odnosno 1.025 domaćinstava obuhvaćenih odvozom otpada raspoređenih u 16 naselja. Za procjenu količine otpada za razdoblje 2013. – 2019. godine u proračunu su uz podatke o količini otpada odloženog u razdoblju 2008. – 2012. godine korištene sljedeće pretpostavke:

- da se ukupan broj stanovnika na razmatranom području neće bitno mijenjati i da će ostati približno isti,
- da je organiziranim odvozom otpada obuhvaćeno 100 % stanovništva,
- da će specifična količina komunalnog otpada po stanovniku rasti po prosječnoj godišnjoj stopi od 1,5 %.

Tablica 5.1. Procjena količine komunalnog otpada koja nastaje na području Općine Topusko za razdoblje 2014. – 2020. godine.

Godina	Komunalni otpad (t/god)
2008	-
2009	2.000
2010	1.295
2011	1.218,5
2012	1.200
2013	1.218
2014	1.236
2015	1.254
2016	1.272
2017	1.290
2018	1.308
2019	1.326

Slika 5.4. Procjena količine otpada koja nastaje na području Općine Topusko za razdoblje 2013. – 2019. godine.

Procjena količine otpada pokazuje da će u narednom razdoblju količine novostvorenog otpada uz navedene pretpostavke ostati približno iste.

5.3. Ciljevi i mjere

Model gospodarenja otpadom predviđa tri vrste mjera.

1. Smanjenje količine otpada koja se stvara i racionalnije korištenje prirodnih resursa kao jedan od osnovnih ciljeva održivog razvoja. Plaćanje usluge zbrinjavanja otpada ovisno o količini proizvedenog otpada, stimuliranje proizvodnje i proizvoda koji stvaraju što manje otpada, odnosno otpad koji je naknadno lakše reciklirati.
2. Iskorištenje otpada koji se nije mogao izbjeći. Odvojeno prikupljanje ili naknadno izdvajanje različitih vrsta otpada koje se mogu reciklirati ili koristiti kao sekundarna sirovina za neki novi proizvodni proces (stakla, papira, metala).
3. Obrada i odlaganje preostalog otpada koji se nije uspio izbjeći, i onog njegovog dijela koji se nije mogao nekako iskoristiti, na način koji će ga učiniti trajno neškodljivim za ostatak okoliša. Kemijska ili termička obrada, te odlaganje na posebno uređene, od okoliša više ili manje strogo izolirane deponije. Poticanje pojedinaca i organizacija da se ponašaju sukladno smjernicama opisanog modela.

Od navedenog je najteže postići smanjenje količine otpada koji se generira.

U tu svrhu je potrebno provesti aktivnosti vezane uz individualiziranje odgovornosti za generiranje otpada, informiranje, educiranje i osvješćivanje u vezi problema, primjenjivanje principa "onečišćivač plaća", korištenje najboljih tehnologija koje ne iziskuju suvišne troškove, princip odgovornosti proizvođača za cijeli životni ciklus proizvoda, poticanje čistije proizvodnje i čistijih proizvoda (Tab. 9. i 10.). Princip blizine i samodostatnosti sugerira da se otpad obrađuje i zbrinjava što bliže mjestu nastanka da bi se izbjegli negativni utjecaji i opasnosti kod njegovog transporta, te problemi kod odabira lokacije.

Svi spomenuti procesi (odvojeno prikupljanje, recikliranje, obrada i odlaganje na za okoliš neškodljiv način...) su organizacijski i tehnološki zahtjevne zadaće, čija implementacija zahtijeva napore.

Tablica 5.2. Ciljevi postupanja s otpadom.

Cilj	Mjere za ostvarivanje ciljeva
C1	Izbjegavanje nastanka i smanjivanje količina otpada
C2	Stalni razvoj sustava vrednovanja otpada (primarne reciklaže)
C3	Unapređenje sustava skupljanja i prijevoza otpada
C4	Osigurati izdvajanje problematičnih tvari (opasni otpad koji nastaje u kućanstvima - baterije, ulja, stari lijekovi, i sl.)
C5	Saniranje "divljih odlagališta" i njima onečišćenih dijelova okoliša
C6	Educirano i u vezi problematike okoliša osviješteno stanovništvo i drugi akteri, koji su motivirani za sudjelovanje u uspostavljenim programima smanjenja generiranja otpada, odvojenog prikupljanja otpada, i dr.
C7	Osigurati nadzor i praćenje funkcioniranja sustava zbrinjavanja otpada i njegovog utjecaja na okoliš

Tablica 5.3. Mjere postupanja s otpadom.

Mjera	Cilj	Mjere za ostvarivanje ciljeva
M1	C1	Edukacija i promocija životnih stilova koji nastoje smanjiti količinu otpada (recikliranje, kompost, odvojeno prikupljanje, odabir proizvoda sa prihvatljivijom ambalažom, itd). Veliki potencijal ima djelovanje kroz škole i na najmlađe, a preko njih i na njihove obitelji.
M2	C2,C3	Organizacija optimalne mreže zelenih otoka (kontejneri za papir, staklo, metal, plastiku) i reciklažnih dvorišta (primarna reciklaža, prihvati opasnih tvari).
M3		Organizacija sustava za odvojeno prikupljanje organskog otpada

		(edukacija, kontejneri, mreža skupljanja, promocija jednostavnih sustava za kompostiranje u domaćinstvima, i sl.)
M4	C4	Edukacija vezana uz izdvajanje problematičnih tvari. Osiguranje infrastrukture i okružja u kojemu je relativno jednostavno ponašati se u skladu s proklamiranim idejama (postojanje kontejnera za odvojeno prikupljanje, i sl.)
M5		Uspostaviti sustave za izdvajanje problematičnih tvari na mjestima odlaganja i prikupljanja.
M6		Eventualno odvajanje dijela otpada visoke energetske vrijednosti za daljnju obradu
M7	C5	Stalna aktivnost. Nastaviti s čišćenjem "divljih odlagališta". Nastojati spriječiti njihovo obnavljanje: nadzor, postavljanje na isto mjesto neke minimalne infrastrukture za prikupljanje otpada koji se prethodno odbacivao nekontrolirano, i sl.
M8	C6	Razne promotivno-edukativno-informativne mjere: organiziranje natjecanja (za najčišći grad/općinu, u količini prikupljenih sekundarnih sirovina po stanovniku, i sl.), jumbo plakati, veća prisutnost u medijima, uspostava projekata u školama i javnim institucijama, itd.
M9	C7	Sukladno Pravilniku o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada. (NN 117/07, 111/11, 17/13, 62/13), posebno pratiti sljedeće elemente sustava i sastavnice okoliša: utjecaj na tlo i uporabu tla (zauzetost prostora, te onečišćenje tla), postupanje s otpadom (dovoz, odlaganje, dnevne prekrivke), utjecaj na vode (stanje otpadnih voda, njihova obrada, utjecaj na recipijent), onečišćenje zraka (tijekom redovnog rada i u slučaju akcidentnih situacija kao što je samozapaljenje), onečišćenje bukom (strojevi na odlagalištu, transportna vozila).

5.3.1. Mjere za izbjegavanje nastanka i smanjivanje količine otpada

Izbjegavanje otpada se definira kao skup mjera koje dovode do toga da se kod proizvodnje i potrošnje stvara manje otpada ili uopće otpad ne nastaje. Pojam smanjenja otpada može se definirati kao zbroj svih mjera kojima se u procesima proizvodnje, potrošnje robe, pakiranja i korištenja postiže smanjenje i/ili potpuno izbjegavanje otpada tj. kojima se postiže proizvodnja otpada koji se može obraditi i/ili ponovno upotrijebiti. Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište "povoljnih" vrsta proizvoda te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača, smanjiti će količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti. Pri tome veliku ulogu ima edukacija kako proizvođača dobara tako i krajnjeg potrošača.

Zakonska regulativa u funkciji izbjegavanja i smanjenja količine komunalnog otpada

Donesena zakonska regulativa kojom je ustanovljen pravni okvir za provedbu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u jednom svom segmentu govori i o mjerama koje su vezane za izbjegavanje otpada. Isto se odnosi i na državnu Strategiju gospodarenja otpadom u kojoj je osmišljen cijeli niz općih i posebnih mjera za ostvarivanje zacrtanih ciljeva. Osim državne razine iste se jednim dijelom implementiraju na regionalnoj i lokalnoj razini te ih je sustavno potrebno provoditi i na području Općine Topusko.

Prioritetnu aktivnost u sustavu gospodarenja otpadom čine mjere izbjegavanja nastanka i smanjivanje količina otpada. Za izbjegavanje otpada razlikuju se mjere poduzete u proizvodnji i potrošnji materijalnih dobara.

U proizvodnji materijalnih dobara izbjegavanje otpada obuhvaća:

- razvoj reciklaže,
- razvoj "čišće" proizvodnje,
- proizvodnja proizvoda s manjim potencijalom otpada.

Smanjivanje i prevencija proizvodnog otpada na mjestu nastanka najbolje se postiže primjenom čistije proizvodnje. Način primjene strategije čistije proizvodnje u proizvodnim procesima s ciljem prevencije i smanjivanja otpada prikazana je u Tablici 11.

Tablica 5.4. Primjena čistije proizvodnje s ciljem smanjivanja i prevencije proizvodnog otpada u proizvodnom procesu.

Obrazovanje i praćenje proizvodnje	Konstrukcija proizvodne opreme	Planiranje proizvodnje	Oblikovanje proizvoda
uvođenje procedura rada	povezivanje operacija	zamjena sirovina i katalizatora	Proizvodi koji su manje štetni
štednja materijala	promjena uređaja	promjene radnih uvjeta	Proizvodi koji se lakše recikliraju
osnivanje radnog tima za nadzor	obrada sirovina	postupci održavanja	Zamjena proizvoda
klasifikacija otpada	automatizacija, nadzor nad stvaranjem otpada	optimiranje provedbe	
poboljšavanje pri rukovanju materijalima			
uporaba ambalaže koja se može reciklirati			

U potrošnji proizvoda, izbjegavanje otpada generalno obuhvaća:

- korištenje proizvoda s manjim potencijalom otpada,
- racionalno korištenje i postupanje s otpadnim tvarima.

Ako se izbjegne nastanak otpada, potreba za sakupljanjem i gospodarenjem otpadom, a time i pritisak na okoliš bit će potpuno uklonjen.

Osnovne preventivne mjere za smanjenje otpada koje uključuju sektor proizvodnje i potrošnje materijalnih dobara su:

- spriječiti nepotrebno nastajanje pojedinih vrsta otpada,
- spriječiti da se u proizvod za tržište ugrađuju štetni sastojci,
- spriječiti miješanja raznih vrsta materijala pri proizvodnji novih roba za tržište koji onemogućava da se otpadni materijal koristi za ponovnu uporabu,

- u okviru tehničkih i gospodarstvenih mogućnosti treba robu tako oblikovati, proizvoditi i prerađivati da se ostatne tvari mogu maksimalno ponovno iskoristavati,
- načine prodaje novih proizvoda i preuzimanja iskorištenih proizvoda regulirati tako, da se količina otpada kod krajnjih potrošača stvara u što manjem obimu,
- proizvode tako upotrebljavati da nakon njihove primjene ostaje što manje štetnih tvari, odnosno što manje otpada,
- razviti tržišta za materijale koji se mogu reciklirati i poticati potražnju za takvim materijalima, uvođenje proizvoda od recikliranog materijala ili s povećanim udjelom takvog materijala,
- provoditi promidžbene i edukacijske aktivnosti na promoviranju mjera za smanjenje otpada.

Preventivne mjere za izbjegavanje i smanjenje količine otpada su univerzalne mjere koje se mogu primijeniti na bilo kojem području i za bilo koje vrste otpada. Sumarni prikaz općih preventivnih mjera za izbjegavanje nastanka otpada u proizvodnji i potrošnji je kako slijedi:

- izbjegavati nastanak otpada u proizvodnji razvojem tehnologije koja ne stvara otpad,
- vraćati otpad u vlastitu proizvodnju, upućivati ga na recikliranje i koristiti u drugim proizvodnim procesima,
- proizvoditi robu koja nakon upotrebe ima manje otpada kojeg treba obraditi;
- pri proizvodnji za tržište izbjegavati oblikovanje proizvoda s pretjeranom količinom ambalaže i štetnosti otpada,
- proizvod na tržište davati u najnužnijoj ambalaži i ne pakirati ih u ambalažu koja služi zajednokratnu upotrebu, a nakon toga se odbacuje kao otpad,
- ne kupovati proizvode koji se ne mogu reciklirati, odnosno izbjegavati robu ujednokratnoj ambalaži, odnosno pri kupovanju preferirati povratnu ambalažu, smanjiti korištenje plastičnih vrećica i slične ambalaže i dr.,
- koristiti medije i obrazovne institucije za edukaciju proizvođača i potrošača o mogućim načinima izbjegavanja nastanka otpada i/ili njegovog mogućeg smanjenja,
- stimulirati kupovine ekološki povoljnih proizvoda,

- promicati načela čistije proizvodnje u industriji, uz poticanje potvrđivanja sustava upravljanja okolišem (EMS, ISO 14000) i označavanja ekološki povoljnih proizvoda.

Posebne mjere za izbjegavanje nastanka i smanjivanje količina otpada

Izbjegavanje i smanjenja nastanka otpada također obuhvaća korištenje medija za edukaciju o pravilnom gospodarenju otpadom. Radi se posebnim mjerama motiviranja i edukacije, kako potrošača, tako i proizvođača materijalnih dobara tj. proizvoda. Kod svih sudionika gdje se generira miješani komunalni otpad potrebno je izbjegavanje nastanka otpada nametnuti kao dugoročnu i djelotvornu mjeru zaštite okoliša.

Posebne mjere za izbjegavanje i smanjenje količine otpada iz Strategije primjenjive na Općine Topusko s obzirom na pravnu odgovornost glede gospodarenja s komunalnim otpadom su sljedeće:

1. *edukacija i informiranje:*

- edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura Općine Topusko za rješavanje problema gospodarenja otpadom,
- poticati aktivnu suradnju s ekološkim udrugama i svim zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama na implementaciji mjera i kontroli provedbe mjera za izbjegavanje i smanjenje količine otpada,
- osnovne informacije o mogućnostima izbjegavanja i smanjenja otpada pružiti u svim komunikacijskim sredstvima i dokumentima (radio, TV, novine), u reciklažnim dvorištima, zelenim otocima, itd.,
- kreirati informacije, ekološke poruke i savjete s ciljem edukacije građana (ciljnih skupina) te poticati na pravilno gospodarenje otpadom,
- izraditi edukacijski i promidžbeni materijal za pojedine programe (papir, staklo, biootpad, ostatni otpad, divlja odlagališta i dr.),
- izraditi informativne web stranice,
- istraživati javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštiti.

2. *stimulacija prakse čistije proizvodnje:*

- podupirati provođenje projekata i prakse čistije proizvodnje u industriji i uslužnim djelatnostima
- pružati potporu i stimulacije u izbjegavanju nastanka i smanjivanje otpada.

3. unapređivanje sustava odvojenog skupljanja i recikliranja otpada:

- uspostaviti funkcionalne sustave skupljanja i recikliranja pojedinih komponenata komunalnog otpada (staklo, papir, plastika, metali, razgradivi otpad iz kuhinja i vrtova itd.),

4. primjena zakonske regulative:

- izgraditi potrebnu infrastrukturu i razvitak iste za praktičnu provedbu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom poštujući I.V.O. koncept,
- za potrebnu infrastrukturu, građevine i postrojenja predvidjeti mjesta i osigurati njihovo unošenje u prostorne planove, urbanističke planove i detaljne planove uređenja,
- prigodom određivanja lokacija prednost dati postojećim podobnim lokacijama iz sustava gospodarenja otpadom,
- prilikom izdavanja potrebnih dozvola za gradnju infrastrukture i objekata u funkciji cjelovitog sustava gospodarenja otpadom voditi računa o tome da su isti usklađeni s zakonskom regulativom.

5.3.2. Mjere odvojenog prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada

Primarna reciklaža temelji se na odvojenom sakupljanju iskoristivih otpadnih tvari i to na mjestu nastanka otpada. Na taj se način formiraju odvojeni tokovi različitih vrsta iskoristivih i opasnih otpadnih tvari. Odvojeni tokovi pojedinih vrsta otpada (npr. autoguma, lijekova, ulja, EE otpada, građevinskog otpada, akumulatora, zelenog otpada i lako biorazgradivog otpada, papira, starih automobila, stakla, metalne i plastične ambalaže i dr.) dugoročno jamče kvalitetnu reciklažu. Za što uspješniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja neophodan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva preko postojećih projekata koji se već provode, a i za buduće, u kojima će sudjelovati pojedinci, nevladine organizacije, odgojno-obrazovne ustanove, javne i državne institucije te jedinice lokalne samouprave. Primarna reciklaža i odvojeno skupljanje otpada stalno se dopunjava i mijenja, ovisno o stanju tehnike i tržišnih uvjeta.

Odvojeno prikupljanje je preduvjet za racionalno korištenje otpada. Ukoliko ono izostane, otpad koji se dobije je u pravilu mješavina najgorih osobina svih sastojaka u njemu, a to u velike smanjuje broj mogućnosti za njegovo korištenje i sigurno uklanjanje.

Sustav odvojenog prikupljanja može se organizirati na različite načine:

- reciklažna dvorišta i zeleni otoci opremljeni spremnicima i posudama u kojima se, ovisno o veličini i izvedbi, odvojeno prikuplja desetak različitih vrsta iskoristivih otpadnih tvari i opasnog otpada od stanovnika,
- spremnici i posude za pojedine vrste otpada na više sabirnih mjesta u naselju ili postavljanje posuda za odvojeno prikupljanje uz spremnik za sakupljanje komunalnog otpada,
- malootkupne stanice; broj, veličina i izvedba kojih izravno i isključivo ovise o tržišnim uvjetima (uključujući malootkup u sortirnicama, odnosno tvornici papira, stakla, plastike i metala).

U skladu sa Strategijom i sa Zakonom o otpadu i donesenim pravilnicima Republike Hrvatske koji reguliraju ovo područje, za pojedine kategorije komunalnog otpada predviđena su određena rješenja u okviru sustava gospodarenja otpadom kao što je prikazano u Tab. 12.

Najveći dio smanjivanja udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu realizirat će se primjenom tehnologija obrade otpada u sklopu CGO-a.

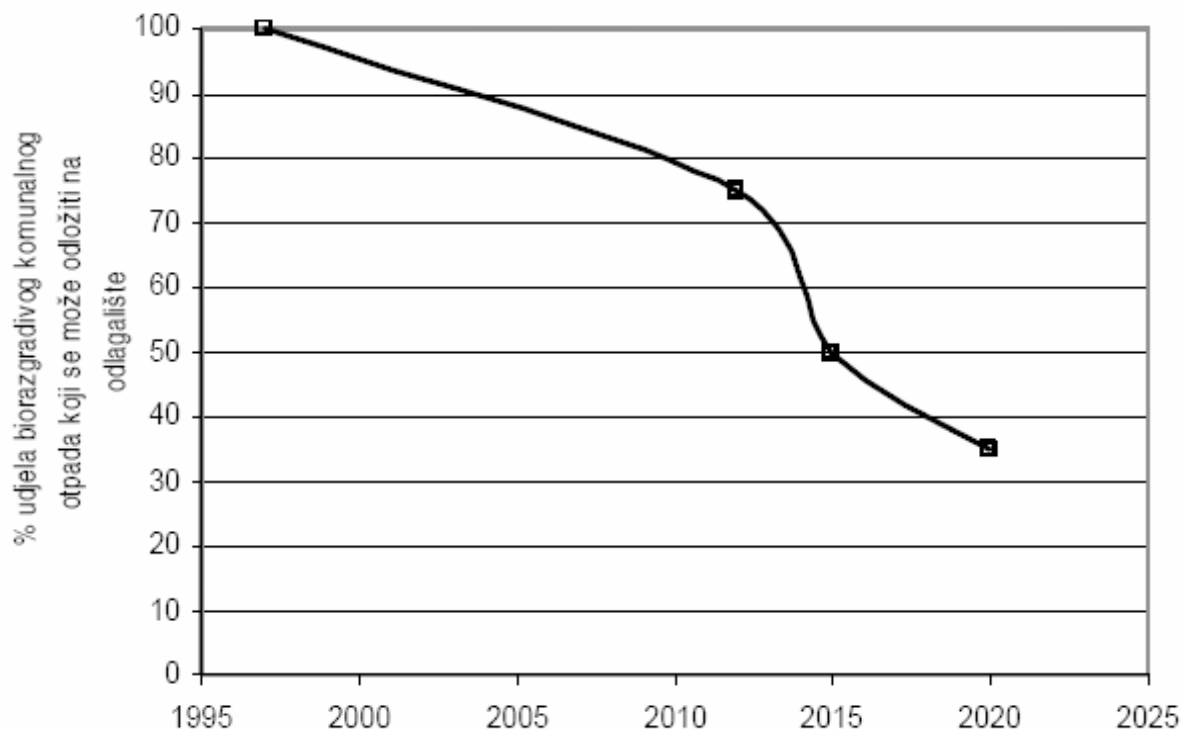
Tablica 5.5. Prosječni sastav komunalnog otpada, mjere i postupci za njihovo zbrinjavanje.

Otpad	Sastav	Postupak
Biorazgradivi otpad 28 - 40 %	kuhinjski otpad, vrtni otpad, piljevina	minimizacija otpada
		odvojeno prikupljanje - kompostiranje
Papir i karton 22 - 26 %	novine, razne tiskovine, bilježnice, karton, papirnata ambalaža	odvojeno prikupljanje - uporaba u papirnoj industriji
		miješani otpad - obrada
Staklo 4 - 7 %	boce - ambalaža	zbrinjavanje po Pravilniku NN 97/05, 115/2005, 81/08 i 31/09
	druge staklene posude, čaše,	
		odvojeno prikupljanje - uporaba u

	ravno staklo	industriji stakla
		miješani otpad - interni ostatak u daljnoj obradi
Plastika (polimeri) 11 - 18 %	boce - ambalaža	zbrinjavanje po Pravilniku NN 97/05, 115/2005, 81/08 i 31/09
	druge posude, folije, razni predmeti	odvojeno prikupljanje - uporaba
Metali (kovine) 4 - 7 %	aluminijско posuđe - ambalaža	miješani otpad - gorivi ostatak
		zbrinjavanje po pravilniku NN 97/05, 115/2005, 81/08 i 31/09
	druge limenke, razni predmeti	odvojeno prikupljanje - uporaba
Opasni komunalni otpad 0,5 - 1,5 %	otpadni lijekovi	miješani otpad - inertni ostatak
	otpadna ulja	zbrinjavanje po pravilniku NN 72/07
	ostalo	zbrinjavanje po pravilniku NN 124/06, 121/08 i 156/09
Ostali otpad 10 - 18 %	tekstil, obuća i odjeća, pelene, guma, koža, kosti i drugo	odvojeno prikupljanje - obrada
		miješani otpad - obrada

Kako bi se smanjile emisije plinova u okoliš koje nastaju odlaganjem otpada s visokim udjelom biorazgradivih komponenti postavljeni su sljedeći ciljevi kao što je prikazano na Sl. 16.:

- do 2012. udio biorazgradivoga komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalište mora se smanjiti na 75% masenog udjela biorazgradivoga komunalnog otpada koji je proizveden 1997.,
- do 2015. udio biorazgradivoga komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalište mora se smanjiti na 50% masenog udjela biorazgradivoga komunalnog otpada koji je proizveden 1997.,
- do 2020. udio biorazgradivoga komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalište mora se smanjiti na 35% masenog udjela biorazgradivoga komunalnog otpada koji je proizveden 1997.

Slika 5.5. Predviđeno smanjenje udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu do 2020.

Kako bi se ispunili zadani ciljevi, uvest će se odvojeno sakupljanje biološkog otpada. Na postojećem odlagalištu komunalnog otpada "Blatuša" uredit će se izdvojena ploha za kompostiranje biološkog otpada.

Koristeći podatak o ukupnoj količini komunalnog otpada od 1.200 tona u 2012. godini i pretpostavku o prosječnom udjelu biološke komponente od 40%, procjenjuje se da je količina biološkog otpada koji treba zbrinuti oko 480 t/god. Uz pretpostavku o prosječnoj gustoći biološkog otpada od 300 kg/m³, proizlazi da se godišnje stvori oko 1.600 m³ biološkog otpada.

Sustav odvajanja biološkog otpada se planira uvesti u dvije faze:

Faza I – probni period:

U prvoj fazi će se svim korisnicima usluge odvoza komunalnog otpada dodijeliti određeni broj posuda ili kontejnera za odvojeno sakupljanje biološkog otpada s oznakama da su namijenjeni isključivo za biološki otpad. Praćenjem stanja u probnom periodu će se odrediti optimalni volumen odnosno broj posuda ili kontejnera za izdvajanje biološkog otpada i učestalost odvoza.

Faza II:

Na osnovi parametara dobivenih u probnom periodu napraviti će se sve potrebne prilagodbe sustava odvojenog sakupljanja biološkog otpada kako bi se u narednom razdoblju (2015.-2020.) ispunio krajnji cilj smanjenja udjela biorazgradivoga komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalište.

Paralelno sa uspostavom odvojenog sakupljanja biološkog otpada i izgradnjom reciklažnog dvorišta stanovništvo će biti obaviješteno o uvođenju odvojenog sakupljanja otpada.

Vremenski plan uspostave sustava odvojenog skupljanja biološkog otpada dan je u tablici 5.6.

6. MJERE ZA UPRAVLJANJE I NADZOR ODLAGALIŠTA OTPADA

6.1. Sanacija odlagališta komunalnog otpada

Do uspostave županijskog centra za gospodarenje otpadom, potrebno je provesti sanaciju odlagališta Blatuša. Obzirom da ŽCGO za područje Sisačko-moslavačke županije još ne postoji, nužno je na postojećoj lokaciji nastaviti s odlaganjem do izgradnje ŽCGO. Saniranje odlagališta predstavlja provođenje postupaka takvih sigurnosnih uvjeta da nakon saniranja nema opasnosti za život i zdravlje ljudi kao ni opasnosti za okoliš u vezi s postojećom ili planiranom uporabom sanirane lokacije. Ciljevi sanacije odlagališta komunalnog otpada su zaštita voda, tla i zraka od zagađivanja i zaštita zdravlja stanovnika.

Pod sanacijom odlagališta otpada se razumijeva sustav mjera poduzetih radi smanjenja štetnog utjecaja odlagališta otpada na ljudsko zdravlje i okoliš. Odlagališta otpada se mogu sanirati na više načina ovisno o utjecaju odlagališta na okoliš, o veličini odlagališta, o karakteru odloženog otpada, te o daljnjoj namjeni prostora gdje je odložen otpad. Za izbor tehničkog rješenja sanacije ključni kriteriji su:

- utjecaj na okoliš (50%)
- tehničke karakteristike lokacije (30%)
- ekonomske karakteristike lokacije (20%)

Prilikom odabira tehnološko-tehničkog rješenja sanacije valja uzeti u obzir pozitivne hrvatske propise i preporuke Evropske Unije i u skladu s time prilagoditi tehničke zahtjeve za lokaciju. Postojeće odlagalište se može sanirati in situ ili prebacivanjem otpada na neku drugu lokaciju -sanitarno odlagalište. Ključno tehničko rješenje je izvedba temeljnog brtvenog sustava za prikupljanje procjednih voda odlagališta čime se sprečava nekontrolirano otjecanje zagađenih voda u okoliš. Nužno je predvidjeti i sve ostale mjere i postupke predviđene Pravilnikom kao što su prikupljanje oborinske vode, prikupljanje odlagališnih plinova itd. Potrebno je i izvesti odgovarajuću infrastrukturu: dovesti struju i vodu, izgraditi bazen procjednih voda, kanale oborinske odvodnje, vagu, portirsko mjesto, postaviti ogradu oko

cijelog odlagališnog prostora, izvesti protupožarnu cestu i hidrantsku mrežu i zasaditi visoki zeleni pojas.

Sanacija postojećeg odlagališta otpada

Sanacija odlagališta provest će se sukladno planskim dokumentima sanacije odlagališta (Plan sanacije i studja o utjecaju na okoliš). Postupak sanacije dan je prema Idejnom rješenju sanacije odlagališta otpada "Blatuša" Topusko/Gvozđ (HIDROPLAN d.o.o., Zagreb, 2006) i Studiji o utjecaju na okoliš ciljanog sadržaja za sanaciju i nastavak odlaganja do zatvaranja odlagališta "Blatuša" Topusko/Gvozđ (2007). Sanacija postojećeg otpada se provodi u dvije faze. U prvoj fazi postojeći otpad koji se neće nalaziti ispod nove plohe za odlaganje se prekriva pokrovnim brtvenim sustavom. U drugoj fazi se izvodi nova ploha za odlaganje otpada koja se izvodi na način sanitarne deponije s temeljnim brtvenim sustavom. Dok se nova ploha i pripadajući sadržaji (prvenstveno sustav za odvodnju procjednih voda ne izgrade, otpad se odlaže na dosadašnji način na mjesto budućeg Polja III. Nakon što se izvede nova ploha i na nju počne odlagati otpad, taj otpad se u cjelosti prebaci na novu plohu.

Na unutrašnjoj strani nasipa se postavlja sustav za prikupljanje procjednih voda, koje se onda odvođe do bazena za procjedne vode s pumpnom stanicom. Procjedne vode se dalje mogu recirkulacijom vraćati na novi otpad ili odvoditi cisternama sa lokacije na uređaj za pročišćavanje. Na samoj lokaciji nije predviđena izgradnja uređaja za tretman procjednih voda.

Ploha za odlaganje otpada izvodi se višebrodno s tri polja koja se postupno grade na lokaciji. Otplinjavanje novog otpada se provodi pasivnim sustavom s dva do jednog odzračnika po plohi. Osnovna ideja sanacije postojećeg odloženog otpada je izvedba nove plohe za odlaganje u neposrednoj blizini i na postojećem otpadu.

Temeljni brtveni sustav za novu plohu se izvodi kao kompozitni sustav od više prirodnih i umjetnih slojeva:

- otpad
- geomreža
- šljunak 50 cm 16/32
- zaštitni geotekstil
- PEHDFolija 2.5mm

- geokompozit GCL
- podloga 30 cm
- postojeći teren (otpad)

U prvi metar debljine do temeljnog brtvenog sustava se odlaže probrani otpad koji ne sadrži oštre predmete koji mogu oštetiti brtvene slojeve. Plohe su razgraničene nasipom visine 1 m, nagiba pokosa 1:1, tako da se vode odводе za svaku plohu posebno. Obodni nasip se izvodi radi omeđivanja novih ploha za odlaganje otpada i sidrenja temeljnog brtvenog sustava, osim na dijelu prema postojećem otpadu. Visina nasipa je 2 m, širina u kruni 2 m, nagibi pokosa vanjski 1:2,5 i unutrašnji 1:1.

Procjedne vode

Sve procjedne vode odlagališta se prikupljaju na temeljnom brtvenom sustavu. Voda koja se procjeđuje kroz nepokriveni otpad se prikuplja u drenažnom sustavu temeljnog brtvenog sustava. Za prihvata i odvodnju procjednih voda postavljaju se na brtveni sustav cijevi PEHD 315 mm koje prolaze kroz zapadni rubni nasip do bazena procjedne vode. Kako bi se smanjila količina procjedne vode, polje se dijeli uzdužnim pomoćnim nasipom visine 1 m na prostor Polje I, Polje II i Polje III. Za vrijeme odlaganja novog otpada na prostor Polja I., drenažnim cijevima položenim na Polje II. se skupljaju i odводе čiste oborinske vode. Kada se otpad odlaže i na Polje II te drenažne cijevi služe za odvodnju procjednih voda do bazena za procjedne vode. Iz bazena, procjedna voda se može recirkulacijom vraćati na novi otpad, ili odvoziti cisternom na obradu na neki od uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Procjedna voda koja se prikuplja u drenažnom sloju se odvodi do sabirne jame (betonski bazen) od kuda se dalje odvodi na pročišćavanje van lokacije ili se recirkulacijom vraća natrag na plohu. Početkom odlaganja otpada na novu plohu, te prekrivanjem postojećeg otpada i rekultiviranjem zagađenog terena prestaje unos procjednih voda u podzemne vode.

Oborinske vode

Oborinske vode su vode koje se prikupljaju na urednim površinama (zelene površine, odlagalište komunalnog otpada prekriveno prekrivnim brtvenim sustavom i krovne vode) i nisu ni u kakvom doticaju s bilo kojom vrstom otpada. U cilju smanjenja količine procjednih voda, nastoji se maksimalno smanjiti dotok oborina u otpad. Sustav odvodnje oborinskih voda izvodi se sustavom obodnih kanala. Dubina iznosi 0,5 m, širina dna 0,5 m, nagib stranica 1:1. Voda iz kanala se vodi PEHD kanalizacijskim cijevima $\phi=400$ do mjesta ispuštanja u teren.

Budući se daljnje korištenje polja za odlaganje predviđa u tri faze, oborina pala na brtveni sustav bez otpada je čista i može se (uz kontrolu kakvoće) direktno ispuštati u teren.

Voda iz prostora za pranje kotača

Voda iz prostora za pranje kotača nakon tretmana na uljnom separatoru se upušta u oborinske vode, te dalje ispušta u okoliš.

Otplinjavanje

Sustav otplinjavanja novog otpada izvodi se izvedbom sustavom pasivnog otplinjavanja plinodrenažnim bunarima, uz provođenje monitoringa deponijskih plinova. Bunari se izvode paralelno s odlaganjem otpada na način da se u metalno zvono promjera 80 cm, visine 2 m, postavlja plinodrenažna perforirana cijev, a okolica zasipa batudom silikatnog sastava. Kada okolni otpad dostigne razinu zvona ono se izdize za 1,5 m. Proces se ponavlja dok se ne postignu gabariti završnog zatvaranja. Na vrhu bunara se postavljaju sonde za trajno pasivno otplinjavanje. Dno bunara se povezuje direktno na drenažni sustav odvodnje procjednih voda. Predviđeno je 5 bunara na novom otpadu.

Odlagalište komunalnog otpada se zatvara izvedbom prekrivnog brtvenog sustava na odloženi otpad. Završni pokrovni sloj se sastoji od više dijelova:

- plinodrenažnim slojem (30 cm) od inertnog materijala (šljunak) koji dolazi na površinu otpada
- sloj GCL (vodonepropusan geokompozit koji zamjenjuje 80 cm vodonepropusne gline)
- vododrenažni sloj od geomreže
- završni prekrivni sloj humusa od 80 cm sa hidrosjetvom, čime se sprečava prodor oborinskih voda u tijelo otpada

Preostali postojeći otpad koji neće biti prekriven novom plohom se uređuje u kosinu nagiba 1:2,5 i prekriva se prekrivnim brtvenim sustavom kako bi se spriječio prodor oborinskih voda u otpad. Ploha za odlaganje otpada se gradi na lokaciji modularno u tri polja što omogućava racionalni prestanak odlaganja kada se za to steknu uvjeti.

Na odlagalištu se izvodi potrebna infrastruktura:

- Ulazna rampa
- Mostna vaga
- Portirnica
- Pristupna asfaltna cesta
- Plato za pranje vozila
- Garaža

Na lokaciju se dovodi pitka voda, te izvodi rezervoar pitke vode i gradi hidrantska protupožarna mreža. Oko prostora za odlaganje otpada se izvodi protupožarni put, a cijeli se prostor ograđuje ogradom. Ograda sprečava neovlašteni pristup.

6.1.1. Mjere zaštite okoliša

Sva odlagališta moraju biti tako izvedena i održavana da pružaju što potpuniju zaštitu okoliša od mogućih emisija u zrak, vode i tlo, kako u fazi rada, tako i nakon zatvaranja odlagališta. Zaštita zraka od emisije plinova i zaštita podzemnih voda zahtjeva sveobuhvatne građevinske i tehničke mjere zaštite. Spomenuto se jednako odnosi na sve građevinske zahvate na odlagalištu, bilo da se radi o izgradnji novog ili sanaciji postojećeg odlagališta.

Mjere za smanjenje efekta staklenika i smanjenje utjecaja na kakvoću zraka

Odlagališta komunalnog otpada značajni su izvori stakleničkih plinova metana i ugljikovog dioksida. Glavna mjera za smanjenje emisije metana je aktivno otplinjavanje odlagališta. Međutim, na odlagalištu «Blatuša», zbog očekivane male emisije odlagališnog plina (oko 20 m³/h), aktivno otplinjavanje nije opravdano. Smanjenje emisije odlagališnog plina, odnosno metana sa ovog odlagališta treba postići ugradnjom biofiltera na odzračnicima predviđenog pasivnog sustava za otplinjavanje.

Radi zaštite zraka treba se pridržavati slijedećih mjera:

- širenje neugodnih mirisa sa prostora za prijam otpada po potrebi spriječiti prskanjem otpada biološki razgradivom pjenom,
- transportne putove tijekom ljetnih mjeseci prskati vodom prema potrebi, kako bi se spriječilo difuzno širenje prašine,
- procjedne vode recirkuirati po mirnom vremenu,

Mjere za zaštitu tla

Na odlagalištu «Blatuša» izgradit će se nova ploha s temeljnim brtvenim slojem u neposrednoj blizini i na postojećem otpadu. Dio postojećeg otpada koji neće biti prekriven temeljnim brtvenim slojem se prekriva konačnim prekrivnim slojem i rekultivira.

Temeljni brtveni sloj treba izgraditi od mineralnog materijala čija najveća vrijednost koeficijenta propusnosti iznosi 10^{-9} m/s i minimalne debljine sloja 1 m. Brtveni sloj se može izgraditi i od drugih materijala, ako mu je učinkovitost jednaka učinkovitosti mineralnog materijala.

Na temeljni brtveni sloj postaviti će se sintetički brtveni sustav od HDPE folije debljine 2.5 mm i geotekstila, te drenažnog sloja za procjedne vode debljine 50 cm. Drenažni sloj će se prekriti geomrežom. Ispod temeljnog brtvenog sustava postaviti sloj od 50 cm dobrog nepropusnog prirodnog materijala.

Završni pokrivni sloj treba izvesti pomoću «sendvič sloja» koji se sastoji od izravnavajućeg sloja minimalne debljine 25 cm, drenažnog sloja za plinove minimalne debljine 30 cm, zaštitnog sloja GCL (geokompozit koji zamjenjuje 80 cm vodonepropusne gline), vododrenažnog sloja od geomreže, te završnog sloja humusa od 80 cm sa hidrosjetvom. Odloženi otpad svakodnevno treba prekrivati slojem inertnog materijala (zemlja, građevinski materijal) ili LDPE-vatrootpornom folijom, da ne dolazi do raznošenja laganog otpada vjetrom.

Kod prihvata otpada na odlagalištu treba provoditi sljedeće mjere:

- provjeravati sadržaj svakog dovoza otpada, utvrđivati njegovu količinu vaganjem i evidentirati,
- građevinski otpad preuzimati uz redoviti nadzor,
- prihvaćati samo prethodno obrađeni proizvodni (industrijski) otpad koji nije moguće reciklirati, a koji je “prošao” test eluiranja,
- ne prihvaćati opasan otpad.

Mjere za zaštitu voda

Osnovna mjera za zaštitu voda je uvođenje sustava odvodnje za vode različitog stupnja zagađenosti i time primjereno postupanje.

U svrhu smanjenja utjecaja procjednih voda na odlagalištu «Blatuša» provest će se sljedeće mjere:

- djelomičnom izvedbom nove plohe za odlaganje na postojećem otpadu trajno spriječiti pristup oborinskih voda postojećem otpadu,
- odloženi otpad koji neće biti pokriven s novom plohom prekriti završnim pokrovnim slojem,
- završni pokrovni sloj rekultivirati.
- temeljni brtveni sloj nove plohe izvesti kao kompozitni sustav,
- dno odlagališta izvesti u padu min. 2.5 % prema drenažnoj cijevi u udolini,

- procjedne vode odvesti drenažnim cijevima u nepropusni bazen za prihvrat ovih voda volumena 100 m³,
- iz bazena procjednu vodu recirkulirati na otvoreni dio odlagališta,
- za prihvrat i odvod slijevnih i površinskih oborinskih voda izgraditi zemljane obodne kanale, trapeznog oblika dubine 0.5 m, širine dna 0.5 m, s nagibom stranica 1:1, te minimalnog pada 1-4 %. Oborinske vode iz kanala upuštati u okolni teren,
- redovitim održavanjem obodnih kanala osigurati primjerenu odvodnju oborinskih (površinskih i slijevnih) voda,
- izraditi završni pokrovni sloj sa maksimalnim nagibom 1:3,
- nakon izvedbe pokrovnog sloja postaviti repere za monitoring slijeganja.

Ostale mjere zaštite voda

- zauljene otpadne vode od pranja kotača i opreme obrađivati na taložniku, koji treba povremeno prazniti. Pročišćenu vodu recirkulirati na tijelo odlagalište,
- otvorene površine za odlaganje držati što je moguće manjim (najviše 100 m²),
- što prije postizati konačni oblik tijela odlagališta, odnosno što prije postavljati međupokrivku, te djelomično i površinske brtve,
- otpad što više zbijati, kako bi se spriječio ulazak vode i zraka u tijelo odlagališta.

Mjere za zaštitu flore i faune

Zatvoreno odlagalište potrebno je ozeleniti sadnjom autohtonog bilja tj. sjetvom trave, a kasnije će se pojaviti vrijes (*Calluna vulgaris*) i bujad (*Pteridium aquilinum*). Radi očuvanja staništa, oko saniranog odlagališta potrebno je urediti zeleni pojas koji će se uklopiti u postojeći (šuma bukve i hrasta), te osim primarne funkcije da štiti okoliš od prašine i buke, osigurati skrb o životinjskim vrstama sa vrha hranidbene piramide (grabljivice) i poslužiti ostalim pticama i životinjama kao prirodno stanište.

Mjere zaštite od buke

Sukladno važećim propisima buku treba smanjivati na prihvatljivu razinu:

- odabirom i uporabom malobučnih strojeva, uređaja, sredstava za rad i transport, te izvedbom primjerene zaštitne zone oko cijelog odlagališta (gusto posađeno drveće),
- sve izvore buke koji se privremeno ili trajno koriste na odlagalištu označiti glede zvučne snage.

Mjere za zaštitu u slučaju akcidenta

Mjere za sprječavanje izvanrednih događaja na odlagalištu čine: mjere za sprječavanje požara i eksplozije smjese metana i zraka, te mjere za izbjegavanje propuštanja tj. mehaničkog oštećenja HDPE folije.

Na odlagalištu treba osigurati mjere zaštite od požara:

- oko ograde odlagališta urediti protupožarni pojas širine 4 – 6 m,
- osigurati danonoćni nadzor odlagališta vezanog uz protupožarnu zaštitu,
- kontrolirati ulazak na odlagalište glede pristupa neovlaštenih osoba,
- svakodnevno prekrivati otpad slojem zemlje ili vatrootpornom folijom na način da su naslage otpada razdvojene i izolirane,
- osigurati dovoljan broj protupožarnih aparata za suho gašenje požara, te vezu sa profesionalnom vatrogasnim jedinicama odnosno policijom,
- u slučaju požara, neovisno o njegovom uzroku, treba organizirano i brzo gasiti požar raspoloživim vatrogasnim aparatima i zasipnim materijalom te prema potrebi u gašenje uključiti sve raspoložive strojeve i opremu, uz prethodno obavješćavanje radnika (zvučni signal) o izvanrednom događaju na odlagalištu. Ako požar nije moguće lokalizirati, pozvati profesionalnu vatrogasnu postrojbu i obavijestiti policiju,
- u slučaju eksplozije treba prekinuti rad i radnike udaljiti sa odlagališta. Eventualno unesrećenim odmah pružiti prvu pomoć, te pozvati hitnu pomoć.

Ostale mjere zaštite od izvanrednih događaja:

- potrebno je stalno nadzirati razinu vode u taložnici separatora ulja i u sabirnom bazenu za procjednu vodu odlagališta, te provoditi mjere za njihovo propisano zbrinjavanje,
- radi mogućih seizmičkih aktivnosti predmetnog područja, za brtvljenje odlagališta (temeljni, bočni i završni brtveni sloj) treba koristiti kombinirane brtvene sustave.
- na uočljivom mjestu na odlagalištu mora biti istaknut plan postupka za slučaj izvanrednog događaja.

Mjere za zaštitu zdravlja ljudi

Radi sprečavanja razmnožavanja insekata (muha, komaraca) u otpadu te glodavaca kao potencijalnih prenositelja patogenih infekcija na okolno stanovništvo, na odlagalištu je potrebno redovito provoditi dezinsekciju i deratizaciju od strane ovlaštenih poduzeća. Odlagalište mora imati opremu za pranje kotača vozila. Kotači vozila moraju se redovito prati. Radnike koji rade na odlagalištu treba zaštititi opremom za osobnu zaštitu. Sanitarne prostorije, prostor privremenog zadržavanja radnika, strojeva i opreme, treba redovito dezinficirati.

Mjere zaštite na radu

Tijekom rada na sanaciji odlagališta sa ciljem smanjenja potencijalne opasnosti tijekom rada svim radnicima na sanaciji moraju se osigurati sljedeća osobna zaštitna sredstva:

Za zaštitu tijela - radno tijelo koje mora biti zategnuto i zakopčano

Za zaštitu od kiše i vjetra - kišna kabanica

Za zaštitu očiju od prašine raznošene vjetrom - zaštitne naočale

Za zaštitu ruku i šaka - zaštitne rukavice

Za zaštitu glave - zaštitna kaciga

Za zaštitu nogu - zaštitna obuća

Potrebno je sve radnike upoznati s obvezom i načinom korištenja osobnih zaštitnih sredstava. Tijekom sanacije na samoj lokaciji u svakom trenutku mora biti dostupna sljedeća oprema:

Pribor za prvu pomoć

Aparati za gašenje požara

Tekućina za ispiranje očiju

Slušna zaštita

6.2. Program praćenja stanja okoliša (monitoring)

Program praćenja stanja okoliša sukladan je Studiji utjecaja na okoliš ciljanog sadržaja za sanaciju i nastavak odlaganja do zatvaranja odlagališta "Blatuša". Jedna od najznačajnijih mjera glede zaštite okoliša je provođenje redovitog nadzora okoliša tijekom daljnjeg rada i sanacije te zatvaranja odlagališta. Tijekom ovih perioda potrebno je provoditi praćenje emisije onečišćenja u zrak, kakvoće zraka te kakvoće površinskih i podzemnih voda. Prije početka sanacije potrebno je izraditi snimku postojećeg stanja i to vode, zraka, tla i buke na lokaciji zahvata. Meteorološki parametri su podloga za tumačenje mogućeg utjecaja odlagališta na okoliš te ih treba pratiti na odlagalištu ili u njegovoj blizini za vrijeme sva tri perioda. Za sada na širem području odlagališta Blatuša nije zabilježeno veće onečišćenje tla kemijskim sredstvima, osim uobičajenih onečišćavanja upotrebom kemijskih sredstava u poljoprivrednoj proizvodnji. Osim toga, zbog manjeg intenziteta obrade zemljišta, te samim time smanjena i uporaba ovih sredstava.

Kontrola tla

Kontrola stanja čistoće tla vrši se prije početka izgradnje odlagališta, za vrijeme rada odlagališta i nakon prestanka rada odlagališta. Ispitivanje tla provodi se na 3 lokacije na prosječnim uzorcima čiji broj će se odrediti na bazi programa monitoringa tla. Ispitivanje se vrši svakih 5 godina za vrijeme rada odlagališta. Odmah nakon prestanka rada odlagališta izradit će se jedno ispitivanje, drugo nakon 10 godina i treće nakon 20 godina, po konačnom zatvaranju odlagališta.

Mjerenja kakvoće procjednih voda

- Tijekom rada odlagališta treba provoditi ispitivanje fizikalno-kemijskih svojstava procjednih voda svaka tri mjeseca, a nakon zatvaranja odlagališta svakih 6 mjeseci. Analiza se provodi na slijedeće pokazatelje:

Ukupni organski ugljik (TOC)
Arsen (As)
Olovo (Pb)
Kadmij (Cd)
Krom⁶⁺ (Cr)
Nikal (Ni)
Cink (Zn)
Bakar (Cu)
Živa (Hg)
Fenoli
Fluoridi (F)
Amonijak
Cijanid (lako oslobodivi)
Nitriti
Organski halogeni spojevi koji se daju ekstrahirati (AOX)
Isparni ostatak
Električna vodljivost
pH vrijednost

- Umjesto pokazatelja ukupnog organskog ugljika TOC može se određivati KPK-dikromat, a umjesto organskih halogenih spojeva koji se mogu adsorbirati AOX, lakohlapive klorirane ugljikovodike i poliklorirane bifenile (PCB). Način uzorkovanja određen je standardom ISO 5667-2 (1991).

Mjerenja kakvoće podzemnih voda

Zbog velike dubine na kojoj se nalaze podzemne vode (100 m), monitoring podzemnih voda neće se provoditi.

Mjerenje emisije u zrak

Pri razgradnji otpada nastaju metan, ugljični dioksid, kisik, dušik, sumporovodik. Ostali plinovi javljaju se u tragovima i nije ih potrebno mjeriti. Metan je u koncentraciji od 5 – 15% sa zrakom eksplozivan. Osim toga, metan uništava okolne nasade jer korijenju biljaka onemogućuje pristup kisika. Njegov doprinos efektu staklenika je 30 puta veći od ugljik-dioksida. Od 1 tone čvrstog otpada teoretski može nastati 450 m³ odlagališnog plina. Količina plinova koja je nastala i koja će nastajati, može se procijeniti, a ovisi o sastavu otpada, odnosno o udjelu organskih tvari u otpadu.

Emisija navedenih plinova mjeri se na mjestima za odzračivanje. Mjerenje se obavlja 4 puta godišnje za vrijeme rada odlagališta na parametre: metan (CH₄), ugljikov dioksid (CO₂), sumporovodik (H₂S), vodik (H₂) i kisik (O₂). Nakon prestanka rada odlagališta kontrola se

obavlja 2 puta godišnje 10 godina od dana zatvaranja odlagališta, a sljedećih 10 godina jednom u dvije godine.

Nadzor nakon zatvaranja odlagališta

Nakon zatvaranja odlagališta potrebno je osigurati praćenje utjecaja odlagališta na okoliš najmanje 20 godina od dana njegovog zatvaranja te obvezno mjeriti količinu i sastav odlagališnih plinova i procjednih voda, dva puta godišnje najmanje 10 godina od dana zatvaranja odlagališta, a nakon isteka roka od 10 godina, mjerenja nastaviti jednom u dvije godine. Mjerenje topografije odlagališta treba provoditi jedanput godišnje tijekom rada i najmanje 10 (deset) godina nakon njegovog zatvaranja. Mjerna mjesta definirati tijekom sanacije odlagališta i držati stalnim i nakon zatvaranja odlagališta.

Dnevnik odlagališta

- Podatke o otpadu potrebno je evidentirati u skladu sa Zakonom o otpadu i Pravilniku o gospodarenju otpadom (NN 23/07, 117/07) te Pravilnikom o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 117/07 i 111/11), tako da se vozilima koja ulaze na odlagalište upisuje u evidencijske listove količina otpada (volumen i težina).
- Na odlagalištu treba voditi dnevnik odlagališta u koji upisivati podatke o načinu odlaganja, prekrivanju i održavanju stabilnosti odloženog otpada, vrsti i količini zaprimljenog otpada, količini i sastavu procjednih voda, sastavu podzemnih voda, odvodnji oborinskih voda, te rekultiviranju odlagališta ispunjenog otpadom.
- Podatke koji se odnose na prijem otpada treba voditi ovlaštena osoba zaposlena na prihvatu otpada na odlagalištu, te ih unositi u odgovarajuće obrasce. Riječ je o podacima o porijeklu i sastavu otpada, načinu prijevoza (kontejner i sl.), prijevozniku, broju vozila i količini.
- Dnevnik aktivnosti o odlaganju, koji sadrži podatke o načinu odlaganja otpada, dnevnom i završnom prekrivanju, održavanju stabilnosti, kompaktiranju itd., može voditi i uprava odlagališta; slično građevinskom dnevniku, odnosno dnevniku rada.
- Treba voditi evidenciju o vrstama i količinama odvojeno skupljenog otpada, te o vrstama i količinama industrijskog otpada koji je zaprimljen neovisno o komunalnom otpadu radi njegove daljnje obrade.
- Sve rezultate mjerenja koji se odnose na sastav, kakvoću i količinu oborinskih, procjednih i podzemnih voda, te kakvoću zraka, meteorološka i geodetska mjerenja, treba skupljati, analizirati i čuvati u upravi odlagališta u obliku posebnih izvješća.

6.4. Sanacija divljih odlagališta

Gradovi, odnosno općine dužni su, prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom osigurati uklanjanje i zbrinjavanje otpada kojeg je nepoznata osoba odložila na njihovom području. Ukoliko osoba odgovorna za obavljanje komunalne djelatnosti na području grada/općine ne zbrine otpad kojeg je nepoznata osoba odložila izvan odlagališta, taj otpad će zbrinuti županija na teret grada/općine.

Divlja odlagališta imaju slijedeće karakteristike:

- relativno male količine odloženog otpada (manje od 300 m³),
- relativno velike površine odlagališta (od 400 - 5.000 m²),
- odloženi komunalni otpad uglavnom se sastoji od glomaznog i građevinskog otpada, manjim dijelom od kućnog otpada,
- prisutne količine opasnog otpada su neznatne.

Prioritet u sanaciji imaju divlja odlagališta koja ugrožavaju okoliš i zdravlje ljudi. Pod divljim odlagalištem koje ugrožava okoliš i zdravlje ljudi smatra se odlagalište koje se nalazi u vodozaštitnoj zoni, neposrednoj blizini naselja i stambenih objekata, blizini turističkih objekata, u zoni zaštićenog područja prirodne i kulturne baštine, u zoni neposredne blizine vodotoka, ponora i špilja i sl. Prosudbu o tome da li divlje odlagalište ugrožava okoliš i zdravlje ljudi donosi inspeksijska služba Ministarstva zaštite okoliša i prirode po provedenom inspeksijskom nadzoru.

Na područjima na kojima se nekontrolirano odlaže otpad i na kojima se isti duže zadržava može doći do pojave raznih neželjenih utjecaja, pa i do ekološke nesreće. Osnovni neželjeni utjecaji su:

- onečišćenje tla,
- onečišćenje podzemnih i površinskih voda procjednim vodama,
- onečišćenje zraka uzrokovano izbijanjem požara,
- neugodni mirisi,
- raznošenje laganog materijala vjetrom

Ovisno o karakteristikama lokacije i sastavu odloženog otpada, te o količini vode koja se procjeđuje kroz odloženi otpad, dolazi do manjeg ili većeg onečišćenja tla i podzemnih i površinskih voda. Plinovi koji se stvaraju prilikom razgradnje organskih tvari na divljem

odlagalištu mogu posredno ili neposredno utjecati na okoliš. U najvećoj količini prisutni su metan i ugljični dioksid, dok u manjoj količini sumporovodik i drugi.

Požari su pojava karakteristična za divlja odlagališta otpada. Oni onečišćuju atmosferu otrovnim produktima nepotpunog izgaranja te izazivaju onečišćenje okoliša u obliku dima i zagađenja zraka, a dodatna opasnost je mogućnost širenja požara na okolno raslinje.

Način sanacije svodi se na prikupljanje, sortiranje i odvoženje otpada dijelom na odlagalište komunalnog otpada, a dijelom (koristan otpad i opasan otpad) odvozom od strane ovlaštenih firmi i konačnom sanacijom lokacije divljeg odlagališta.

Tehnika sanacija divljih odlagališta podrazumijeva aktivnosti i radnje prema slijedećem redoslijedu:

- Uklanjanje raslinja - na lokacijama divljih odlagališta gdje raslinje otežava ili onemogućava sanaciju lokacije potrebno je pristupiti uklanjanju raslinja. Krupnije dijelove raslinja potrebno je na odgovarajući način iskoristiti, a sitnije dijelove zbrinuti odvoženjem s lokacije sa drugim otpadom na odlagalište komunalnog otpada.
- Skupljanje i iskop odloženog otpada, sortiranje otpada
- Planiranje terena lokacija - nakon sortiranja otpada i njegovog odvoženja potrebno je teren lokacije zaravnati.
- Uređenje lokacija - na sanirane površine potrebno je navesti sloj od cca 20 cm inertnog materijala.

Ako se prilikom sanacije lokacije utvrdi prisutnost opasnog otpada (motorna ulja, akumulatori) potrebno je isti zbrinuti putem ovlaštene tvrtke i sa tog mjesta uzeti uzorak tla na analizu. Ukoliko rezultati analize tla budu pozitivni, potrebno je utvrditi na kojoj dubini tla je prisutno onečišćenje i taj sloj ukloniti i sadržaj zbrinuti putem ovlaštene tvrtke za zbrinjavanje opasnog otpada. Nakon uklanjanja onečišćenog tla potrebno je pristupiti uređenju lokacije.

Tehnički uvjeti iskopa i premještanja otpada

Sakupljanje otpada na vrlo kosim padinama i gdje pristup mehanizacije nije moguć izvodi se ručno do dijela lokacije odlagališta gdje je moguća primjena mehanizacije. Izvoditelj radova treba prema vrsti otpada i lokacije divljeg odlagališta prilagoditi vrstu korištene mehanizacije kako bi izvođenje radova bilo što uspješnije uz što manja oštećenja raslinja na mjestu izvođenja sanacije.

Najčešće korištena mehanizacija pri sanaciji odlagališta su:

- bageri
- utovarivači
- drugi građevinski strojevi radnih karakteristika za izvođenje radova s rasutim materijalima.

Nakon sortiranja otpada komunalni otpad i 10 cm inertnog materijala ispod otpada utovaruje se u kamione i odvozi na odlagalište komunalnog otpada. Radi sprječavanja prosipanja otpada pri prijevozu otpad u kamionu mora biti prekriven zaštitnom folijom (ceradom) ili zaštitnom mrežom. Izvedbom radova u suhom razdoblju godine se smanjuje mogućnost daljnjeg onečišćenja tla procjednim oborinskim vodama. Tijekom sanacije osoblje mora koristiti osobnu zaštitnu opremu (radno odijelo, kišna kabanica, zaštitne naočale, zaštitne rukavice, zaštitna kaciga, zaštitna obuća) te mora biti dostupan pribor za prvu pomoć, aparati za gašenje požara, tekućina za ispiranje očiju i slušna zaštita. Prije početka sanacije potrebno je u suradnji s Hrvatskim centrom za razminiranje lokacije divljih odlagališta osigurati od moguće prisutnosti minsko-eksplozivnih sredstava. Analizom tla se utvrđuje prisutnost onečišćenja u tlu, te se sloj tla u kojem je prisutno onečišćenje uklanja i zbrinjava kao opasan otpad. Obradene površine se zaravnavanju i navoze slojem inertnog materijala. Stvarne količine uklonjenog otapada utvrđuju se završnim geodetskim snimkom po završetku sanacije. Sanirane površine se rekultiviraju autohtonim biljnim vrstama i uređuju sukladno prostornom planu uređenja.

Nakon raščišćavanja i sanacije terena nužno je onemogućiti daljnje odlaganje otpada na istoj lokaciji nizom različitih mjera kao što su na primjer: obavještanje javnosti o sanaciji nelegalnog odlagališta i zabrani daljnjeg odlaganja, postavljanje rampe i znaka o zabrani odlaganja, pojačanoj kontroli komunalnih redara, uvođenjem strožih kazni za nelegalno odlaganje i sl.

1. ODGOVORNOST U PROVEDBI PLANIRANIH AKTIVNOSTI

Odgovornost u procesu unapređivanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom s definiranjem uloga i aktivnosti imaju sljedeći sudionici:

- Jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi),
- Proizvođači otpada – kućanstva,
- Drugi proizvođači otpada i proizvoda,
- Skupljači i obrađivači otpada,
- Strukovne, poslovne i druge udruge,
- Uvoznici i izvoznici,
- Jedinice područne (regionalne) samouprave (županije),
- Druga središnja tijela državne uprave (ministarstva, državne upravne organizacije),
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode,
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- Agencija za zaštitu okoliša,
- Hrvatski sabor i Vlada

Pregled odgovornosti i aktivnosti sudionika u procesu gospodarenja otpadom dani su u Prilogu 2.

Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati:

- javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
- donošenje i provedbu Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave,
- provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i

- mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada te osigurati provedbu gore navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada.

Jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje ga u svom službenom glasilu.

Prema članku 29. Zakona o održivom gospodarenju otpadom jedinica lokalne samouprave obveznik je plaćanja naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada. FZOEU po službenoj dužnosti donosi rješenje o obvezi plaćanja naknade i ona se uplaćuje u korist Fonda radi sufinanciranja odvojenog sakupljanja otpada.

Jedinica lokalne samouprave dužna je u dokumentima koje donosi temeljem ovoga Zakona osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su u dokumentima prostornog uređenja odrediti područja za građenje građevina za gospodarenje otpadom u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave svojim prostornim planovima ne odrede lokacije predmetnih građevina u roku određenom posebnim propisom, odluku o tim lokacijama donosi Vlada Republike Hrvatske u roku tri mjeseca nakon isteka gore navedenog roka.

Država je dužna osigurati sanaciju okoliša na zatečenim lokacijama koje su visoko opteretile opasnim otpadom nepoznate osobe ili osoba koja je prestala postojati ako nema pravnog slijednika utvrđenog ovim planom.

Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada i dužna je osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku od godine dana

od dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Sve ostale obaveze proizašle iz Zakona jedinica lokalne samouprave dužna je provesti u roku tri mjeseca od stupanja Zakona na snagu.

U svrhu educiranja stanovništva potrebno je istražiti javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštititi te izraditi komunikacijsku strategiju koja će obuhvatiti:

- promidžbene poruke, slogane
- edukacijske i promidžbene aktivnosti
- edukacijski i promidžbeni materijal za pojedine programe (papir, staklo, biootpad, ostatni otpad, divlja odlagališta i dr.),
- predškolski uzrast, osnovne škole, srednje škole, fakultete
- gospodarske tvrtke
- kućanstva
- program odvijanja aktivnosti

Kada Vlada donese Uredbu iz članka 29., stavak 10. i Pravilnik iz članka 41., stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom pristupit će se izvršenju donesenih obaveza.

8. PREGLED FINANCIJSKIH SREDSTAVA

Mjere za izbjegavanje i smanjenje količine nastalog otpada najčešće se provode na mjestu njegovog nastanka, kod proizvođača otpada (gospodarstvo, kućanstvo itd.). Za procjenu troškova pojedinih mjera potrebno je mjere prethodno osmisлити i definirati. Većinu ovih mjera određuje država, a županija i jedinice lokalne samouprave provode mjere i samostalno organiziraju većinom mjere na području edukacije i razvoja odnosa s javnošću.

Troškovi gospodarenja otpadom obračunavaju se prema kriteriju količine i svojstvu otpada uz primjenu načela "onečišćivač plaća". Iznimno, za komunalni otpad iz kućanstva mogu se primijeniti i drugi obračunski kriteriji u skladu s propisom kojim se uređuje komunalno gospodarstvo.

Prema Planu gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine, sredstva za provedbu projekata će se moći osigurati iz javnih i privatnih izvora:

Javni izvori financiranja:

- državni proračun,
- proračuni jedinica lokalne i regionalne samouprave i sredstava komunalnih društava (u vlasništvu jedinica lokalne samouprave),
- EU fondovi (predpristupni program ISPA i IPA; strukturni fondovi za države članice).
- Fond za zaštitu okoliša i energetsку učinkovitost (FZOEU),
- krediti banaka (Svjetska banka, Europska banka za razvoj, Europska investicijska banka, itd.)

Privatni izvori financiranja:

- privatna ulaganja u CGO-e (javno-privatno partnerstvo, koncesije i dr.),
- privatna ulaganja u primarno izdvajanje i prikupljanje otpada – postrojenja za reciklažu i skupljanje.

Fond za zaštitu okoliša i energetsку učinkovitost financijski podržava i potiče programe i projekte na području zaštite okoliša:

- sanacije i poboljšavanja upravljanja odlagalištima te postupno zatvaranje postojećih odlagališta komunalnog otpada,
- sanacije divljih odlagališta koja svojim postojanjem predstavljaju opasnost za okoliš i ljudsko zdravlje i za sprečavanje nenadziranog odlaganja otpada,
- gradnju centara za gospodarenje otpadom, centara za gospodarenje opasnim otpadom i odlagališta za inertni otpad,
- sanacije odlagališta opasnog otpada – lokacije visoko onečišćenog okoliša,
- poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada (postavljanje zelenih otoka radi odvojenog prikupljanja komunalnog otpada u kontejnerima za staklo, papir, plastiku, bio-razgradivi otpad i dr.),
- uspostavu i unapređivanje sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada i to: ambalažom i ambalažnim otpadom, otpadnim električkim i elektroničkim uređajima i opremom, vozilima kojima je istekao vijek trajanja, otpadnim baterijama i akumulatorima koji sadrže određene opasne tvari, otpadnim gumama, infektivnim otpadom iz zdravstvenih ustanova, otpadom iz rudarstva i eksploatacije mineralnih sirovina i otpadnim uljima.

Zadnjih je godina u Europskoj Uniji zabilježen porast suradnje javnog i privatnog sektora s ciljem razvijanja i gradnje infrastrukture s područja zaštite okoliša i transporta zbog niza prednosti kao što su: brza gradnja infrastrukture, brža provedba, manji ukupni troškovi, kvalitetnija usluga, stvaranje dodatnih prihoda i učinkovitije upravljanje.

Javno-privatno partnerstvo je oblik suradnje između tijela javne vlasti i privatnog sektora koja podrazumijeva to da privatni sektor sudjeluje ne samo u realizaciji projekta nego i u procesu odlučivanja uravnoteženom raspodjelom rizika. Ovisno o stupnju uključenosti javnog i privatnog sektora i o alokaciji rizika, ugovori s područja dugoročne suradnje ta dva sektora obuhvaćaju aktivnosti financiranja, dizajniranja, implementacije i operacionalizacije projekta.

Proračunom Općine Topusko za 2014. godinu nisu predviđena sredstva u sustavu gospodarenja otpadom.

U svrhu uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Republike Hrvatske, FZOEU sufinancira u obliku financijske pomoći jedinicama lokalne samouprave projekte gradnje Reciklažnih dvorišta na slijedeći način:

1. Izrada projektne dokumentacije potrebne za ishođenje dozvola (lokacijska/građevinska) u cilju građenja reciklažnog dvorišta - izrada geodetskog projekta, idejnog projekta, neophodnih elaborata i glavnog projekta, sve navedeno sukladno Zakonu o gradnji (NN 153/13) i Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13) - **do 100% FZOEU**
2. Građenje i stručni nadzor nad građenjem reciklažnog dvorišta - **do 80% Fond, od 20% Općina Topusko**

Općina Topusko će podnijeti zahtjev FZOEU za financiranje izrade projektne dokumentacije, te zatim temeljem izrađene projektne dokumentacije i pravomoćne građevinske dozvole i troškovnika radova koji je sastavni dio glavnog projekta, zahtjev za sufinanciranje građenja reciklažnog dvorišta i troškova provođenja stručnog nadzora nad građenjem.

Potrebna sredstva od strane Općine Topusko za izgradnju reciklažnog dvorišta i mjere informiranja i edukacije stanovništva će se osigurati kroz proračun u narednom razdoblju, odnosno kroz rebalans proračuna za 2014. godinu .

9. PRILOZI

Prilog 9.1. Popis tvrtki s dozvolama za gospodarenje otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Naziv tvrtke	Sjedište tvrtke	Vrsta otpada
ABS SISAK d.o.o.	Sisak	komunalni i neopasni
AGROPLAST SISAK d.o.o.	Sisak	komunalni i neopasni
BIODIZEL d.o.o.	Kutina	komunalni i neopasni
CA TEH d.o.o.	Sisak	neopasni
CE-ZA-R Centar za reciklažu d.o.o.	Zagreb	komunalni i neopasni
CIAL d.o.o.	Sisak	neopasni
CMC SISAK d.o.o.	Sisak	neopasni
DDO - proizvodnja proizvoda od plastike	Sisak	komunalni i neopasni
DEPOS d.o.o.	Sisak	neopasni
EKO BEA d.o.o.	Zagreb	neopasni
EKO SISAK d.o.o.	Sisak	komunalni i neopasni
EUROPLAST d.o.o.	Petrinja	komunalni i neopasni
FELIS PRODUKTI d.o.o.	Sisak	komunalni i neopasni
FERONIA d.o.o.	Popovača	Komunalni i neopasni
FEROSIROVINA d.o.o.	Glina	komunalni i neopasni
FERUS d.o.o.	Lekenik	komunalni i neopasni
GOSPODARENJE OTPADOM SISAK d.o.o.	Sisak	komunalni i neopasni
I.G.K. RECIKLAŽA d.o.o.	Sisak	neopasni
INOVA - TEH d.o.o.	Popovača	komunalni
JP KOMUNALAC D.O.O.	Hrvatska Kostajnica	komunalni
KOMUNALAC d.o.o.	Hrvatska Dubica	komunalni
KOMUNALAC GLINA d.o.o.	Glina	komunalni i neopasni
KOMUNALAC PETRINJA d.o.o.	Petrinja	komunalni i neopasni
KOMUNALNI SERVISI JASENOVAC d.o.o.	Jasenovac	komunalni i neopasni
KOMUNALNO TOPUSKO D.O.O.	Topusko	komunalni
MC ČIŠĆENJE d.o.o.	Sisak	komunalni i neopasni

MOSLAVINA D.O.O.	Kutina	komunalni i neopasni
MULL - TRANS d.o.o.	Sesvete	komunalni i neopasni
N.T. - EKO d.o.o.	Brezovica	komunalni i neopasni
NOVOKOM d.o.o.	Novska	komunalni i neopasni
Obrt EKO BLIC	Petrinja	komunalni i neopasni
OBRT LAMPAŠ	Sisak	komunalni i neopasni
OBRT MARI - METAL	Sisak	komunalni i neopasni
PETROKEMIJA d.d.	Kutina	komunalni i neopasni
PRIMAT D.O.O.	Topolovac	komunalni i neopasni
SAŠA PROMET CIGLANA BLATUŠA d.o.o.	Topusko	komunalni i neopasni
TRGO-SIROVINA d.o.o.	Topolovac	komunalni i neopasni
TRGOVAČKI OBRT I PRIJEVOZ DAMIR METALI	Kutina	neopasni
Trgovina I. T. Natalija Đajić	Sisak	komunalni i neopasni
Unijapapir d.d.	Kutina	komunalni i neopasni
UNIJAPAPIR d.d.	Zagreb	komunalni i neopasni
UNIJA - ZAMA d.o.o.	Kutina	komunalni i neopasni
VULF d.o.o.	Sisak	neopasni
XY d.o.o.	Sisak Caprag	neopasni

Prilog 9.2. Pregled odgovornosti i aktivnosti sudionika u procesu gospodarenja otpadom.

Sudionici	Uloge/Aktivnosti
Jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi)	• prostornim planovima utvrđivati lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom, • donositi planove gospodarenja otpadom, usklađene s državnim planom gospodarenja otpadom, • organizirati prikupljanje i sigurno odlaganje (komunalnog) otpada u skladu sa standardima i planom gospodarenja otpadom općine/grada, • sustavno educirati i informirati lokalne upravne strukture i stanovništvo, • omogućiti odvojeno prikupljanje sekundarnih sirovina i biootpada, te organizirati prijevoz do centara za gospodarenje otpadom, • dostavljati podatke u skladu s propisima, • stimulirati kupovanje ekološki prihvatljivih proizvoda.
Proizvođači otpada – kućanstva	• odlagati otpad na odgovarajući način, • odlagati otpad namijenjen oporabi (papir, staklo, PET-ambalaža, limenke, staro željezo, biootpad i dr.) ili posebnoj obradi (baterije, ulja, biootpad, lijekovi i dr.) u odgovarajuće spremnike (zeleni otoci, reciklažno dvorište) ili na druga odgovarajuća mjesta i način (npr. kompostiranje), • kupovati proizvode koji sadrže reciklirane materijale te kupovati proizvode i koristiti usluge koje stvaraju manje otpada (pridržavati se osnovnih načela održivog razvoja), • biti aktivnim sudionikom programa i aktivnosti na unapređivanju sustava gospodarenja otpadom.
Drugi proizvođači otpada i proizvoda	• izrađivati planove gospodarenja otpadom, • prijavljivati sve vrste i količine proizvedenog otpada, • omogućiti (i platiti) odvojeno skupljanje, prijevoz i oporabu i/ili

	zbrinjavanje (obradu i/ili odlaganje) otpada kojeg stvaraju, • izbjegavati stvaranje otpada i smanjivati otpad na mjestu nastanka.
Skupljači otpada	• pribaviti potrebne dozvole za obavljanje djelatnosti, • prijavljivati skupljene vrste i količine otpada, • organizirati konačno zbrinjavanje/odlaganje otpada kod ovlaštenog obrađivača.
Obrađivači otpada	• pribaviti propisane dozvole za obavljanje djelatnosti, • obrađivati otpad koristeći najbolje dostupne tehnologije, • prijaviti vrste i količine otpada koje su reciklirali, zbrinuli (obradili ili odložili) nadležnom tijelu, • gospodariti pojedinim vrstama otpada na propisani način, • naplaćivati zbrinjavanje prema količini otpada.
Strukovne, poslovne i druge udruge	• provoditi programe kojima se unapređuju praksa, svijest i informiranost te potiče sudjelovanje javnosti.
Uvoznici i izvoznici	• uvoziti proizvode koji stvaraju manje količine otpada i manje štetnog otpada koji se lakše recikliraju i koji se mogu ponovno koristiti, • odgovarajuće obilježavati proizvode, • osigurati odvojeno skupljanje i zbrinjavanje otpada od proizvoda koje su stavili na tržište, • dostavljati podatke prema propisima.
Jedinice područne (regionalne) samouprave (županije)	• prostornim planovima utvrđivati lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom, • uspostaviti županijske centre za gospodarenje otpadom, u dogovoru s općinama i gradovima, uz mogućnost udruživanja sa drugim županijama, • provesti sanaciju i zatvaranje odlagališta sukladno planu gospodarenja otpadom i uz sufinanciranje, • prikupljati i dostavljati podatke u skladu s propisima,

	• stimulirati kupovanje ekološki prihvatljivih proizvoda, • sustavno educirati i informirati upravne strukture i stanovništvo.
Druga središnja tijela državne uprave (ministarstva, državne upravne organizacije)	• surađivati putem međuresornoga koordinacijskog tijela na usklađivanju politika i aktivnosti gospodarenja otpadom, • stvarati uvjete za smanjivanje količine i opasnih svojstava otpada koji je u njihovoj nadležnosti, • poticati gradnju građevina i postrojenja te poduzetničke djelatnosti za materijalno i energetska iskorištavanje otpada koji je u njihovoj nadležnosti, • stimulirati kupovanje ekološki prihvatljivih proizvoda, • obavljati upravne i druge stručne poslove iz područja mjeriteljstva, akreditacije i normizacije.
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	• pripremati provedbene propise u vezi s gospodarenjem otpadom te osiguravati provođenje propisa, • predlagati uvjete za dodatne financijske izvore, • unapređivati međunarodnu suradnju i osigurati protok informacija, • koordinirati suradnju putem međuresornoga koordinacijskog tijela na usklađivanju politika i aktivnosti u funkciji gospodarenja otpadom, • dokumentima prostornog uređenja utvrditi prijedlog lokacija za građevine i postrojenja u sustavu gospodarenja otpadom, • poticati i povezivati jedinice regionalne i lokalne samouprave sa ciljem zajedničkog planiranja i gradnje građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom, • nadzirati ostvarivanje Strategije putem planova gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i sustava praćenja (pokazatelji i drugi alati), • provoditi, koordinirati i poticati provođenje mjera određenih Strategijom, • izdavati ovlaštenja i dozvole za gospodarenje otpadom i postrojenja,

	• provoditi inspekcijski nadzor, • stimulirati kupovanje ekološki prihvatljivih proizvoda, • provoditi, odnosno podupirati druge aktivnosti nužne u procesu unapređivanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	• financirati programe sanacije odlagališta otpada, izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada i iskorištavanja vrijednih svojstava otpada, • financirati sanaciju odlagališta opasnog otpada, • poticati čistiju proizvodnju, odnosno izbjegavanje i smanjivanje nastajanja otpada i emisija u proizvodnom procesu, • poticati iskorištavanje otpada u svrhu proizvodnje sirovina i novih proizvoda, • osiguravati dodatne financijske izvore i namjensko vraćanje financijskih sredstava, • poticati izradu obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa, projekata i druge aktivnosti, • stimulirati kupovanje ekološki prihvatljivih proizvoda, • provoditi, odnosno podupirati druge aktivnosti nužne u procesu unapređivanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
Agencija za zaštitu okoliša	• izrađivati pouzdanu bazu podataka o vrstama, količinama, mjestima nastanka i odlaganja svih vrsta otpada, • pripremati podatke za izradu izvješća o gospodarenju otpadom kao sastavni dio izvješća o stanju okoliša, • prikupljati planove gospodarenja otpadom, • poboljšavati sustav prikupljanja podataka i izvještavanja o gospodarenju otpadom, • voditi i unapređivati informacijski sustav zaštite okoliša s informacijskim sustavom gospodarenja otpadom, • surađivati s Europskom agencijom za okoliš i drugim agencijama za zaštitu okoliša, • poticati smanjivanje nastanka otpada,

	• stimulirati kupovanje ekološki prihvatljivih proizvoda, • osiguravati pristup podacima i informacijama širokoj javnosti, • provoditi, odnosno podupirati druge aktivnosti nužne u procesu unapređivanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.
Hrvatski sabor i Vlada	• voditi politiku i usmjeravati strategiju gospodarenja otpadom, • osnovati međuresorsko koordinacijsko tijelo za usklađivanje politika gospodarenja otpadom, • uspostaviti odgovarajući gospodarski, financijski i regulatorni okvir za provedbu Strategije, • osiguravati informiranost svih sudionika o Strategiji, • olakšati izbor lokacija za sve potrebne građevine i postrojenja, • u okviru politike vlastite nabave kupovati ekološki prihvatljivije proizvode, • provoditi, odnosno podupirati druge aktivnosti nužne u procesu unapređivanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom.

Prilog 9.3. Postupci oporabe (R) i zbrinjavanja (D).

Oznaka postupka	Naziv postupka
D1	Odlaganje otpada u ili na tlo (na primjer odlagalište itd.)
D2	Obrada otpada u tlu (na primjer biološka razgradnja tekućeg ili muljevitog otpada u tlu itd.)
D3	Duboko utiskivanje otpada (na primjer utiskivanje otpada crpkama (u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine itd.)
D4	Odlaganje otpada u površinske bazene (na primjer odlaganje tekućeg ili muljevitog otpada u jame, bazene, lagune itd.)
D5	Odlaganje otpada na posebno pripremljeno odlagalište (na primjer odlaganje u povezane komore koje su poklopljene i izolirane jedna od druge kao i od okoliša itd.)
D6	Ispuštanje otpada u kopnene vode isključujući mora/oceane
D7	Ispuštanje u mora/oceane uključujući i ukapanje u morsko dno
D8	Biološka obrada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom d1 do d12

D9	Fizikalno-kemijska obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom d1 do d12 (na primjer isparivanje, sušenje, kalciniranje itd.)
D10	Spaljivanje otpada na kopnu
D11	Spaljivanje otpada na moru
D12	Trajno skladištenje otpada (na primjer smještaj spremnika u rudnike itd.)
D13	Spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem postupku D1 do D12
D14	Ponovno pakiranje otpada prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka d 1 do d 13
D15	Skladištenje otpada prije primjene bilo kojeg od postupaka zbrinjavanja d 1 do d 14 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije skupljanja)
R1	Korištenje otpada uglavnom kao goriva ili drugog načina dobivanja energije
R2	Obnavljanje/ regeneracija otpadnog otapala
R3	Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke pretvorbe)
R4	Recikliranje/obnavljanje otpadnih metala i spojeva metala
R5	Recikliranje/obnavljanje drugih otpadnih anorganskih materijala
R6	Regeneracija otpadnih kiselina ili lužina
R7	Oporaba otpadnih sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja
R8	Oporaba otpadnih sastojaka iz katalizatora
R9	Ponovna prerada otpadnih ulja ili drugi načini ponovne uporabe otpadnih ulja
R10	Tretiranje tla otpadom u svrhu poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja
R11	Korištenje otpada nastalog bilo kojim postupkom R1 do R10
R12	Mijenjanje otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka oporabe R1 do R11
R13	Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka oporabe R1 do R12 (osim privremenog skladištenja na mjestu nastanka, prije skupljanja)

Prilog 9.4. Popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati

NAZIV	VRSTA	OPIS
problematični otpad	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikove
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25
	20 01 27*	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterdženti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01, 16 06 02 ili 16 06 03 i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23, koja sadrži opasne komponente
	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
	15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
	15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod

		tlakom
otpadni papir	15 01 01	ambalaža od papira i kartona
	20 01 01	papir i karton
otpadni metal	15 01 04	ambalaža od metala
	20 01 40	metali
otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
otpadna plastika	15 01 02	ambalaža od plastike
	20 01 39	plastika
otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
boje	20 01 28	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27
deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29
lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31
baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33
električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35

LITERATURA

1. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).
2. Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05, 39/09).
3. Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknada na opterećivanje okoliša otpadom (NN 71/04).
4. Uredba o nadzoru prekograničnog prometa otpadom (NN 69/06, 17/07, 39/09) .
5. Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06 i 109/12).
6. Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/07 i 111/07).
7. Pravilnik o načinima i uvjetima termičke obrade otpada (NN 45/07).
8. Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (NN 35/08).
9. Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknada na opterećivanje okoliša otpadom (NN 95/04).
10. Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika obveznika plaćanja naknade na opterećivanje okoliša otpadom (NN 120/04).
11. Pravilnik o očevidniku pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću posredovanja u organiziranju oporabe i/ili zbrinjavanja otpada i pravnih i fizičkih osoba koje se bave djelatnošću izvoza neopasnog otpada (NN 51/06).
12. Naputak o postupanju s otpadom koji nastaje pri pružanju zdravstvene zaštite (NN 50/00).
13. Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagalište otpada (NN 117/07, 111/11, 17/13, 62/13).
14. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13).
15. Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 126/11, 38/13, 86/13).
16. Odluka o uvjetima označavanja ambalaže (NN 155/05, 24/06 i 28/06).
17. Odluka o nacionalnim ciljevima udjela povratne ambalaže u 2008. godini (NN 082/07).
18. Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/06, 31/09, 156/09, 111/11, 86/13).

19. Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13).
20. Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 133/06, 31/09, 156/09, 45/12, 86/13).
21. Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 136/06, 31/09, 156/09, 53/12, 86/13).
22. Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 42/07).
23. Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 72/07).
24. Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN 74/07, 133/08, 31/09, 156/09, 143/12, 86/13).
25. Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08).
26. Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08).
27. Zakon o prijevozu opasnih tvari (NN 79/07).
28. Zakon o kemikalijama (NN 18/13).
29. Nacionalna strategija zaštite okoliša i Nacionalni plan djelovanja za okoliš (NN 46/02).
30. Strategija i program prostornog uređenja Republike Hrvatske (izmjene i dopune NN 76/13).
31. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine (NN 85/07, 126/10, 31/11).
32. Plan gospodarenja otpadom u Sisačko-moslavačkoj županiji, Ekonerg, 2005.
33. Prostorni plan uređenja Općine Topusko, Službeni Vjesnik br. 3/05 i 25/09.
34. Kohezijska politika Europske unije kao podrška razvoju i zaposlenosti, Strateške smjernice zajednice, 2007. – 2013.
35. Službene web stranice Agencije za zaštitu okoliša (<http://www.azo.hr/>).
36. Službene web stranice Državnog zavoda za statistiku (<http://www.dzs.hr/>).
37. Službene web stranice Sisačko-moslavačke županije (<http://www.smz.hr/>).

12.

Na temelju članka 35. stavka 1. točka 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13 - pročišćeni tekst) i članka 31. stavka 1. alineja 1. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 34/09, 10/13 i 48/13 - pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Općine Topusko, na 6. sjednici održanoj 27. svibnja 2014. godine, donijelo je

**STATUTARNU ODLUKU
o dopunama Statuta Općine Topusko**

Članak 1.

U Statutu Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 34/09, 10/13 i 48/13 - pročišćeni tekst), u članku 31. stavku 1. iza alineje 15. dodaje se nova alineja 16. koja glasi:

»- osniva Savjet mladih Općine Topusko, bira i razrješava članove i zamjenike članova Savjeta mladih Općine Topusko te raspušta Savjet mladih Općine Topusko.«.

Dosadašnje alineje 16. do 24. postaju alineje 17. do 25.

Članak 2.

Iza članka 46. dodaje se novi članak 46. a koji glasi:

»Članak 46. a

Općinsko vijeće Općine Topusko osniva Savjet mladih Općine Topusko, kao savjetodavno tijelo Općine Topusko, koje promiče i zagovara prava, potrebe i interese mladih na lokalnoj razini.

Osnivanje, postupak izbora članova i njihovih zamjenika te druga pitanja od značaja za rad Savjeta mladih Općine Topusko, uređuju se odlukom o osnivanju Savjeta mladih Općine Topusko, koju donosi Općinsko vijeće.«.

Članak 3.

Ova Statutarna odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Službenom vjesniku« Općine Topusko.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 012-03/09-01/01
URBROJ: 2176/18-02-14-5
Topusko, 27. svibnja 2014.

**Predsjednik Općinskog vijeća
Dragan Čučković, dipl. ing., v.r.**

13.

Na temelju članka 35. stavka 1. točka 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13

- pročišćeni tekst) i članka 31. stavka Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 34/09 i 10/13), Općinsko vijeće Općine Topusko, na 6. sjednici održanoj 27. svibnja 2014. godine, donijelo je

**POSLOVNIČKU ODLUKU
o dopunama Poslovnika Općinskog vijeća
Općine Topusko**

Članak 1.

U Poslovniku Općinskog vijeća Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 43/09 i 10/13), u članku 58. Poslovnika iza stavka 2. dodaje se stavak 3. a koji glasi:

»Poziv za sjednicu Općinskog vijeća zajedno sa svim materijalima i zapisnikom s prethodne sjednice Općinskog vijeća dostavlja se Savjetu mladih Općine Topusko.«.

Dosadašnji stavci »3, 4, 5. i 6.«. postaju stavci »4, 5, 6. i 7.«.

U istom članku iza stavka »7« dodaje se stavak »8« koji glasi:

»Predsjednik, zamjenik ili drugi član Savjeta mladih Općine Topusko kojeg Savjet imenuje dužan je odazvati se pozivima na sjednice Općinskog vijeća, prisustvovati sjednicama s pravom sudjelovanja u raspravi, ali bez prava glasa te dostaviti svaki podatak ili izvještaj koji o pitanju iz njegovog djelovanja zatraži Općinsko vijeće.

Članak 2.

U članku 60. iza stavka 2. dodaju se stavak 3 i 4. koji glase:

»Savjet mladih Općine Topusko može Općinskom vijeću Općine Topusko podnijeti inicijativu za donošenje odluka, programa i drugih akata od značenja za mlade i unaprjeđivanje položaja mladih na području Općine Topusko, te inicirati raspravu o pitanjima od značenja za unaprjeđivanje položaja mladih te načinu rješavanja navedenih pitanja.

Po zaprimljenoj inicijativi predsjednik Općinskog vijeća je dužan istu staviti u dnevni red prve sljedeće sjednice Općinskog vijeća uz uvjet da je ista podnesena najkasnije sedam dana prije dana održavanja sjednice, te zatražiti mišljenje općinskog načelnika i nadležnog radnog tijela Općinskog vijeća o podnesenoj inicijativi.«

Članak 3.

Ova Poslovnička odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službenom vjesniku« Općine Topusko.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 012-01/09-01/01
URBROJ: 2176/18-02-14-04
Topusko, 27. svibnja 2014.

**Predsjednik Općinskog vijeća
Dragan Čučković, dipl. ing., v.r.**

14.

Na temelju članka 6. stavak 2. Zakona o savjetima mladih (»Narodne novine«, broj 41/14) i članka 31. stavak 1. alineja 23. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 34/09, 10/13 i 48/13 - pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Općine Topusko, na 6. sjednici održanoj 27. svibnja 2014. godine, donijelo je

ODLUKU**o osnivanju Savjeta mladih Općine Topusko****I. OSNOVNE ODREDBE****Članak 1.**

Ovom Odlukom osniva se Savjet mladih Općine Topusko (u daljnjem tekstu: Savjet), kao savjetodavno tijelo Općine Topusko, koje promiče i zagovara prava, potrebe i interese mladih na lokalnoj razini.

Ujedno se ovom Odlukom uređuje broj i sastav članova Savjeta, način i postupak izbora članova i zamjenika članova Savjeta, način i postupak izbora predsjednika i zamjenika predsjednika Savjeta, mandat članova, djelokrug i način rada Savjeta, postupak donošenja poslovnika o radu i programa rada Savjeta, sredstva za rad Savjeta, odnos Savjeta i Općinskog vijeća te općinskog načelnika, međusobna suradnja Savjeta, kao i ostala pitanja od značenja za rad Savjeta.

Članak 2.

Savjet svojim djelovanjem, prijedlozima i mišljenjima ima utjecaj na pripremu, donošenje i provedbu odluka Općinskog vijeća Općine Topusko koje su od interesa za mlade, a time i na bolji položaj mladih na lokalnoj razini i rješavanje problema mladih.

Članak 3.

Izrazi koji se koriste u ovoj Odluci, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

II. BROJ I SASTAV ČLANOVA SAVJETA**Članak 4.**

Savjet mladih Općine Topusko ima pet članova, uključujući predsjednika i zamjenika predsjednika.

U Savjet se biraju osobe koje imaju prebivalište ili boravište na području Općine Topusko, koji u trenutku podnošenja kandidatura za članstvo u Savjet mladih imaju od navršениh petnaest do navršениh trideset godina života.

III. IZBOR ČLANOVA SAVJETA**Članak 5.**

Na temelju pisanih i obrazloženih kandidatura, članove Savjeta i njihove zamjenike bira Općinsko vijeće Općine Topusko.

Kandidature za članove Savjeta i njihove zamjenike, temeljem javnog poziva za isticanje kandidatura, mogu isticati udruge koje su sukladno statutu ciljno i

prema djelatnostima opredijeljene za rad s mladima i za mlade, učenička vijeća, studentski zborovi, pomladci političkih stranaka, sindikalnih ili strukovnih organizacija u Republici Hrvatskoj kao i neformalne skupine mladih.

Kada je predlagatelj kandidature neformalna skupina mladih, nju mora činiti najmanje 10 mladih, koji ispunjavaju uvjete iz članka 4. stavka 2. ove Odluke.

Podnositeljima kandidature u ime neformalne skupine mladih smatraju se prva dva potpisnika sa popisa članova neformalne skupine mladih koji podržavaju kandidaturu.

Ovlašteni predlagatelji kandidatura dužni su prilikom isticanja kandidatura za članove Savjeta predložiti i zamjenika za svakog kandidata.

Članak 6.

Općinsko vijeće Općine Topusko pokreće postupak izbora članova Savjeta i njihovih zamjenika donošenjem odluke o objavi javnog poziva za isticanje kandidatura.

Javni poziv za isticanje kandidatura za izbor članova Savjeta se objavljuje na web stranici Općine Topusko i na oglasnoj ploči Općine Topusko.

Javni poziv za isticanje kandidatura za izbor članova Savjeta, obvezatno sadrži:

- poziv ovlaštenim predlagateljima da podnesu kandidature za izbor članova Savjeta i njihovih zamjenika, sa naznakom tko mogu biti ovlašteni predlagatelji,
- rok za podnošenje prijave,
- podatke o načinu sastavljanja kandidatura (obrasce koje je potrebno popuniti i dokumentaciju i dokaze koje je potrebno priložiti),
- podatke o nadležnom tijelu kojem se dostavljaju kandidature,
- rok u kojem će nadležno tijelo izvršiti provjeru zadovoljavanja formalnih uvjeta prijavljenih kandidata,
- rok u kojem će se izvršiti izbor članova i njihovih zamjenika.

Svaki ovlašteni predlagatelj može predložiti najviše pet kandidata.

Prijedlog kandidata mora sadržavati:

- naziv ovlaštenog predlagatelja iz članka 5. stavka 2. ove Odluke odnosno naziv »neformalna skupina mladih«,
- ime i prezime kandidata i njegova zamjenika,
- adresa prebivališta odnosno boravišta kandidata i njegova zamjenika,
- dan, mjesec i godina rođenja kandidata i njegova zamjenika,
- OIB kandidata i njegova zamjenika,
- obrazloženje kandidature.

Kandidatura mora biti potpisana od strane ovlaštene osobe predlagatelja i ovjerena pečatom predlagatelja, ukoliko predlagatelj ima pravnu osobnost.

Uz kandidaturu je potrebno priložiti presliku važeće osobne iskaznice odnosno uvjerenje o prebivalištu odnosno boravištu za kandidata i njegova zamjenika, kao dokaz o prebivalištu odnosno boravištu na području Općine Topusko, kao i vlastoručno potpisanu izjavu kandidata o prihvaćanju kandidature za izbor člana odnosno zamjenika člana Savjeta.

Uz kandidaturu je potrebno priložiti i izvadak iz registra udruga ili drugog registra u koji se upisuju organizirani oblici djelovanja mladih, izvadak iz statuta udruge iz kojeg se vidi da je udruga ciljno i prema djelatnostima opredijeljena za rad s mladima i za mlade, preslike odluke o osnivanju organizacijskog oblika djelovanja mladih, izvatke iz statuta ili druge akte kao dokaz o svojstvu ovlaštenog predlagatelja iz članka 5. stavka 2. ove Odluke.

Uz kandidaturu neformalne skupine mladih mora biti priložen i popis osoba koje čine skupinu i podržavaju kandidaturu, sa sljedećim podacima: ime i prezime, adresa prebivališta odnosno boravišta, dan, mjesec i godina rođenja, OIB i potpis osobe.

Rok za prijavu kandidatura na javni poziv iznosi 15 dana od dana objave javnog poziva na web stranici Općine Topusko.

Članak 7.

Kandidature za izbor članova Savjeta i njihovih zamjenika, ovlašteni predlagatelji dostavljaju Povjerenstvu za provjeru valjanosti kandidatura i izradu popisa valjanih kandidatura (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo za provjeru valjanosti kandidatura) prema uputama iz javnog poziva i sukladno ovoj Odluci.

Povjerenstvo za provjeru valjanosti kandidatura obavlja provjeru formalnih uvjeta prijavljenih kandidata te u roku od 15 dana od isteka roka za podnošenje prijave sastavlja izvješće o provjeri formalnih uvjeta te utvrđuje popis važećih kandidatura. Na popis se kandidati unose abecednim redom prezimena i naznakom predlagatelja za svakog kandidata.

Kandidature koje nisu pravovremene, potpune i pravilno sastavljene i s propisanim dokazima u prilogu ili su podnesene od strane subjekata izvan ovlaštenih predlagatelja iz članka 5. stavka 2. ove Odluke, zbog formalnih nedostataka neće biti prihvaćene i neće se uzeti u obzir prilikom sastavljanja popisa važećih kandidatura.

Izvješće o provjeri formalnih uvjeta i popis važećih kandidatura dostavljaju se Općinskom vijeću Općine Topusko, te se objavljuju na web stranici Općine Topusko.

Povjerenstvo za provjeru valjanosti kandidatura imenuje Općinsko vijeće Općine Topusko.

Povjerenstvo za provjeru valjanosti kandidatura čine predsjednik, potpredsjednik i četiri člana.

Članak 8.

Općinsko vijeće Općine Topusko, na prvoj sjednici nakon objave popisa važećih kandidatura raspravlja izvješće Povjerenstva za provjeru valjanosti kandidatura i s popisa važećih kandidatura bira članove i zamjenike članova Savjeta.

Postupak izbora članova Savjeta provodi se tajnim glasovanjem. Tajno glasovanje provodi se glasačkim listićem ovjerenim pečatom Općinskog vijeća.

Na glasačkom listiću navode se imena kandidata abecednim redom prezimena s naznakom predlagatelja, a glasuje se na način da se zaokruži redni broj ispred kandidata.

Glasuje se za najviše pet kandidata.

Glasački listić na kojem je zaokruženo više od pet kandidata je nevažeći.

Za članove Savjeta su izabrani kandidati koji prema broju dobivenih glasova zauzimaju mjesta od rednog broja 1. do rednog broja 5. na rang listi dobivenih glasova.

Ako su dva ili više kandidata dobili jednak broj glasova, glasovanje se na istoj sjednici ponavlja između onih kandidata koji su dobili jednak broj glasova, i to onoliko puta koliko je potrebno da bi se izabrao puni broj članova Savjeta određen ovom Odlukom.

Rezultati izbora za članove i zamjenike članova Savjeta objavljuju se na web stranici Općine Topusko.

IV. KONSTITUIRANJE SAVJETA

Članak 9.

Savjet se mora konstituirati u roku od 30 dana od dana objave rezultata izbora.

Konstituirajuću sjednicu Savjeta saziva predsjednik Općinskog vijeća Općine Topusko.

Konstituirajućom sjednicom do izbora predsjednika, predsjedava član Savjeta koji je u Savjet izabran s najveći brojem glasova, a ako je više izabranih članova dobilo jednak broj glasova, sjednicom predsjedava član koji je imao manji redni broj na glasačkom listiću.

Savjet je konstituiran izborom predsjednika Savjeta.

Obavijest o konstituiranju Savjeta objavljuje se na web stranici Općine Topusko.

Predsjednika i zamjenika predsjednika Savjeta biraju i razrješuju članovi Savjeta, većinom glasova svih članova Savjeta.

Prijedlog za izbor predsjednika i zamjenika predsjednika mora biti sastavljen u pisanom obliku i podnijet od najmanje dva člana Savjeta.

SVAKI član Savjeta može potpisom podržati samo jednog kandidata za predsjednika i jednog kandidata za zamjenika predsjednika Savjeta.

Ako nijedan od kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika ne dobije potreban broj glasova, izbor će se ponoviti na istoj sjednici.

Ako ni nakon ponovljenog izbora nijedan kandidat ne dobije potreban broj glasova, izbor će se ponoviti najkasnije u roku od 15 dana, s tim što u ponovljenom izboru mogu biti ponovno kandidirani i oni kandidati koji nisu izabrani u prethodnom postupku.

Ako Savjet u roku od 30 dana od dana objave rezultata izbora za članove Savjeta, ne izabere predsjednika, Općinsko vijeće Općine Topusko objavit će novi javni poziv za izbor članova i zamjenika članova Savjeta.

V. MANDAT ČLANOVA SAVJETA

Članak 10.

Članovi Savjeta i njihovi zamjenici biraju se na razdoblje od tri godine.

Mandat zamjenika člana Savjeta vezan je uz mandat člana Savjeta pa isti prestaje prestankom mandata člana Savjeta.

Općinsko vijeće Općine Topusko razriješit će člana Savjeta i prije isteka mandata ako neopravdano izostane s najmanje 50% sjednica Savjeta u godini, te na njegov osobni zahtjev.

O činjenici da pojedini član nije prisustvovao na više od 50% sjednica, Savjet je dužan bez odgode obavijestiti Općinsko vijeće Općine Topusko, radi razrješenja člana.

Član Savjeta koji za vrijeme trajanja mandata navrší trideset godina nastavlja s radom u Savjetu do isteka mandata na koji je izabran.

Ako se broj članova Savjeta spusti ispod tri člana, Općinsko vijeće Općine Topusko će provesti postupak dodatnog izbora za onoliko članova Savjeta koliko ih je prestalo biti članom Savjeta prije isteka mandata. Na postupak dodatnog izbora odgovarajuće se primjenjuju odredbe ove Odluke koje se odnose na izbor članova Savjeta.

Mandat članova Savjeta izabranih postupkom dodatnog izbora traje do isteka mandata članova Savjeta izabranih u redovitom postupku izbora.

Općinsko vijeće Općine Topusko raspustit će Savjet samo ako Savjet ne održi sjednicu dulje od šest mjeseci.

VI. DJELOKRUG SAVJETA

Članak 11.

U okviru svoga djelokruga Savjet:

- raspravlja na sjednicama Savjeta o pitanjima značajnim za rad Savjeta, te o pitanjima iz djelokruga Općinskog vijeća Općine Topusko koji su od interesa za mlade,
- u suradnji s predsjednikom Općinskog vijeća inicira donošenje akata, sukladno članku 15. stavku 1. ove Odluke,
- putem svojih predstavnika učestvuje u radu Općinskog vijeća Općine Topusko, sukladno članku 16. stavku 1. ove Odluke,
- sudjeluje u izradi, provedbi i praćenju provedbe lokalnih programa za mlade, daje pisana očitovanja i prijedloge nadležnim tijelima o potrebama i problemima mladih, a po potrebi predlaže donošenje programa za otklanjanje nastalih problema i poboljšanje položaja mladih,
- potiče informiranje mladih o svim pitanjima značajnim za unaprjeđivanje položaja mladih, međusobnu suradnju savjeta mladih u Republici Hrvatskoj, te suradnju i razmjenu iskustava s organizacijama civilnoga društva i odgovarajućim tijelima drugih zemalja,
- po potrebi poziva predstavnike tijela Općine Topusko na sjednice Savjeta,
- potiče razvoj financijskog okvira provedbe politike za mlade i podrške razvoju organizacija mladih i za mlade, te sudjeluje u programiranju prioriteta natječaja i određivanja kriterija financiranja organizacija mladih i za mlade
- obavlja i druge poslove od interesa za mlade sukladno Zakonu i ovoj Odluci.

VII. NAČIN RADA SAVJETA

Članak 12.

Način rada Savjeta, postupak donošenja odluka, sazivanje, rad i tijek sjednice, prava i dužnosti članova Savjeta i druga pitanja od značenja za rad Savjeta, uređuju se Poslovnikom o radu.

Poslovnik o radu donosi Savjet, većinom glasova svih članova Savjeta.

VIII. PROGRAM RADA

Članak 13.

Savjet donosi program rada za svaku kalendarsku godinu.

Program rada donosi se većinom glasova svih članova savjeta, a Savjet ga dostavlja na odobravanje Općinskom vijeću u roku određenim člankom 19. stavak 1. ove Odluke.

IX. SREDSTVA ZA RAD SAVJETA

Članak 14.

Ako su programom rada Savjeta, na koji je odobrenje dalo Općinsko vijeće Općine Topusko, za provedbu pojedinih aktivnosti predviđena potrebna financijska sredstva, ista će se osigurati u Proračunu Općine Topusko u visini i dinamici sukladno financijskim mogućnostima Općine Topusko.

Općina Topusko će za održavanje sjednica dati Savjetu na korištenje općinsku vijećnicu.

Članovi Savjeta nemaju pravo na naknadu za svoj rad, ali imaju pravo na naknadu troškova prijevoza za dolazak na sjednice Savjeta, kao i za druge putne troškove neposredno vezane za rad u Savjetu, ukoliko se sjednica i aktivnosti obavljaju izvan njihova mjesta stanovanja.

Član Savjeta ostvaruje troškove prijevoza u visini cijene prijevozničke karte, a ukoliko za prijevoz koristi vlastiti automobil troškovi mu se nadoknađuju u visini od 2,00 kune po prijednom kilometru.

Sredstva za naknadu putnih troškova osiguravaju se u Proračunu Općine Topusko, a za njihovo isplatu potrebno je dostaviti prijevozničku kartu ili račun za gorivo, kao i popis prisutnih na sjednici Savjeta odnosno izvješće Savjeta o obavljenim aktivnostima vezanim za rad Savjeta, koje su zahtijevale putne troškove.

X. ODNOS SAVJETA I OPĆINSKOG VIJEĆA OPĆINE TOPUSKO TE OPĆINSKOG NAČELNIKA OPĆINE TOPUSKO

Članak 15.

Savjet mladih, u suradnji s predsjednikom Općinskog vijeća, može inicirati u Općinskom vijeću Općine Topusko donošenje odluka od značaja za mlade, donošenje programa i drugih akata od značenja za unaprjeđivanje položaja mladih na području Općine Topusko, raspravu o pojedinim pitanjima od značenja za unaprjeđivanje položaja mladih na području Općine Topusko, te način rješavanja navedenih pitanja.

Na prijedlog Savjeta, Općinsko vijeće Općine Topusko će raspraviti pitanje od interesa za mlade, i to najkasnije na prvoj sljedećoj sjednici od dana dostave zahtjeva Savjeta pod uvjetom da je prijedlog podnesen najkasnije sedam dana prije dana održavanja sjednice Općinskog vijeća.

Članak 16.

Savjet putem svojih predstavnika sudjeluje u radu Općinskog vijeća Općine Topusko prilikom donošenja odluka, mjera, programa i drugih akata od osobitog značenja za unaprjeđivanje položaja mladih na području Općine Topusko, davanjem mišljenja, prijedloga i preporuka o pitanjima i temama od interesa za mlade.

Predsjednik, zamjenik predsjednika ili drugi član Savjeta, kojeg Savjet imenuje, dužan je odazvati se pozivima na sjednice Općinskog vijeća Općine Topusko, prisustvovati sjednicama s pravom sudjelovanja u raspravi ali bez prava glasa te dostaviti svaki podatak ili izvješće, koje o pitanju iz njegova djelokruga zatraži Općinsko vijeće.

Članak 17.

Općinsko vijeće Općine Topusko dostavlja Savjetu sve pozive i materijale za svoje sjednice, te zapisnike s održanih sjednica, u roku u kojem iste dostavlja članovima Općinskog vijeća.

Predsjednik Općinskog vijeća Općine Topusko po potrebi, a najmanje svaka tri mjeseca, održava zajednički sastanak sa Savjetom, na koji po potrebi poziva i druge članove Općinskog vijeća i drugih tijela Općine Topusko, a na kojem se raspravlja o svim pitanjima od interesa za mlade i o međusobnoj suradnji.

Inicijativu za zajednički sastanak predsjednika Općinskog vijeća Općine Topusko i Savjeta, može pokrenuti i Savjet.

Članak 18.

Općinski načelnik Općine Topusko po potrebi, a najmanje svaka tri mjeseca, održava zajednički sastanak sa Savjetom, na kojem se raspravlja o svim pitanjima od interesa za mlade i o međusobnoj suradnji.

Općinski načelnik Općine Topusko, svakih šest mjeseci pisanim putem obavještava Savjet o svojim aktivnostima koje su od važnosti ili interesa za mlade.

Članak 19.

Savjet, nakon donošenja programa rada, isti podnosi na odobravanje Općinskom vijeću Općine Topusko, najkasnije do 30. rujna tekuće godine, za sljedeću kalendarsku godinu.

Savjet podnosi godišnje izvješće o svom radu Općinskom vijeću Općine Topusko, do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu, te isto dostavlja na znanje općinskom načelniku Općine Topusko.

XI. SURADNJA SAVJETA

Članak 20.

Savjet može surađivati sa savjetima mladih drugih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i razvijati suradnju s organiziranim oblicima djelovanja mladih i neformalnim skupinama mladih u jedinicama lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave drugih zemalja, te međunarodnim organizacijama.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

Na pitanja koji nisu uređena ovom Odlukom, primjenjuju se odredbe Zakona o savjetima mladih.

Članak 22.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o osnivanju Savjeta mladih Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 37/07).

Članak 23.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Službenom vjesniku« Općine Topusko.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 006-05/14-01/01
URBROJ: 2176/18-02-14-1
Topusko, 27. svibnja 2014.

Predsjednik Općinskog vijeća
Dragan Čučković, dipl. ing., v.r.

15.

Temeljem članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 34/09 i 10/13) i članka 13. u vezi s člankom 2. stavkom jedan crtica dva, Odluke o javnim priznanjima i nagradama Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 6/98, 18/08 i 43/09), Općinsko vijeće Općine Topusko, na 6. redovitoj sjednici održanoj dana 27. svibnja 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

I.

Javno priznanje, Svečana zahvalnica Općine Topusko, dodjeljuje se Kapucinima iz Topuskog:

1. **Fra. Goranu Rukavina,**
2. **Fra. Josipu Patrčeviću.**

Uz javno priznanje dodjeljuje se novčana nagrada u iznosu od 2.000,00 kn.

Dodjeljeno javno priznanje uručit će se na svečanoj sjednici Općinskog vijeća Općine Topusko 15. lipnja 2014. godine, a novčana nagrada isplatit će se na račun nagrađenih.

II.

Isplatu novčanih sredstava izvršit će Jedinstveni upravni odjel Općine Topusko - Računovodstvo.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Službenom vjesniku« Općine Topusko.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 061-01/14-01/01
URBROJ: 2176/18-02-14-06
Topusko, 27. svibnja 2014.

Predsjednik Općinskog vijeća
Dragan Čučković, dipl. ing., v.r.

16.

Temeljem članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 34/09 i 10/13) i članka 13. u vezi s člankom 2. stavkom jedan crtica dva, Odluke o javnim priznanjima i nagradama Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 6/98, 18/08 i 43/09), Općinsko vijeće Općine Topusko, na 6. redovitoj sjednici održanoj dana 27. svibnja 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

I.

Javno priznanje, Svečana zahvalnica Općine Topusko, dodjeljuje se učenicima 8a razreda Osnovne škole »Vladimir Nazor« Topusko:

- **Lorni Trdina.**

Uz javno priznanje dodjeljuje se novčana nagrada u iznosu od 2.000,00 kn.

Dodjeljeno javno priznanje uručit će se na svečanoj sjednici Općinskog vijeća Općine Topusko 15. lipnja 2014. godine, a novčana nagrada isplatit će se na račun nagrađene.

II.

Isplatu novčanih sredstava izvršit će Jedinstveni upravni odjel Općine Topusko - Računovodstvo.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Službenom vjesniku« Općine Topusko.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 061-01/14-01/01
URBROJ: 2176/18-02-14-07
Topusko, 27. svibnja 2014.

Predsjednik Općinskog vijeća
Dragan Čučković, dipl. ing., v.r.

17.

Temeljem članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 34/09 i 10/13) i članka 13. u vezi s člankom 2. stavkom jedan crtica dva, Odluke

o javnim priznanjima i nagradama Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 6/98, 18/08 i 43/09), Općinsko vijeće Općine Topusko, na 6. redovitoj sjednici održanoj dana 27. svibnja 2014. godine, donijelo je

ODLUKU

I.

Javno priznanje, Povelja Općine Topusko, dodjeljuje se:

- **Mirku Ševiću**, likovnom umjetniku iz Topuskog.

Uz javno priznanje dodjeljuje se novčana nagrada u iznosu od 3.000,00 kn.

Dodjeljeno javno priznanje uručit će se na svečanoj sjednici Općinskog vijeća Općine Topusko, a novčana nagrada isplatit će se na račun nagrađenog.

II.

Isplatu novčanih sredstava izvršit će Jedinstveni upravni odjel Općine Topusko - Računovodstvo.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Službenom vjesniku« Općine Topusko.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 061-01/14-01/01
URBROJ: 2176/18-02-14-08
Topusko, 27. svibnja 2014.

Predsjednik Općinskog vijeća
Dragan Čučković, dipl. ing., v.r.

18.

Na temelju članka 51. Zakona o tržištu toplinske energije (»Narodne novine«, broj 80/13 i 14/11) i članka 31. Statuta Općine Topusko (»Službeni vjesnik«, broj 34/09 i 10/13), Općinsko vijeće Općine Topusko, na 6. redovitoj sjednici održanoj dana 27. svibnja 2014. godine, po prijedlogu općinskog načelnika Općine Topusko, donijelo je

ODLUKU

I.

Sa danom 6. 7. 2014. godine stavlja se izvan snage Odluka Općinskog vijeća Općine Topusko KLASA: 363-01/10-01/03, URBROJ: 2176/18-02-13-88 od 15. listopada 2013. godine.

II.

Ova Odluka stupa na snagu prvi dan od dana njezine objave u »Službenom vjesniku« Općine Topusko.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 363-01/10-01/03
URBROJ: 2176/18-02-14-96
Topusko, 27. svibnja 2014.

Predsjednik Općinskog vijeća
Dragan Čučković, dipl. ing., v.r.

19.

Na temelju članka 18. Zakona o javnoj nabavi («Narodne novine», broj 90/11, 83/13 i 143/13) i članka 31. Statuta Općine Topusko («Službeni vjesnik», broj 34/09, 10/13 i 48/13 - pročišćeni tekst), Općinsko vijeće Općine Topusko, na 6. redovnoj sjednici održanoj 27. svibnja 2014. godine, donosi

O D L U K U

o provedbi postupaka nabave bagatelne vrijednosti

PREDMET ODLUKE

Članak 1.

(1) U svrhu poštivanja osnovnih načela javne nabave te zakonitog, namjenskog i svrhovitog trošenja proračunskih sredstava Općine Topusko, ovom Odlukom se uređuje postupak koji prethodi stvaranju ugovornog odnosa za nabavu robe, radova i usluga, procijenjene vrijednosti do 20.000,00 kuna bez PDV-a, procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 20.000,00 kuna do 200.000,00 kn bez PDV-a za robu i usluge te do 500.000,00 kn bez PDV-a za radove (u daljnjem tekstu: bagatelna nabava) za koje sukladno Zakonu o javnoj nabavi (u daljnjem tekstu: Zakon), ne postoji obveza provedbe postupka javne nabave.

(2) U provedbi postupka bagatelne nabave robe, radova i usluga osim ove Odluke, obvezno je primjenjivati i druge važeće zakonske i podzakonske akte, te opće akte i posebne odluke Općine Topusko koji se odnose na pojedini predmet nabave u smislu posebnog zakona.

SPRJEČAVANJE SUKOBA INTERESA

Članak 2.

(1) O sukobu interesa na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o javnoj nabavi.

POKRETANJE POSTUPKA BAGATELNE NABAVE

Članak 3.

(1) Pripremu i provedbu postupaka bagatelne nabave provodi Stručno povjerenstvo naručitelja koje imenuje odgovorna osoba naručitelja internim aktom na razini jedne godine.

(2) U pripremi i provedbi svakog pojedinog postupka bagatelne nabave moraju sudjelovati najmanje dva (2) člana stručnog povjerenstva naručitelja.

Članak 4.

(1) Postupci bagatelne nabave moraju biti usklađeni s Planom nabave naručitelja, izuzev predmeta nabave procijenjene vrijednosti manje od 20.000,00 kuna.

(2) Prilikom definiranja predmeta nabave organizacijske jedinice naručitelja/odgovorne osobe dužne su postupati u duhu dobrog gospodarstvenika po načelu »najbolja vrijednost za uloženi novac«. U tom smislu ne smije se dijeliti vrijednost nabave s namjerom izbjegavanja primjene zakona o javnoj nabavi ili pravila koja vrijede prema procijenjenoj vrijednosti nabave.

**PROVEDBA POSTUPKA BAGATELNE NABAVE
PROCIJENJENE VRIJEDNOSTI MANJE OD
70.000,00 KUNA BEZ PDV-a**

Članak 5.

(1) Nabavu roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti manje od 70.000,00 kn, naručitelj provodi izdavanjem narudžbenice ili sklapanjem ugovora, temeljem zaprimljene ponude.

(2) Narudžbenica obavezno sadrži podatke:

- Naručitelja robe ili usluge (adresu, OIB)
- Isporučitelja robe ili usluge (adresu, OIB)
- Redni broj narudžbenice
- Datum ispostavljanja narudžbenice
- Rok isporuke
- Rok i način plaćanja
- Naziv robe ili usluga, jedinicu mjere, količinu, cijenu (bez PDV-a)
- Potpis i pečat odgovorne osobe Upravnog tijela koji naručuje robu ili uslugu.

(3) Narudžbenicu izdaju Upravni odjeli a potpisuje ih odgovorna osoba istih.

(4) Evidenciju o izdanim narudžbenicama vode upravna tijela koja ispostavljaju narudžbenicu.

**PROVEDBA POSTUPKA BAGATELNE NABAVE
PROCIJENJENE VRIJEDNOSTI JEDNAKE ILI
VEĆE OD 70.000,00 KUNA DO PROCIJENJENE
VRIJEDNOSTI 200.000,00 ZA ROBU I USLUGE
TE 500.000,00 ZA RADOVE**

Članak 9.

(1) Postupak bagatelne nabave usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 70.000,00 kuna do 200.000,00 za robu i usluge te 500.000,00 za radove započinje danom donošenja Odluke o pokretanju postupka bagatelne nabave, potpisane od strane odgovorne osobe.

(2) Odluka o pokretanju postupka bagatelne nabave minimalno sadrži sljedeće podatke: naziv predmeta nabave, procijenjena vrijednost nabave, redni (evidencijski) broj nabave iz plana nabave, način i uvjeti

plaćanja, mjesto izvođenja radova/iskoruke robe/ pružanja usluge, opis predmeta nabave i tehnička specifikacija, kriterij za odabir ponude, ime i prezime ovlaštenih predstavnika naručitelja za provedbu predmetnog postupka, način stavljanja na raspolaganje poziva na dostavu ponuda, naziv gospodarskih subjekata kojima se dostavlja poziv na dostavu ponude (ako je primjenjivo).

(3) Nabavu roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 70.000,00 kuna do 200.000,00 za robu i usluge te 500.000,00 za radove, naručitelj provodi slanjem Poziva na dostavu ponuda na adrese minimalno tri gospodarska subjekta a ovisno o složenosti predmeta nabave i manje, ili. objavom na službenim stranicama Općine Topusko i/ili kombinacijom slanjem Poziva na dostavu ponude na adrese gospodarskih subjekata i objavom na internet stranici naručitelja.

(4) Ponude dostavljene na temelju objavljenog poziva na postavu ponuda na internetskim stranicama, uzimaju se u razmatranje pod istim uvjetima kao i ponude dostavljene na temelju poziva na dostavu ponuda upućenog gospodarskim subjektima po vlastitom izboru.

(5) Poziv na dostavu ponuda slanjem na adrese gospodarskih subjekata upućuje se na način koji omogućuje dokazivanje da je isti zaprimljen od strane gospodarskog subjekta (dostavnica, povratnica, izvješće o uspješnom slanju telefaksom, potvrda emailom i sl.).

(6) Poziv na dostavu ponuda mora minimalno sadržavati: naziv naručitelja, naziv predmeta nabave, kontakt osoba, redni broj nabave iz plana nabave, rok početka i završetka izvođenja radova/iskoruke robe/ pružanja usluge, rok, način i uvjeti plaćanja, mjesto izvođenja radova/iskoruke robe/pružanja usluge, opis predmeta nabave i tehnička specifikacija, troškovnik predmeta nabave, razlozi isključenja i dokazi sposobnosti, jamstva, kriterij za odabir ponude, rok valjanosti ponude, način izvršenja (narudžbenica i/ili ugovor), rok za dostavu ponude i mjesto dostave ponude.

(7) Rok za dostavu ponuda iznosi minimalno deset dana, od dostavljenog poziva na dostavu ponuda.

(8) Svaka pravodobno dostavljena ponuda upisuje se u upisnik o zaprimanju ponuda te dobiva redni broj prema redoslijedu zaprimanja. Upisnik o zaprimanju ponuda je sastavni dio Zapisnika o otvaranju, pregledu i ocjeni ponuda.

(9) Ako je dostavljena izmjena i/ili dopuna ponude, upisuje se u upisnik o zaprimanju ponuda te dobiva redni broj prema redoslijedu zaprimanja. Ponuda se u tom slučaju smatra zaprimljenom u trenutku zaprimanja zadnje izmjene i/ili dopune ponude.

(10) Na omotnici ponude naznačuje se datum zaprimanja, te redni broj ponude prema redoslijedu zaprimanja.

(11) Ovlašteni predstavnici naručitelja pregledavaju i ocjenjuju ponude na temelju uvjeta i zahtjeva iz poziva na dostavu ponude.

(12) Pregled i ocjena ponuda tajni su do donošenja obavijesti naručitelja.

(13) O postupku pregleda i ocjene ponuda sastavlja se zapisnik.

(14) Naručitelj na temelju rezultata pregleda i ocjene ponuda donosi Odluku o odabiru najpovoljnije ponude, a temelji se na kriteriju za odabir ponude.

(15) Putem Odluke o odabiru najpovoljnije ponude odabire se najpovoljniji ponuditelj s kojim će se sklopiti ugovor o bagatelnoj nabavi.

(16) Odluka o odabiru najpovoljnije ponude sadrži najmanje: podatke o naručitelju, predmet nabave, procijenjenu vrijednost nabave, naziv ponuditelja čija je ponuda odabrana, cijenu odabrane ponude, razloge odabira, rok mirovanja, uputa o pravnom lijeku.

(12) Odluka o odabiru najpovoljnije ponude s preslikom zapisnika o otvaranju, pregledu i ocjeni ponuda naručitelj je obavezan dostaviti svakom ponuditelju na dokaziv način (dostavnica, povratnica, izvješće o uspješnom slanju telefaksom, potvrda e-mailom, objavom na internetskim stranicama).

Članak 10.

(1) Naručitelj je obavezan isključiti ponuditelja iz postupka bagatelne nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 70.000,00 kn do 200.000,00 za robu i usluge te 500.000,00 za radove ako:

1. ako je gospodarski subjekt ili osoba ovlaštena po zakonu za zastupanje gospodarskog subjekta pravomoćno osuđena za bilo koje od sljedećih kaznenih djela odnosno za odgovarajuća kaznena djela prema propisima države sjedišta gospodarskog subjekta ili države čiji je državljanin osoba ovlaštena po zakonu za zastupanje gospodarskog subjekta:

prijevvara (članak 236.), prijevara u gospodarskom poslovanju (članak 247.), primanje mita u gospodarskom poslovanju (članak 252.), davanje mita u gospodarskom poslovanju (članak 253.), zlorporaba u postupku javne nabave (članak 254.), utaja poreza ili carine (članak 256.), subvencijska prijevara (članak 258.), pranje novca (članak 265.), zlorporaba položaja i ovlasti (članak 291.), nezakonito pogodovanje (članak 292.), primanje mita (članak 293.), davanje mita (članak 294.), trgovanje utjecajem (članak 295.), davanje mita za trgovanje utjecajem (članak 296.), zločinačko udruženje (članak 328.) i počinjenje kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja (članak 329.) iz Kaznenog zakona, prijevara (članak 224.), pranje novca (članak 279.), prijevara u gospodarskom poslovanju (članak 293.), primanje mita u gospodarskom poslovanju (članak 294.a), davanje mita u gospodarskom poslovanju (članak 294.b), udruživanje za počinjenje kaznenih djela (članak 333.), zlorporaba položaja i ovlasti (članak 337.), zlorporaba obavljanja dužnosti državne vlasti (članak 338.), protuzakonito posredovanje (članak 343.), primanje mita (članak 347.) i davanje mita (članak 348.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, broj 110/97, 27/98, 50/00, 129/00, 51/01, 111/03, 190/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08, 57/11, 77/11 i 143/12).

2. ako nije ispunio obvezu plaćanja dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, osim ako mu prema posebnom zakonu plaćanje tih obveza nije dopušteno ili je odobrena odgoda plaćanja (primjerice u postupku pred stečajne nagodbe).

3. ako je dostavio lažne podatke pri dostavi dokumenata sukladno s ovim odjeljkom Odluke.
4. ako je gospodarski subjekt izvršio radove, isporučio robu i/ili izvršio radove temeljem prethodnog ugovora sa naručiteljem koji nije izvršen sukladno preuzetim ugovornim obvezama.
5. ako ima dugovanja prema Općini Topusko.

(2) Za potrebe utvrđivanja okolnosti iz stavka 1. točke 1. ovoga članka gospodarski subjekt u ponudi dostavlja izjavu. Izjavu daje osoba po zakonu ovlaštena za zastupanje gospodarskog subjekta. Izjava ne smije biti starija od tri mjeseca računajući od dana slanja/objave poziva na dostavu ponude.

(3) Za potrebe utvrđivanja okolnosti iz stavka 1. točke 2. ovoga članka gospodarski subjekt u ponudi dostavlja potvrdu Porezne uprave o stanju duga koja ne smije biti starija od 30 dana računajući od dana slanja/objave poziva na dostavu ponude, ili važeći jednakovrijedni dokument nadležnog tijela države sjedišta gospodarskog subjekta, ako se ne izdaje potvrda iz točke 2. ovoga stavka.

Članak 11.

(1) Naručitelj u pozivu na dostavu ponuda za bagatelne nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 70.000,00 kn do 200.000,00 za robu i usluge te 500.000,00 za radove određuje obvezno uvjete pravne i poslovne sposobnosti koje ponuditelj dokazuje i to: upisom u sudski, obrtni, strukovni ili drugi odgovarajući registar države sjedišta gospodarskog subjekta.

(2) Upis u odgovarajući registar dokazuje se odgovarajućim izvodom, a ako se oni ne izdaju u državi sjedišta gospodarskog subjekta, gospodarski subjekt može dostaviti izjavu s ovjerom potpisa kod nadležnog tijela.

(3) Izvod ili izjava iz stavka 2. ovoga članka ne smije biti starija od tri mjeseca - računajući od dana slanja/objave poziva na dostavu ponuda.

Članak 12.

(1) Naručitelj u pozivu na dostavu ponuda može odrediti uvjete financijske sposobnosti sukladno Zakonu o javnoj nabavi.

(2) Naručitelj u pozivu na dostavu ponuda može odrediti uvjete tehničke i stručne sposobnosti sukladno Zakonu o javnoj nabavi.

Članak 13.

(1) Sve dokumente koje naručitelj zahtijeva sukladno ovoj Odluci ponuditelji mogu dostaviti u neovjerenoj preslici. Neovjerenom preslikom smatra se i neovjereni ispis elektroničke Isprave.

Članak 14.

(1) Naručitelj u postupku bagatelne nabave može od gospodarskog subjekta tražiti sljedeće vrste jamstva:

1. jamstvo za ozbiljnost ponude za slučaj oduzimanja ponuditelja od svoje ponude u roku njezine valjanosti, dostavljanja neistinitih podataka u smislu članka 10. stavka 1. točke 3. ove Odluke, odbijanja potpisivanja ugovora o javnoj nabavi odnosno nedostavljanja jamstva za uredno ispunjenje ugovora,

2. jamstvo za uredno ispunjenje ugovora za slučaj povrede ugovornih obveza,
3. jamstvo za otklanjanje nedostataka u jamstvenom roku za slučaj da nalogoprimac u jamstvenom roku ne ispuni obveze otklanjanja nedostataka koje ima po osnovi jamstva ili s naslova naknade štete,
4. jamstvo o osiguranju za pokriće odgovornosti iz djelatnosti za otklanjanje štete koja može nastati u vezi s obavljanjem pojedine djelatnosti.

(2) Bez obzira koje je jamstvo za ozbiljnost ponude naručitelj odredio, ponuditelj može dati novčani polog u traženom iznosu.

(3) Jamstvo za ozbiljnost ponude se određuje u apsolutnom iznosu koji ne smije biti viši od 5% procijenjene vrijednosti nabave.

(4) Trajanje jamstva za ozbiljnost ponude ne smije biti kraće od roka valjanosti ponude.

(5) Ako istekne rok valjanosti ponude ili jamstva za ozbiljnost ponude, ponuditelj mora tražiti njihovo produženje. u tu svrhu ponuditeljima se daje primjereni rok.

(6) Naručitelj je obavezan vratiti ponuditeljima jamstvo za ozbiljnost ponude nakon završetka postupka bagatelne nabave, a presliku jamstva pohraniti.

Članak 15.

(1) Ponude se dostavljaju u zatvorenoj omotnici s naznakom: naziv naručitelja, naziv predmeta nabave i naznakom »ne otvaraj«.

(2) Ponuditelj može do isteka roka za dostavu ponuda dostaviti izmjenu i/ili dopunu ponude.

(3) Izmjena i/ili dopuna ponude dostavlja se na isti način kao i ponuda s obaveznom naznakom da se radi o izmjeni i/ili dopuni ponude.

Članak 16.

(1) Ponuditelji moraju dostaviti svoje ponude najkasnije do isteka roka za dostavu ponude, bez obzira na način dopreme ponude.

(2) Otvaranje ponuda kod postupaka bagatelne nabave ponuditelj neće vršiti javno.

(3) Ponude otvaraju najmanje dva ovlaštena člana stručnog povjerenstva naručitelja.

Članak 17.

(1) Kriterij za odabir ponude je najniža cijena ili ekonomski najpovoljnija ponuda.

Članak 18.

(1) Naručitelj je obavezan poništiti postupak bagatelne nabave ako:

1. postanu poznate okolnosti zbog kojih ne bi došlo do pokretanja postupka bagatelne nabave da su bile poznate prije;
2. postanu poznate okolnosti zbog kojih bi došlo do sadržajno bitno drugačijeg poziva na dostavu ponude da su bile poznate ranije.
3. nije pristigla nijedna ponuda;
4. nakon isključenja odbijanja ponuda ne preostane nijedna valjana ponuda.

Članak 19.

(1) Ako postoje razlozi za poništenje postupka bagatelne nabave, naručitelj bez odgode donosi Odluku o poništenju postupka bagatelne nabave.

(2) Odluka o poništenju postupka sadrži: podatke o naručitelju, predmet nabave, obrazloženje razloga poništenja, datum donošenja i potpis odgovorne osobe.

Članak 20.

(1) Rok za donošenje Odluke o odabiru najpovoljnije ponude ili Odluke o poništenju postupka bagatelne nabave iznosi 20 dana za postupke bagatelne nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 70.000,00 kuna do 200.000,00 za robu i usluge te 500.000,00 za radove.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 21.

(1) Ova Odluka stupa na snagu 8 dana od dana objave u »Službenom vjesniku« Općine Topusko.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA TOPUSKO
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA: 406-01/14-01/05
URBROJ: 2176/18-02-14-01
Topusko, 27. svibnja 2014.

Predsjednik Općinskog vijeća
Dragan Čučković, dipl. ing., v.r.

S A D R Ź A J

OPĆINA TOPUSKO
AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA

11.	Odluka o usvajanju Plana gospodarenja otpadom Općine Topusko	517
	- Plan gospodarenja otpadom Općine Topusko	518
12.	Statutarna odluka o dopunama Statuta Općine Topusko	631
13.	Poslovnička odluka o dopunama Poslovnika Općinskog vijeća Općine Topusko	631
14.	Odluka o osnivanju Savjeta mladih Općine Topusko	632
15.	Odluka o dodjeli javnog priznanja Svečane zahvalnice Općine Topusko	635
16.	Odluka o dodjelu javnog priznanja Svečane zahvalnice Općine Topusko	636
17.	Odluka o dodjeli javnog priznanja Povelja Općine Topusko	636
18.	Odluka o stavljanju izvan snage Odluke Općinskog vijeća Općine Topusko	636
19.	Odluka o provedbi postupka nabave bagatelne vrijednosti	637

»Službeni vjesnik« službeno glasilo gradova Čazma, Glina, Hrvatska Kostajnica, Novska i Petrinja, te općina Donji Kukuruzari, Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lekenik, Lipovljani, Martinska Ves, Sunja i Topusko. Izdavač: Glasila d.o.o., D. Careka 2/1, 44250 Petrinja, tel. (044) 815-138, fax. (044) 815-498, www.glasila.hr, e-mail: glasila@glasila.hr. Glavni i odgovorni urednik: Saša Juić, inf. »Službeni vjesnik« izlazi po potrebi i u nakladi koju određuju gradovi i općine. Svi brojevi »Službenog vjesnika« objavljeni su i na Internetu <http://www.glasila.hr>. Pretplata na »Službeni vjesnik« naručuje se kod izdavača. Tehničko oblikovanje, kompjuterska obrada teksta, korektura i tisak: Glasila d.o.o. Petrinja, www.glasila.hr.